

DE FINALI ET EXTREMO IUDICIO. PARS SECVNDA.

Dest considerationē phabita de morte triplici. scz aīme nature et culpe. et de mortus tam spiritali qz cozpozali in hoc mūdo. necnō et de mortuis ī purgatorio. nūc ordine ouenienti peunte. cōcomitate. ac etiam dirigente g ratia ihu xpi. cōuertamus oculos ad cōsiderationē finalis & extremi iudicii. **H**oc autem finale iudiciū erūt duo pcedentia. duo ocomitantia et duo subsequētia. **P**ecedētia iudiciū erunt antixpi psecutio. & mūdi consumatio. **C**ōcomitantia iudiciū erūt mūdi cōflagratio. & oīm mortuoz resurrectio. **S**equētia iudiciū erunt suppliciū reproboz & glōzia beatozum De his omibus est per ordinē psequendum.

DE PERSECVTIONE ANTI CHRISTI. DIS. PRIMA.

Egit autē antixps in babilone de tribu dan nasciturus. **S**icut sancti p̄ri archa iacob non ozādo. s; pphetādo p̄dixit. **Gen. I.** Fiat dan coluber in via. cerastes in semita &c. **S**uper quo beatus greg. xxxi. libro moz. ait. **C**erasta grece. cozpozua dicuntur. **C**erastes qui hic coznutus esse dicit digne antixps asserit. quia cōtra fidelīū vitam cū mozu pestifere p̄dicationis armabitur etiā cozribus potestatis. **B**ene autē dicit in babilone. id est cōfusione nasciturus. vt ex loco natiuitatis insinuet q̄lis postmodū sit futurus. **S**icut em̄ xps in nazareth. id est floze cōcipit. in bethleem. que domus panis dicit. tēpozaliter de virgine nascit. ad insinuandū q̄ in floze. id est puritate virginitatis matris spiritali sancti virtute cōceptus. postmodū nascēdo panis vite nobis factus est. sic antixps hō peccati. filius p̄ditionis. sicut actoz cōfusions ordinē vite totius iustitie cōfundens. sectatores suos ad cōfusione p̄trahens. merito in babilone dicit esse nasciturus. **Vñ apoc. vii.** **V**bi ex aliis tribub; filioz isrl signati numerantē sola tribus dan subitec. **H**uius aduentus sic ait apls. ii. thess. ii. erit scdm opationez sathane. quia oīa faciet dyabolo. qui cū possidebit. instigāte et coopante. **N**ō tñ ita possidebit eū vt vniat̄ ei sicut in xpo hūanitati diuinitas est vnita. nec ita vexabit eum vt careat iudicō rationis alioqn nō imputaret̄ ei quicqd̄ ageret. sic nec homi furioso. **Q**uidā autē dicūt. q̄ a cōceptionis p̄ncipio dyabolus in vterū m̄ris eius descendet. cuius virtute deinceps aletur puer. nascet̄ et adolescet. **A**lii dicūt & forte verius. q̄ a principio conceptionis sue habebit angelum sui custodē. sicut hnt̄ singuli ceteroz hominū vsqz ad annos discretionis. **S**ed tūc cū extolli cepit sup̄ omē quod dicit̄ de. ab angelo sancto derelictus. p̄rsus a dyabolo possidebit̄. ad libitum volōtatis eius in omib; et per omīa deducendus **S**icut possessoz ad libitum suum per abit circūducitqz iumentuz. **Vñ ait**

grego. **I**llū p̄ditum hōiem. quasi vas pprium dyabolus ingrediē. qui specialr antixps nuncupaē. **V**eniens autē in iherusalem circūdet se vt ex hoc acquirat grām iudeoz. et dicit se esse messiā p̄missū in lege. & faciet sabbatū custo diri. p̄pter iudeos. diem vero dominicā p̄pter xpianos. vtrisqz cōformare se volens. vt vtrōsqz decipiat. **T**unc iudei credētes ip̄m esse messiā. quem multis tempozibus expectarunt. conuertentē ad eum. ac ei vnanimiter adhererunt. **E**rit autē in concupiscentiis feminarū. sic dicit̄ dan. xi. **I**n apto tam castitate et sanctitate oīmodam simulabit. vt om̄s ad se alliciat et ostentatione seducat. **C**oz eius in tantā efferetur supbiā. vt legē & cerimonias et etiā cursum tempoz se mutare putet. sicut dicitur dan. vii. **E**t in deum p̄feret blasphemias. dices se deum esse. **X**p̄m autē dicit fuisse seductozē. **Vñ** sicut ait apls. ii. thess. ii. **T**ūc reuelabitur homo peccati. filius p̄ditionis. caput suū oīm iniquoz. qui aduersat̄. & extollit̄ sup̄ omē quod dicit̄ deus aut quod colit̄. ita vt in templo dei sedeat. ostendēs se tanqz sit deus. **V**eniēs em̄ in ierlm in templo quod reedificabūt iudei adherentes ei. sedebit. adozari se faciēs sicut deū veniet autē sicut ait apls. i omī virtute potestatis hūane et opulentie tempozalis. **C**reditur ei q̄ reuelante magistro et possessore suo dyabolo inueniet thesauros occultos quibus vtrā ad vanitatē et glōziam mūdialē. & ad multozum p̄niciē. quos videlicet excecabit magnifica largitione donoꝝ. **V**eniet nihilominus hm̄ opa tōez sathane in oībus figuris et p̄digiis mēdācibus. & in omī seductione iniquitatis. sic ait apls. id est faciet signa & prodigia que hōies videntes in admirationē & seductionē inducent. **D**icunt̄ autē signa mendacia. vñ quia nō erūt vera. s; fantastica. quia dyabolus cuius virtute opabit̄ p̄stigiabit oculos videntū vt videatur esse quod nō est. vel n̄ esse quod est. aut aliter et aliter esse. & sic oculi videntū illudentur. vel dicunt̄ mendacia. quia ad confirmandum mendacia et seducendū aīas oīdentur. **E**t reuera hm̄i signa nō debēt dici miracula. sed mirabilia dici possūt. **M**irabile em̄ est facere p̄ter solitū cursum nature. **D**yabolus autē hūs subtilē intelligentiā & longā expienciam quod natura facit successiue. ip̄e scit q̄si ī m̄stāti. id est subito et impceptibiliter opari. **S**icut magi pharaonis virgas in serpētes subito cōuertisse legunt̄. **M**iraculū autē facere. solius ē diuine potestatis. quia sicut sol; ip̄e est actoz nature. sic ip̄e solus potest naturā transmutare. **D**e antixpo dicit̄ apoc. xiii. **E**t vidi de mari bestia ascendētē habentē capita septem. & cozpozua decem. & sup̄ capita eius noīa blasphemie. **E**t bestia quam vidi similis erat pardo. **E**t pedes eius sicut pedes vrsi. p̄pter ardozem libidinis. **E**t os eius sicut os leonū. p̄pter imēfitatē crudelitatis. **E**t dedit illi draco. id est dyabolus. virtutē suā & potestātē magnā. **N**ā sic

ait greg. xxxii. li. mox. In omni fastu fallacie .
 et virtutis roboze .et culminis elatione prospe
 rabit antixps . quia tota virtus dyaboli in illo
 damnato hoie cogesta densabit . Sequitur in
 apoc. Et vidi vnu de capitibus . s. qsi occisu in
 morte . et plaga mortis eius curata e . Nam sic
 xps pmissus mortuus est & resurrexit . sic an
 tixps vt appareat xps in lege . pmissus simula
 bit se mortuum & post arte magica . & opato
 ne demonu se mirabilr suscitatu . Et adiurata
 est vniuersa terra post bestia . id est bestiam se
 quentes . et ei danabiliter adherentes . & adozau
 erunt drachone . id est dyabolu qui dedit pote
 statem bestie . et adozauerunt bestia dicentes .
 Quis similis bestie . scz in miraculis faciendis
 Et quis poterit pugnare cum illa . & datuz est
 ei os loquens magna . scz magnificando se . &
 blasphemiā . se xpm esse mendaciter asseredo .
 De ipso quoqz dicit Dañ . xi . Faciet iuxta volu
 tate sua . & eleuabit et magnificabit aduersu
 omes deu . & aduersus deu deoz loquet magni
 fica . Et . viii . eiusdem . Cum creuerit iniquitates .
 cosurget rex impudens facie et intelliges . ppo
 sitiones . & roborebit fortitudo eius . s. non in
 viribus suis . & supra qz credi potest vniuer
 sa vastabit . & psperabit et faciet &c . Est at
 aduertendu . q antixps vte via qdruplici ad
 hoies subuertendu . videlicz . Callida psuasioe
 miraculoz opatione . & tozmento . & inflitoe .
Primus ergo modus hoies subuertendi est
 callida pdicatio vlpuasio . Predicabit em legē
 nouā puam esse . destruet pro posse cultum dei
 ritū ecclesie . & iuge sacrificiū . vt dictū ē dañ .
 viii . vsqz ad pncipē fortitudinis magnifica
 bit . et ab eo tulit iuge sacrificiū . & deiecit locū
 sanctificatiōis eius . robur quoqz datum est ei
 cōtra iuge sacrificiū . & psterneat veritas i ter
 ra . & psperabit et faciet . Vere psterneat veri
 tas . qm falsitas publice pdicabit . nec pmittet
 veritas pdicari . nec a fidelibus audiri . Peruse
 exponet scriptura sacra nec veraciter exposita
 catholicis doctozibz pmittet . **S**ecundus mo
 dus subuertedi erit p donoꝝ amplissimā lar
 gitionē . Inueniet em thesauros occultos vt di
 ctum est . per quos ad se sequendū & sibi adhe
 rendū plimos instigabit . Cum em in multis
 regnet cupiditas . facilliter inclinabūtur ad euz
 cupiditē videtes q sequaces suos ditabit . falsā
 qz felicitatē eoz ad decipiendū alios obtenta
 bit . **T**ertius modus subuertendi erit per toz
 mentoz afflictionē . Nā sicut ait dñs . Matb .
 xxiiii . Erit tunc tribulatio magna qualis non
 fuit ab initio mundi vsqz mō . neqz fiet . Et hoc
 innuit apoc . pmo . vbi dicit . Pedes eius simi
 les auricalco . sicut in camino ardenti . Per pe
 des em vltima xpi mēza . p caminū ardentes
 tribulationis vehemētia designat . Exhibebit
 em antixps in tozquendo fideles omnia genera
 tozmentoꝝ . que antiquitus in sanctis martyri
 bus sunt impleta & omnē ingenii sui sberilita
 tē acuet . vt ferocitatē sui pectoris impleat no
 uis et mauditis suppliciis affligendo . nec per

partes . sed simul tota crudelitatis eius imani
 tas exercebit . ne requie aliqntulā aut interpo
 lationē hntes vires resumerent quo minus in
 cruciatibz vicerent . Vñ de antixpo dicit dañ .
 viii . Interficiet robustos . & populū sanctozū
 leundu voluntatē suaz . Qd exponens greg .
 xxxii . mox . ait . Tūc n solū in repzoboz men
 tibz . sed etiā in electoz cozpozibus crudelitas
 te inestimabili sine qualibet obiectione grassa
 bit . Robustos ergo interficiet . cū eos qui men
 te inuicti sūt cozpaliter perimet . Vel certe ro
 bustos . i . populū sanctozū fm volūtate suam
 interficiet . cum eos qui robusti ac sancti crede
 banē ad nutum sue volūtatis trahet . Durabit
 aut hec tribulationis imanitas tribus ānis &
 dimidio tm . ne si diutius duraret . patiētia sā
 ctoz . prfus deficeret . Sicut em ait saluator .
 Nisi breuiati fuissent dies illi . nō fieret salua
 omis caro . s . ppter electos breuiati sūt dies illi
 Ecce pius dñs sicut tribulationē venturā pnū
 tiauit . sic et ei abbreviationē pdixit . vt ad ip
 sam sustimendā per pudentiam munerent .
 Quia sicut ait greg . Dñs ac redemptoz nr pe
 rituri mudi pcurrentia mala denunciat . vt eo
 minus pturbēt venientia quo fuerint pscita .
 Mim⁹ em feriunt iacula que pudent . & nos
 tolerabilius mudi mala suscipimus . si contra
 hoc ppudentie clipeum muniamur . Predixit
 etiā vrūqz . vt & si ex pnuntiata tribulatioe tā
 horribili terremur . audita tñ eius abbreviatio
 ne p patientiam sumptis viribus armemur .
Quartus modus seducendi erit p miracu
 oꝝ opationē . De antixpo em loquens apls .
 ii . thess . ii . sic ait . Cuius aduentus est in omi
 virtute . & signis et pdigiis mendacibz . vt di
 ctum est sup . Emget em se mozi et resurgere .
 vt dictū est . & multa mirabilia facturū est p
 arte magicā fm opationē sathane . qui in omi
 bus eius opibus erit actor et rector . Nec con
 tentus erit antixps q ipse solus pdicet & sedu
 cat hoies . s . etiā discipulos congregabit . quos
 et apostolos appellabit . qui eū vbiqz predicent
 Sicut xps aplos suos ad pdicandū euangelii
 destinauit . Isti aut satellites antixpi seu pseu
 do apli pdicabūt vbiqz . et mirabilia qsi mira
 cula faciēt . quibz innuabiles de omi natione
 seducēt . Sicut em xps aplos suos misit ad pe
 dicandū . & ad miracula faciendū . sic antixps
 pseudo aplos per totū orbem mittet ad natio
 nes omes . ad quas psonalr accedere n valebit
 Hii ciuitatē sanctā ierlm calcabūt mensibz qua
 dragintaduobus . sicut dicit apoc . xiiii . id ē ec
 clesia psequentē annis tribus & dimidio . qui
 bus antixps regnabit . Hii pessimi erūt i vita
 tñ sanctitate p ypocrisim simulabūt . vñ pene
 omis decipient . partim apparentia sanctitatis .
 partim violentia potestatis . partim miraculis
 reputatis . Hos describens bēs iohes apo . xiii .
 ait . Et vidi aliam bestia ascendente de terra
 post pmā bestiam quā viderat ascendente de
 mari p quā significat antixps & sui pncipes .
 Alia bestia est ipse idē & pseudo apli famā eius

vbique diuulgantes qui iure dicuntur bestia. quia in bestia est seua crudelitas. violenta rapacitas et in facibilis edacitas. Omnia hec erunt in antixpo & suis. Dicuntur etiam bestia in singulari propter vnanime consensum & concordiam ad nocendum. Dicit ergo beatus Iobes. Et vidi aliam bestiam ascendente de terra. & habebat cornua duo similia agni. que sunt simulatio vite & peruersio doctrine vel vita mala & omnia miracula. Et loquebatur sicut draco. id est sicut dyabolus. quia sicut spiritus sanctus loquebatur in apostolis christi. sicut dicit eis dominus. **Matth. x.** Novos estis qui loqui mini. sed spiritus patris vestri qui loquitur in vobis. ita malignus spiritus in apostolis antixpi. Et potestate prioris bestie omnem faciebat in conspectu eius. id est omnes modos decipiendi quibus decipiet antixps faciet in conspectu dyaboli & antixpi. Sicut enim apostoli faciebant omnia ut placerent christo. sic isti ut placeant antixpo a quo sperant se honores & diuitias adepturos. Dicitur enim **dan. xi.** Multiplicabit gloriam. et dabit eis honorem. Sequitur. Et fecit. id est faciet terram & habitates in ea adozare bestiam primam. id est antixpm. Et faciet id est faciet signa magna. scilicet ad homines seducendum. ut etiam ignem faceret de celo descendere in terram in conspectu hominum. Hoc ad litteram facient virtute demonum. sicut fecisse leguntur Iob. primo. vel sicut apostolis christi datus fuit spiritus sanctus in specie ignis. **Act. ii.** sic illi dabitur spiritus malignus in specie ignis. Et quia hec signa non fient in occulto sed in publico in conspectu hominum. ideo quod plurimi decipientur. vnde dicitur ibidem. & seducit. id est seducet habitantes in terra. propter signa que data sunt illi facere promissione diuina. Vnde dominus **Matth. xxiiii.** predixit. Surgent pseudo prophete et seducet multos. & dabunt signa magna et prodigia ut in errorem mittantur. si fieri poterit etiam electi. Propter quod sic ait **greg. xxxii. li. mox.** pensamus que erit humane mentis illa temptatio. quam et pius martyr corpus tormentis subiicit. & tamen ante eius oculos miracula tormentorum facit. Cuius tunc virtus non ab ipso cogitatu omnino fundo queritur. quando his qui flagris cruciatur. miraculis conulescat. & vehementia temptatoris huius etiam sapientissimi seducunt. Sicut bene designat **apoc. xii.** Cauda draconis traherat secus tertiam partem stellarum. Et de antixpo dicitur **dan. viii.** Deiecit de fortitudine & de stellis & conculcauit eas. Quod exponit **greg. xxxii. mox.** ait. De fortitudine et de stellis deiecit. quia non nullus & luce iustitie resplendet. & sapientie claritate fulget. & virtute operis robustos fragit. Ceterum pseudo apostoli precipient. et cum ingenti potestate compellent habitantes in terra ut faciant ymaginem bestie. id est antixpi. ut eam faciant adozari. sicut fecit nabugodonosor **dan. iii.** Et dabit illis a dyabolo. deo scilicet permittente. ut dent spiritum malignum ymagini bestie. & facient eam loqui et moueri. ad maiorem hominum subuersionem. et loquetur ymago bestie per malignum spiritum. sicut olim in ydolis dabant demones responsa. Et fatiet omnes diuites & pauperes. pusil-

los & magnos. libros et seruos habere caracterem. id est aliquod signum antixpi repitatuus. vel ad litteram. insertionem sui nominis in dextra manu. aut in frontibus suis euidenter et materialiter. sicut hodie portant iudei signa designantia ipsos esse iudeos. Adhuc isti maiora facient per principes qui eis in omnibus acquiescent. quod quicumque non adozauerit ymaginem bestie occidat. & ne quis possit emere aut vendere. nisi habeat caracterem bestie. id est signum per quod dinoscatur pertinere ad antixpm. aut nomen. id est ut sicut a christo dicimur christiani. sic illi ab antixpo antixpiani vocentur. Hoc autem facient ut homines extrema necessitate cogantur. antixpo et suis damnablem adherere. In hac tanta necessitate non omnino deseret dominus sanctos suos. sed ad eorum consolationem mittet enoch et helyam. Sicut dicitur **apo. xi.** Ad hoc enim in paradiso terrestri viuentes diu reseruati sunt. ut illo tempore venientes. antixpm redarguant. veritatem defendant. seductos reuocent. ac vacillantes in fide confirmet. prophetae autem diebus mille ducentis sexaginta amicti saccis. id est tribus annis & dimidio predicabunt penitentiam verbo pariter & exemplo. sicut et antixps tanto tempore predicabit. Ipse autem antixpm coram omni populo arguet. ac mendacem et fallacem ostendit. Tunc bestia faciet aduersus eos bellum. scilicet disputando. blandiendo. permittendo. comminando. corporaliter affligendo. & vincet eos corporaliter occidendo. & iacebunt corpora eorum inssepulta in platea iherusalem. & non sinentur poni in monumentis. ut scilicet homines videntes non audeant eis conforari. & magis timeant antixpm. Tunc erit tanta tribulatio. quanta non fuit antea. nec post erit. Antixps enim et sui gaudebunt & iocundabuntur. & epulabuntur. & munera mittent. sibi mutuo pro morte. scilicet istorum qui eis resistebant. & contrarii erant tam operibus quam verbis. et predicatio nibus eorum. Et sicut isti mali gaudebunt. sic iusti etiam fideles lugebunt. terrebuntur. & ab impiis confundentur. Sed faciet deus cum temptatione etiam puentum. Nam post tres dies & dimidium diuina virtute resurgent iam non ulterius morturi. Erit autem eorum resurrectio manifesta. ut sicut impii prius gaudebant. boni vero lugebant. sic viceversa omnes mali stupeant. ut terreantur & in seipsis turpiter confundantur. boni vero gaudeant viresque resumant. ac in fide confirmentur. et deo gratias agant. Audiet etiam vox magna de celo vocantis eos in gloriam. & cunctis videntibus ascendent in celum. gloriosi videlicet & fulgentes. Tunc aliqui mouebuntur ad penitentiam. alii vero ad duriciam. Tunc iudei videntes se fuisse deceptos. conuertentur ad christum. Antixps autem veniens iherusalem in montem oliueti. vnde dominus ihesus ascendit ad patrem. simulabit se velle in celum ascendere. Sed sicut dicitur **dan. xi.** cum steterit coteretur. Quia secundu **greg. xxxii. mox.** Non angelorum bello. non sanctorum certamine. sed ipsius aduentu iudicis solo oris sui spiritu eterna morte ferietur. Et hoc est quod dicit apostolus. **ii. thess. ii.** Quem dominus ihesus interficiet spiritu oris sui. Ibi quoque seductos ille

peribit. vñ saluator ad celos ascendit. Post ei⁹
meritū nō statim veniet dñs ad iudiciū. s; ele
ctis. qui in antixpi psecutione ricubauerunt.
quadragintaq; dies ad penitentiā cōceden
tur. Quāto vero tpe post venturus sit dñs. pe
nitus ignozat. In dieb⁹ illi⁹ fiet q̄si silentiū ī
celo. id ē pax ī ecclesia tribulatōe cesante. Tūc
ministri antixpi gaudebūt nuptias & quiuia
celebrantes. ac ludos diuersi gn̄is exercētes at
q; dicentes. Licet p̄ceptoz n̄r moztu⁹ sit. modo
tñ habemus pacem et securitatē. Sed sicut ait
apls. p̄mo thy. v. Cum dixerit pax et securitas
repentim⁹ illis supueniet interitus. Et sic ait
saluator. Math. xxiiii. Sicut fuit ī dieb⁹ noe
ita erit aduentus filii hoīs. Sicut em̄ erāt ī die
bus añ diluuiū comedentes & bibentes. et nu
bentes & nuptiū tradentes. vsq; ad eundem
diem ī quo introiuit ī archā noe. & nō cog
nouerūt donec venit diluuium. & tulit om̄s.
ita erit aduentus filii hominis.

DE MVNDI CONSUMMA
TIONE. (DISTINCTIO II.)

Qonsumationē seculi. multa signa
p̄cedēt. vt vidētes hoīes timeant ac
ad penitentiā excitent. p̄pinquum
esse iudiciū p̄noscentes. Hmōi autē
signa sunt sathane solutio. Caritatis infrigi
datio. Iniquitatis mundatio. Om̄ibus mundi
peibus facta sathane solutio. id est potestatis
eius laxatio. Nam virtute passionis dñice di
minuta & ligata fuit potestas. qua p̄us ī ho
mines vtebat. vt nō tñ posset nocere homib⁹
quantū vellet. nec q̄ntm añ solebat. Ligat⁹
autē detentus est vsq; ad tempus statutū. quo
soluendus est. vt longe plus solito seuiat. tem
tando. psequendo. & multip̄l̄ infestando. ad
maiozē subuersionē & damnatōzē hoīm impi
ozū. ad maiozē vero p̄bationē & purgationēz
p̄fectissimā electoz. Nam ī fine mudi boni
erūt optimi. & mali erūt pessimi. vt sicut dicit
apoc. vi. Quis sanctus est sanctificet̄ adhuc.
et iustus iustificet̄ adhuc. & qui ī sordib⁹ est
sordescat adhuc. Solutus autē dyabolus vt di
ctum est multis & miris modis totā rabiē suā
crudelitātē. iniquitatē. ac astutiam exercebit.
Sciens quia modicū tempus habz. Sicut dicit
apoc. xii. vñ ad violantiā & cautelā nos admo
net beatus petrus dicens. Aduersarius vester
dyabolus tanq; leo rugiens circuit querēs quē
deuozet. Et. ps. Insidiat̄ ī abscondito. quasi leo
ī spelūca sua. Qd̄ exponēs greg. xxxii. moz.
ait. Ad apram potentiā suffecisset vt leo esset
etiam si insidians nō fuisset. rursūq; ad oc
cultas versutias suffecisset. vt insidians subri
peret. & si leo non esset. Sed quia hīc antiqu⁹
hostis ī cunctis suis viribus effrenat. seuire
per vtraq; p̄mittit. vt cōtra electos ī certami
ne et fraude & virtute laxet. virtute p̄ potenti
am. fraude p̄ signa. Recte ergo et leo & insi
dians dicit. Insidians p̄ miraculoz speciem.
leo p̄ fortitudinē secularē. Vt em̄ eos q̄ aperte

iniqui sunt perabat. secularē potentiā oñeat.
vt viros etiā iustos fallat. signa sanctitatis si
mulat. Idem etiā greg. exponēs illud dañ.
viii. Dirigit̄ dolus ī manu eius ait. In manu
eius dolus dirigitur. quia fraus p̄ opus adituat̄
quod em̄ fallendo dicit. hoc mira faciendo af
ferit. Nam quicq; lingua mendax simulat.
hoc q̄si verū esse manu opis oñtat. **S**ecun
dum signum erit caritatis infrigidatio. Sicut
p̄dixit dñs. Math. xxiiii. Refrigescit caritas
multoz. Sicut em̄ senescēte microcosmo. id ē
hoīe qui a p̄bis dicit̄ mmoz mūdus solet caloz
naturalis diminui. & appropinquante mozte
magis ac magis minuiē. donec ī mozte proz
sus deficiat. sic etiā maiozi mūdo senescēte &
ad sui terminū p̄pinq̄nte caritas q̄ ē caloz vi
te spūalls refrigeret. & pene deficiet. Ait em̄ ari
stoteles. q̄ senū ē frigidū. sicū & mozi mozi
dum. sic mundus mozi. id ē exterminio iam
propinquus frigidus est p̄ defectū caritatis.
et siccus p̄ defectū deuotōis. In hīs em̄ duob⁹
cōseruatio vite spūalls existit. Cum igit̄ iam
videam⁹ caritatis feruozē pene penitus extim
guī ac deuotōis hūidū exiccari. quid aliud
cogitare debemus. nisi q̄ p̄pe est meritis hu
ius mundi. Quod em̄ antiquatur & senescit.
prope meritū est. heb. x. Si quis attente cōsi
deret ī quolibet statu tam seculariū q; regu
lariū. tam clericozū q; laycoz. tam subditoz.
q; etiā p̄latoz. q; ī deuote deo seruiē. q; repi
de adozaē. q; irreuerenter ozaē. q; arido corde
laudat̄. imo potius cōtemniē. dehonozat̄ tur
piter. ac detestabilr̄ blasphemāt. manifeste vi
debit caritatē ad deū non solū frigesce. s; iam
ita notabilr̄ friguisse. vt pene videat̄ extincta
De caritate vero ad p̄ximū. quō iam plane de
fecerit. clamāt nudi. clamāt famelici. clamant
media moziētes. Relegata est misericordia a
filiis hoīm. clausa est ianua pietatis. contra cta
est largitas. nisi q̄ vanitati. aut cupiditati de
seruit. Aruit fōs sp̄ passionis et viscera sua clau
sit. & sic nō restat aliud. nisi q̄ cito fiat iudici
um sine misericordia. illis qui obcaritatis de
fectū misericordia nō fecerūt. **T**ertiuū signū
erit iniquitatis mundatio. Nā timoze dei post
posito. & amoze reiecto. & honoze cōtempto.
quid restat nisi malo mundatio. iniquita
tum multiplicatio. in nū abiliūq; ac indicibiliū
supabundātia peccatoz. Ideo videmus imple
tum illud osee. iiii. Non est misericordia. non
est veritas. n̄ ē scientia dei ī terra. Maledictū
mendaciū inundaerūt. & sanguis sanguinē
tetigit. Et clare videmus impletū. quod p̄dixit
apls. ii. Ad thy. iii. In nouissimis diebus īsta
būt tempa piculosa & erūt hoīes seipos aman
tes amoze. s. puato. de quo dicit aug⁹. Ciuita
tem dyaboli fecit amozi sui vsq; ad contemptū
dei. Ex isto em̄ amoze oīa mala pueniūt. Sicut
ex caritate constat pululare virtutes. Vñ post
illud. erūt hoīes seipos amātes. sequit̄. Cupidi
elati. supbi. blasphemī. parētib⁹ non obediē
tes. ingrati. scelesti. sine affectione. sine pacē.

crimatores. incōtinentes. immites. sine benignitate. pditores. pterui. tumidi. voluptatū amatores magis q̄ dei. Tales etiam describit idem apl's Ro. i. dicens eos esse repletos omni iniquitate. malitia. fornicatione. auaritia. nequitia. plenos inuidia. homicidiis. cōtentione dolo. malignitate. furrōnes. deētōzes. deo odibiles. cōtumeliosos. supbos. elatos. inuētōres malos. insipientes. incōpositos. sine affectiōe. sine fedē. absq̄ misericōrdia. **O.** si q̄s limeis oculis cōscientiāz parietes penetrare. & cordiū occulta luculēter possz inspicere. occurrerent crimina q̄nto secretioza. tanto forsitan grauiōza. **Sed** ne publicemus occulta dedecoris aut parietē fodiamus. vt appareat ydoluz abhoiatiōnis. quia nec testes sumus. nec iudices occultoz. s; aliū habebūt iudicē. n̄ regē vel p̄ncipē. s; cōscientiāz secretissimū inspectōzē. quia om̄ia nuda sint oculis ei⁹. qui sicut nihil deseret inscrutatū. ita nihil p̄teriet impunitū. videamus que palā corā sole gerunt. que nec ignozari possūt. nec aliq̄ tergiversatione celari nec excusationis pallio opiri. quia tam impudēter agunt hodie peccatores. vt frontē meretricis excedere videant. **De** quib⁹ dictum est ysa. iii. Peccatū suū quasi sodoma p̄dicauerūt. immo et laudat peccatoz in desideris aīe sue et iniquus b̄ndict⁹ & publicatis pestiferis aduentioib⁹ vicioz qui est in eis astutioz & effrenatioz. ille pbioz. sapiētioz. & valentioz iudicatur. **Verecūdia** quoq; impozabilis estimat̄ innocentem vel minus impiū esse inter hoīes sceleratos. simplicē inter vulpes colūbas inter vultures. agniculū inter lupos. **Inhonorat** deus iniquis opibus et linguis nō solū peierantiū. s; blasphemantiū nomē eius sceleratissime lacerat. eius mandata otemnunt. p̄missiones vilipēdunt. cōminatōes non timent. supplicia nō horrent. leges abolent. & pro libito voluntatis nequiter exponunt. & sicut ait cypanus cōsensere iura peccatis. & cepit licituz esse q̄d publicū. **Iura iniuriis militāt.** & iniurie pro viribus inducunt. abusive osuetudines s̄xiunt. **Legē h̄ntes sine lege viuūt.** & legibus abutuntur. **Diues paupem subpediat.** & potēs opprimīt ipotentē. vulpes cuniculū. lup⁹ agnū. vultur colūbam. accipit. alaudā deuozat. **Et** ipius iustū et simplicē versipell. **Facti** sunt homīes sicut pisces maris. & sicut reptilia nō h̄ntia p̄ceptozē. **In** mari pyrthate p̄dant. in viis insidiant. p̄dones. latrones in nemozibus. fures in domibus. in vrbibus abūdant sediciosi. in curiis pditozes. seuit inuicē discordatiū malitia. litigiis replent om̄ia. veritas odio habetur. et procul abiicit. iustitia puertit. equitas enervat. regnat impietas. seuit rapacitas. cupiditas d̄natur. **Quid** plura. **Que** lingua. aut quis intellectus cogitare sufficeret. que quot. qualia quātaq; flagicia cōmittunt. **Quia** em̄ nō p̄feratur cito cōtra malos sentētia. filii hoīm absq; vllō timoze p̄petrāt mala. **Cū** igit̄ multitudo sit in scelere. nec sperari possit correctio. quim

potius quotidie crescit malitia. insolescit temeritas. obfirmat̄ audacia. effrenat̄ impudentia sperat̄ impunitas. & in immēsum iniquitas. cumalat̄. quid restat. nisi dolor & gemit⁹. **Nō** em̄ senio crimia moziunt. nec vetustate tēporum obruunt. q̄nimmo velut ydra vno capite refecato alia validius & numerosius pullulantia renascunt. **Sic** addunt peccata peccatis adiuuunt noua & multiplicant absq; numero & peccadi libidinosa rabies ardent⁹ inflammāt. **Quid** igit̄ amplius expectare debemus. nisi q̄ in breui sit finis a iusto iudice tot et tantis flagitiis. tam horredis abhominatōnibus imponendus. **Debem⁹** em̄ diligēter aduertere. & memoriter retinē. q̄d gen. vi. legitur. **Videns** deus q̄ multa malitia hominū esset in terra. & cūcta cogitatio cordis hūani intenta esset ad malū om̄i tēpe. penituit eū q̄ hoīem fecisset in terra. **Et** infra. **Finis** vniūse carnis venit corā me. repleta ē terra iniquitate a facie eoz. et ego disperdā eos cum terra. **Eccc** q̄ p̄pter multiplicatōnē & redundantiā peccatoz. et ad purgationē mundi. & exterminationē hoīm impioz immisit d̄ns cathaclismū aquaz. **Itē** gen. xviii. **Dixit** d̄ns ad abraham. **Clamor** sodomoz et gomozreoz multiplicatus est. & peccatū eoz aggrauatū est nimis. **Et** sequit̄. **Q̄** pluit d̄ns ignem et sulphure de celo. q̄nq; ciuitates oīno subuerēs cū om̄ibus hoīb⁹. necnō & infantulis et iumentis. **Item** q̄ multiplicata sunt peccata ppli chanaan precepit d̄ns filiis isrl. vt in ingressu suo in terram p̄missionis. p̄sus exterminarent eos. nec quenq; viuere p̄mitterēt. vñ quia aliquib⁹ pepercerūt. increpari a d̄no meruerūt. sic dicit̄ **Iosue. ii.** **Itē** diu sustinuit d̄ns peccata filioz isrl. **Sed** postq; cōplete sunt iniquitates eoz. eiecit eos a facie sua. de terra sua transferens eos in exterar nationes. **Primo** decē tribus. sicut habemus. **iii.** **Reg. xvii.** postea duas trib⁹ quartū regum vlē. **Sed** illa abiectio seu translatio fuit temporalis. vnde post annos septuaginta redierūt. **Sed** postmodū quia xpm d̄nm crucifigendo imanisime peccauerūt. terrā suam vsq; ad antixpi tēpus irrecupabiliter amiserūt. **Sic** etiā exterminata sunt regna caldeorum. medoz. persaz. neenō et grecoz. q̄ suis temporibus potentissima fuerūt & maxima. tñ p̄pter iniquitates eoz ad nihilū sunt redacta. **Deniq;** nup diebus istis etiā xpiani nri propter eoz peccata nepharia. que magis tacēda censui q̄ pandenda. iusto dei iudicio p̄ manus infidelīū nephandoz trucidati captiuati vel in fugā ouersi sūt. **De** t̄ra s̄cta. p̄missiois. quā d̄ns ihs sua b̄ndicta natiuitate. cōūlatōe & morte sacratissima osecrauit. turpissime sūt eiecti. quia flagitiosam eoz vitā non poterat amplius sustinē. **Hec** om̄ia sup̄dicta que sunt quedā partiularia dei iudicia. sūt etiā futuro rū signa. p̄nostica. & futuri iudicii ḡnalis exēpla. qm̄ sicut deus illoz iniquitates vsq; ad p̄finitum tempus p̄ patientiā expectauit. &

postmodū iudiciū suū exercens. inflexibilē ire sue furore sup eos effudit. Sic de gñali iudicio firmiter est tenendū. licz qñ sit p̄cise futurum omni viuenti sit incertū. nisi cui fuerit a dño reuelatū. **Q**uartū signū futuri iudicii erit. in diuersis mūdi partibus facta cōmotio. **A**n consumationē em̄ mūdi necesse est magnas. & mirabiles cōmōtiones fieri in om̄ibus creaturis. **S**icut nāq; deus suum p̄mū aduentum in mundū qui debebat esse graciosus et amabilis per p̄phetas suos p̄nūtiari voluit. multisq; figuris & enigmatibus p̄signari. ne si subito veniret. hoīes nō agnoscerent qñ potius ut ipm̄ agnoscerent cum om̄i deuotione suscipent ac anteq; venīr; ad eius susceptionē deuotam cum om̄i se diligentia p̄pararēt. sic fm̄ eius aduentū terribilē & horrendū p̄ om̄s p̄phas suos voluit p̄clamari multisq; signis p̄cedentibus p̄p̄inquū esse iudiciū faciet demonstrari. vt saluandi qui boni sunt ad melioza. & amplioza prouocent. & qui in peccatis suis sūt citi⁹ ad penitentiā cōuertant. reprobi vero inexcusabiles merito iudicent. **V**n̄ b̄s greg. ait. **S**alua: tot n̄ nos paratos inuenire desiderās. senescem mundum que mala sequantē denūtiat. vt nos ab eius amoze cōpescat. **A**ppropinquante eius termino q̄nte p̄secutiones p̄ueniant innotescit. vt si deū in trāquillitate metuē nolim⁹ vicinū eius iudiciū. vel p̄secutionib⁹ attriti timeamus. **I**tē qñ p̄familias extra aliquē p̄pter iniurias vel cōtumelias sibi factas est vehemēter iratus om̄es eius domestici & amici ad domini sui vindicādas iniurias vnanimiter animant. **S**ic oīs creatura factozī suo deseruiēs excedit in tormentū cōtra impios ad vindicandū iniurias creatozis. **I**tē cū exigente iustitia in quibus quis peccat in his puniri debeat sicut dicit̄ sap. xi. per que quis peccat p̄ hec & torquet. nos cunctis creaturis abutētes delinquimus iustū ē vt in cūctis. et a cūctis a iusto iudice torq̄amur. vt impleat̄ qd̄ dicit̄ sap. v. **P**ugnabit pro eo orbis terraz. contra insensatos. **S**icut ait greg. **O**m̄ia que ad vsuz vite accipimus. ad vsuz cōuertimus culpe. **S**ed oīa que ad vsuz n̄re p̄uitatis infleximus. ad vsuz nobis vertuntē vltionis trāquillitatē pacis humane cōuertimus in vanā securitatē. **E**t ideo iuste. sic ait saluator. **M**at̄. xxiiii. surget gēs cōtra gentē. & regnū aduersus regnū. **P**ereg nationē vie. pro habitatione dileximus p̄rie. ideo erūt terremotus. **S**alutē cozpozū in vsuz redigimus vitioz. ideo erūt pestilentie. **V**bertatis abūdantiā nō ad necessitatē carnis assūpsimus. s; ad pueritatē intozim⁹ voluptatis. ideo erit fames. **S**erenitatē acris huire nobis cogimus ad vsuz terrene delectationis. & iō erūt fulgura. tēpestates. & tonitrua. **I**ure igit̄ restat. vt simul oīa nos feriāt. que simul om̄ia vitis n̄ris male subiecta huiebant. vt quot in mūdo incolumes habuim⁹ gaudia. tot de ip̄o postmodū cogamur sentire tormēta. **A**tendē dū est aut̄ q̄ in oībus creaturis & in singulis

mundi partibus erunt cōmōtiones mirabiles ad cogitandū. terribiles ad videndū. sed pene intolerabiles ad sustinēdū. **E**rūt em̄ hm̄oi cōmōtiones in demonibus. in hoībus. in elemētis om̄ibus. in cozpozibus celestibus. necnō & in beatis spiritibus. **P**rimo quidē in demoib⁹ quia sicut dictu est soluet̄ sathanas. id est potestas eius relaxabit. **P**ermittentē em̄ demōes fortius solito temptare hoīes. vehemētius impugnare. acrius p̄sequi. & ex tota sua malitia amplius in eo deseuire. **V**n̄ ip̄i crudelitate cōmoti multas horribiles cōmōtiones ī hoīes excitabunt. ac totū mundū contra eos mirabilr cōmouebūt. **I**tem erit cōmōtio in hominibus. **N**am sicut p̄dixit dñs. **E**rūt plia et seditiones **B**ella ad hostes p̄met. sicut ait greg. seditiones ad ciues. vt ergo nos indicet interius exteriusq; turbari. aliud nos faceē ab hostib⁹. aliō a fratribus p̄peti. **S**urget em̄ gens cōtra gentem. & regnū aduersus regnū. **T**olle vbiq; pax de terra. vbiq; plia mouebunt. **I**nsurgent maiozes contra se inuicē. & cōtra minozes alios. **M**inozes similr in maiozes. ac etiā in seip̄os. regnū contra regnū aliud diuideēt. & in seip̄o diuisionū scismatib⁹ discindēt. **C**iuitas ciuitatē impugnabit. castrū vnuz insurget in aliud. domus cōtra domū. familia cōtra familiam. p̄sona cōtra p̄sonā armabit. **T**umultuabit puer contra senē. & ignobilis cōtra nobilē p̄ncipes cōtra subditos. et ecōuerso. layci cōtra clericos & ecōtrario. religiosi cōtra seculares. et ecōuerso. religiosi cōtra religiosos alios. accipi diuident multiformiter in seip̄os. **C**lerici conrat p̄latos et ecōuerso cōsurgent. **N**ō erit collegiū aut monasteriū. vbi non tumultuosa cōmōtio & sedicioza turbatio cōcitet. **T**ūc implebit̄ illud **I**ere. ix. **V**nusq; se a pximo suo custodiat. & in om̄i fratre suo nō hēat fidutiā quia om̄is frater supplantās sup plantabit. & oīs amicus fraudulēter incedet. & vir fratres deridebit. & veritatē n̄ loquet. **S**equit̄. **S**agitta vulnerans lingua eoz dolum locuta est. **I**n oze pacē cū amico suo loquit̄. & occulte poit̄ ei insidias. **E**t michē. vii. **N**olite credere amico. et nolite cōfidē in duce. ab ea que dormit in sinu tuo. custodi claustra ozis tui. quia filius cōtumeliā facit patri. & filia cōsurget aduersus m̄rem suā. nurus cōtra soerū suam. & inimici hoīs domestici eius. **E**t qd̄ lōge grauius ē tradet frat̄ fr̄em in mortē. & pater filiu. & insurgēt filii in parentes. & morte afficiēt eos. ait saluator **M**at̄. xxiiii. **S**icut aut̄ in cozpe naturali cū mēbra singula dissolunt. & cathedra aurea. id est armonia totius cozpozis. qua videlicet inter se. & aīa simul cū cozpe tenebantur mirabili nexu ecōrdie federata. dissidentibus elemētis in cozpe. q̄si quadā intrinseca pugna. vno eoz p̄dūante sup alia dissipat. necesse est hoīem cito mori. sic in cozpe vniuersi reip̄ublice certissimū signū destructionis eius finalis ē taz horrenda diuisio qualis supius est descripta. **A**it enī saluator. **M**at̄. xii. **O**mne

regnum contra se diuisum desolabitur. et omnis ciuitas et domus contra se diuisa non stabit. Itē sicut in edificio materiali quā parietes ab inuicē separantur. ac singuli quoque parietes interrupti fissuras multas habentes. intrinsecus et extrinsecus dissoluuntur. exterminium illius edificii sine spe reparationis indicat. & minantur. Sic in proposito intelligendum est. quod tanta commotio in corpore rei publice finalis eius exterminium est euidentissimum argumentum. **I**tem erunt commotiones in elementis omnibus. Nam in terra erit fames ualida. non in una regione tantum uel prouincia. sed ubique terrarum sterilitas et defectus necessario ad uictum. In uisceribus quoque terre tanta fiet commotio quod erunt terremotus horribiles. crebriores. & incomparabiliter uehementiores solito. id est crebrius & in pluribus mundi partibus accedentes tam uolenti uel fortes ut ciuitates. turres & castra destruant ac montes a fundamentis penitus euertant. **T**unc implebitur illud ysa. xxiiii. **C**onfractioe confringetur terra. commotione commouebitur terra. agitatione agitabitur terra. **E**t quod dominus ipse praedixit. **E**rit fames. & erunt terremotus magni per loca. In aquis similiter. id est in mari & fluminibus erunt commotiones. uidelicet inundationes insolite. sonitus inauditi. percussio fluctuum commotiones. eleuationes. ac depressiones undarum. ac tempestates tam audite terribiles quae aspectu. In aere quoque multae commotiones & multiplices erunt. uidelicet epidemiae. id est infectiones maxime ex quibus oriuntur pestilentiae. id est corruptiones. morbos & mortes innumerales tam in hominibus quam in iumentis. & bestiis gerantur. **E**rant etiam tonitrua. choruscationes. & fulgura. tempestates et gradines estus intolerabiles. uentorum concursus & turbationes. **H**ec autem omnia tanta & tam crebra erunt. qualia nunquam antea fuerunt. ita ut homines super terram arescant. & uelut amentes per timorem & confusione fiant. **V**nde sap. v. dicitur. **I**bunt directe emissiones fulgurum tanquam habent curuato arcu nubium exterminabuntur. et ad certum locum insiliunt. & a petrosa ira plene mittent gradines. et excandescent in illos aqua maris et flumina concurrent duriter &c. **I**n igne uero erunt commotiones ex conflatione ignium mundanorum. **D**e qua dicitur infra. ideo suspense ad praesens. **I**n corporibus quoque celestibus erunt commotiones. sicut ait saluator. **L**uc. xxi. **E**rant signa in sole & luna et stellis. **E**xplius. **M**atth. xxiiii. **S**ol obscurabitur. & luna non dabit lumē suum. & stelle cadent de caelo. **S**ecundum ambrosium. sol et luna ad tempus possunt intelligi priuari lumine suo. & pacto die iudicii maius lumē recipiēt. **E**t chryso. ait. **P**atrefamilias moriente. domus tota turbatur. familia plangit. & nigris se uestimentis induunt. **S**ic humano genere propter quae facta sunt omnia circa finem constituto. celi misteria luce dicuntur. et candore deposito tenebris induuntur. **V**nde Act. ii. **S**ol conuertetur in tenebras. & luna in sanguinem. antequam ueniat dies domini magnus et manifestus. **E**t supra est haec auctoritas de Joel. ii.

quasi a facie domini contremuit terra. moti sunt celi. sol et luna obtenebrati sunt. & stelle retraxerunt splendorem suum. **P**ro tanto de stellis dicitur per prophetam. **M**atth. xxiiii. **S**telle cadent de caelo. **Q**uia uidelicet non lucebunt nec uidebuntur. ac si cecidissent de caelo. **A**lter hec uerba possunt intelligi secundum **A**mbrosium. **I**eronimum. & **B**eda. **S**ol & luna obscurari dicuntur non diminutione sui luminis. sed superueniente claritate maxima ueri solis. obscurari. & nullius esse luminis uidebuntur. ysa. xxiiii. **E**rubescet luna & confundetur sol. cum regnauerit dominus exercituum. et stelle cadent de caelo. **N**on quia stelle quae sunt luminaria quaedam caeli credenda sunt cadere uel corrumpi. sed in superioribus partibus aeris fient inflammationes uehementes & multae. quae sic discurrunt per aera. ut quasi stelle de caelo cadere uideantur. **V**el secundum **A**mbrosium. **S**telle cadent &c. id est quae fulgere uidebantur in ecclesia. et esse firmissimi. turbabuntur a sanctitate uiae & ueritate fidei perturbatione cadentes. **T**andem erunt commotiones etiam in beatis spiritibus. sicut ait dominus. uirtutes caelorum mouebuntur. id est angeli. **E**t dicuntur uirtutes caelorum. quia in caelis est eorum habitatio. **A**ut secundum philosophum. quia sunt motores orbium celestium. **M**oueri autem dicuntur motu. scilicet reuerentiae. **E**x consideratione enim maiestatis iudicis uentis resiliunt in propria paruitate. & uidentes eum iratum contra impios. quasi tremere uidebuntur. **S**icut praefamilias uehementer irato. omnes eius amici motum quaedam & signa cuiusdam commotionis ostendunt. **A**ut dicuntur moueri ad laudem quia explebunt misterium consummationis mundi et resurrectionis generalis. **S**icut dicitur **M**atth. xiiii. **M**ittet filius hominis angelos suos & colligent de regno eius omnia scanda. **E**t infra. **E**xibunt angeli et sepabunt malos de medio iustorum. **E**t rursum. xxiiii. **M**ittet angelos suos cum cuba & uoce magna. & congregabunt electos eius &c. **V**nde chryso. **E**xurgenti regi caelestis iudicare uiuos et mortuos. uirtutes angelice mouebuntur. terribiles ministri. terribile dominum praecedentes. **I**eronimus autem dicit se inuenisse scripta in analibus hebraeorum. xv. signa iudicii praefectura. **P**rima die eriget se mare super altitudines montium quadraginta cubitis stans in loco suo quasi murus. **S**ecundo tantum descendet. ut uix uideri possit. **T**ertio maris beluae appaerentes super mare. dabunt rugitus usque ad caelum. **Q**uarto ardebit mare et omnis aqua. **Q**uinto herbe & arbores dabunt rorem sanguineum. **S**exto ruent edificia. **S**eptimo petre ad inuicem collidentur. **O**ctauo fiet generalis terremotus. **N**ono equabitur terra. **D**ecimo exhibent homines de cauernis et ibunt uelut amentes. nec poterunt mutuo sibi loqui. **V**nde decimo surgent ossa mortuorum et stabunt super sepulcra sua. **D**uodecimo cadent stelle. **T**ertio decimo morientur uiuentes. ut cum mortuis resurgant. **Q**uarto decimo ardebit caelum et terra. **Q**uinto decimo fiet caelum nouum et terra noua. & resurgent omnes. **V**nde ait et inuoluate fuerint ista. **I**ero. ii. **E**xplius. **H**ec dicta de duobus antecedentibus iudiciis. scilicet de antichristi persecutioe & de mundi consummatione sufficiant.

DE MVNDI PVRGATIONE.

Qonsequenter dicendum **DIS. III.** est de duobus comicatibus aduentu iudicis. et primo de mundi purgatione. Secundo de generali corporum resurrectione. Quantu ad primum sciendum quod veterum iudicium procedet ignis. qui faciem huius mundi comburet. peribuntque celum & terra. Sicut ait dominus. **Math. xxiii.** Celum et terra transibunt. non secundum substantiam. sed secundum speciem que mutabitur in meliore. celum dico aereum. non ethereum. Tantum autem ascendet ignis pambulus iudicium. quantum ascenderunt aque diluuii. scilicet viginti quatuor cubitis super cacumina montium. ut hanc mundi partem purget a foetibus peccatorum. Nam homines peccatores non solum suis sceleribus maculantur. verum etiam suam habitationem inquinant. omnesque creaturas quae obsequiis abutuntur inficiunt & pervertunt. Ideo tamen ascendens credendus est ignis mundi purgatiuus. quantum ascendens potuerunt fumus ydolatrie. aut fetor criminum aliorum. Terram igitur mare & omnes aquas. ac aeris crassitudinem purgabit. electos etiam secundum apostolum emundabit. reprobos vero torquetur. Ut enim ait **Aug.** hoc erit incendium sanctis. quod fuit tribus pueris caminus babilonis. De reprobis vero dicit in psalmo. Ignis ante ipsum procedet. & inflammabit inimicos eius.

DE CORPORVM RESVRRECTIONE.

Questio de mundi purgatione. **CTIONE.** dicendum est de generali corporum resurrectione. Circa quam consideranda sunt quatuor. Primo quod futura sit resurrectio. Secundo quod unusquisque resurget idem in numero. Tertio quod omnes resurgent in perfecta etate. Quarto quod omnes resurgent immortales. Quinto quod omnes erunt impassibiles. Circa primum sciendum. Resurrectionem corporum futuram esse probat multiplex. videlicet. Auctoritatibus. Rationibus. et Exemplis. Et primo auctoritatibus. Rationibus prophetae. **ysa. xxvi.** Vivet moerui tui. & interfecti tui resurgent. Et post. Vos qui in pulvere estis &c. **Eze. xxxviii. c.** Hec dicit dominus deus. Ecce ego aperiam tumulos vestros et educam vos de sepulchris vestris popule meo. Et post. Dabo spiritum meum in vobis. & vivetis. **Dan. xii. b.** In tempore illo salvabitur populus tuus. omnis qui in membris fuerit scriptus in libro vitae. & multi de his qui dormiunt in pulvere terre evigilabunt. Alii in vitam eternam. alii in obprobrium ut videantur semper. Hoc testatur est danieli angelus inducus limis cum iuramento in conspectu duorum angelorum. **Ita Ios. ii. e.** Subleuabit de corruptione vitam meam. Item illi septem fratres cum matre de quibus **ii. Mach. vii. d.** Omnes martyrium gratanter suscipiebant propter observantiam legis. & spem resurrectionis. qui testimonium perhibent de hac in extremo spiritu constituti. quorum unus ait. Rex mundi pro suis legibus defunctos in eterne vitae resurrectione suscitabit. Et alius membra obtulit ad martyrium. dicens. E celo ista possideo. sed propter dei leges haec ipsa despicio. quoniam ab ipso me ea recepturum spero. sicut alii et mater eorum. **Legitur in hystoriis romanoz.** Quod cum tempore

theodosii imperatoris quidam philosophi & multi viri ecclesiastici. imo vero heretici dogmatizarent corporum resurrectionem non esse futuram. nisi spiritualiter. & alii catholici sentiret & assentiret quod futura esset corporalis. Cum in his esset imperator theodosius anxius et dubius quid esset tenendum cum terra effoderet apud constantinopolim pro fundamento quodam iaciendo. aptus est sepulchrum cuiusdam antiquissimi patris et famosissimi. qui fecerat scribi & sculpi secum in sepulchro suo articulos fidei nostrae. quod scilicet dei filium crederet concepturum de virgine. & nasciturum &c. Per quem etiam sperabat se resurrecturum corporaliter in iudicio futuro. In cuius iudicium ossa sua tempore theodosii imperatoris soli pateret. Ad huiusmodi ergo sepulchri apertionem. & scripture inuentionem et fides catholica est confirmata. et heresis confutata. **Iob. xix.** Scio quod redemptor meus vivit. & in novis diebus de terra. sursum. & rursum circumspiciet me. & in carnis mea videbit deus. salua me. &c. **Ita testimonio illorum quod percipui fuerit inter christiana nos. scilicet apostolorum. qui articulum fidei dixerunt carnis resurrectionem. quem qui non crediderit saluum esse non poterit. Aplos paulus primo corinthios. xv.** Omnes quidem resurgemus. **Et. i. thess. iiiii.** Mortui qui in christo sunt resurgent primo. Item beati martyres pro huius spe et testimonio corpora sua ad supplicia tradiderunt. Super omnia autem debet valere testimonium christi. cuius virtute ipsa resurrectio fiet. qui hanc futuram predicavit. **Iob. v.** Procedent qui bona fecerunt in resurrectionem vitae. qui vero mala egerunt in resurrectionem iudicii. Item hanc futuram probavit saduceis. **Math. xxii. & Luc. xx.** Per hoc quod deus dixit moysi. Ego sum deus abraham. deus iacob. deus ysaac. Deus enim non est deus mortuorum. sed viventium. Omnes enim vivunt ei. quia eos potest resuscitare quando vult. **Ita exemplo suo et suorum casus futuram prouidit. Math. xxviii.** Multa corpora sanctorum qui dormierant surrexerunt. & exeuntes de monumentis &c. De eius resurrectione. **Math. xxvii. & Romo. xvi. & Luc. xxiiii.** Potest autem hoc idem et rationibus probari. Resurrectionem nempe futuram exigit dei veritas infallibilis. quod per prophetas suos ea predicta & promissa esse futura. sicut patet auctoritatibus promissis. propheta autem diuinitus inspirati. non possunt esse metiti. **Item equitas summe iustitiae requirit. ut secundum quod omnes boni vel mali in suis corporibus meruerunt. hoc eis in vtriusque reddat. Math. vii.** Eadem mensura qua mensi fueritis remetietur vobis. **Et ysa. lxi.** In terra sua que est terra hereditatis eterne duplicia possidebunt. id est duplicem gloriam in anima scilicet et corpore. Cum autem boni pro corpora sua. quasi per instrumenta. vel organa amantur deo serui erunt. mali vero de corporibus suis. & pro corporea instrumenta. quasi incitativa ad malum deum impugnauerint. & pro corporum suorum organa peccauerint contra eum. Ad iustum iudicium pertinet ut per quem deo seruiuit aliquis. pro hac etiam remuneretur. **Et pro peccato. pro hac etiam torquetur. Ita iudex omnium summe iustus. tam malorum quam bonorum corpora**

suscitabit. ut ea quae meriti vel demeriti cooperata fuerint. participatōe etiam praemii vel supplicii recipiant in eternum. Item hoc exigit corporis ecclesie cōfōritas & cōgruitas. Nō enim cōgruū est ut surgente integro capite membra remaneant in parte in terra quāntū ad corpora. Non est formosum corpus nisi membra integre surgant. nec est integrū aliter corpus. similiter nec corpus ecclesie aliter integrū erit aut decēs. nisi resurgant integre membra. sic integre surrexit caput. **I**do dicit apostolus. i. cor. xv. **X**p̄s surrexit a mortuis praemittit dormientiū. **E**t post. **V**nusquisque in suo ordine resurget. primo xps. deinde qui sunt xpi. **I**tem hoc exigit humani corporis nobilitas. **S**i enim alia corpora aliquid ut sunt semina primo moriuntur & putrescunt. & post viuificantur. multo fortius videtur nobilissimū genus seīs. propter quod alia semina facta sunt cum seminantur nō debent depire. sed corpus humanū cum sepelietur. vñ hoc probat apostolus per exemplū seminis. i. cor. xv. **I**nsipiens tu quod seminas nō viuificat. nisi prius moriatur. **V**sa. lxxvi. **O**ssa vestra sicut herba germinabunt. **N**ec mirum si hoc semē tū moriatur in terra antequam resurgat. quia aliquid semina postquam per centum annos latuerunt in terra. post centum annos germinant operante natura. **H**oc dicitur verū esse de grano milii. **D**e quo dicitur quod aliquando bene latet in terra per centum annos antequam germinet. vel etiam per mille. **S**i hoc potest facere natura de tanto paruo semine quod miraris si hoc facit creator qui super naturam est de tam nobili semine in fine mundi. **I**tem hoc exigit summi regis curialitas. **Q**uis enim rex esset curialis cui seruiret in exercitu suo fideliter miles et scutifer. si ipse in fine praesentis saeculi daret militibus & nihil scutiferis qui ei seruirent usque ad mortem. **S**ic possent dicere scutiferi quod dicitur insipientes iudei. mat. iii. **V**an⁹ est oīs qui seruit deo. **I**tem quid mirū si ille qui creauit cuncta de nihilo. de costa hominis mulierem. de puluere corporis repetit illud. **I**tem si artifices de cineribus vitrum faciunt. & vitra fracta in fornacem piicentes et liquefacientes etiam pulchriora ex eis vitra reficiunt. **Q**uid mirū si sumus artifex hoc faciat de corporibus nostris fractis. ut ipse reformet. **P**hil. iii. **S**aluatorem expectamus dominum nostrum ihesum christum qui reformabit corpus humilitatis nostrae cōfiguratum corpori claritatis suae. **I**tem hoc exigit perpetua sanctorum felicitas quorum animae desiderant corpora. quod suū bonū sociū qui fuit praecipuus laboris & tribulationis. ut sit princeps cōsolationis. **T**ertio potest suaderi resurrectio naturalibus exemplis et miraculis. **S**i ut dictum est temporalis artifex qui de puluere feni facit vitrum. quare non sumus artifex de pulueribus corporis corporis corpus reficiat. **I**n partibus tyri & achon de sabulo maris fit optimū vitrum. **E**t de cinere fenicis noua fenix & nobilis renouatur. quae est avis nobilissima. & sola nidificat. et species aromaticas in nido suo congregat. et se cum eis cōburit. & de puluere suo renouatur. **A**d hoc autem probandum quod mortuorum resurrectio futura sit multā fidē et fecit et potest facere miraculum de septem dormientibus.

tibus. de quibus legitur quod cum detius imperator venisset ephesum. praecipit omnes ydolis immolare. aut diuersis suppliciis occidi. qui hoc non facerent. **O**blati sunt. & accusati septem viri praemii in palatio suo christiani qui hoc facere cōtempserunt. quorum primus vocabatur maximus. & alius malcus &c. cum dedissent eis tempus deliberandi usque ad reditū suū. ipsi deliberato consilio vendicis et erogatis suis pauperibus latebant in spelunca in celyon monte. **C**um autem misissent malcum transfuratum sub habitu medici ad emendandam necessaria victui. cum audiret detium inquirere de eis reuersus ad speluncam sociis hoc retulit. quod cum panem comedissent dei voluntate dormierunt usque ad tempus theodosii. **D**etius autem audiens queliciter sua erogassent. & pro parentibus eorum quibus mortem comminabatur cognoscens quod lateret in dicta spelunca. maximis lapidibus os speluncae fecit impleri ut sic ibi deficeret. **D**uo autem viri christiani rufinus et theodosius martyrium et gesta eorum describentes ea inter lapides incluserunt signata duobus sigillis argenteis. **C**um autem tempore theodosii mota esset heresis de resurrectione mortuorum. asserentibus multis quod non esset futura corporalis. & imperator theodosius super hoc multum fletet. indutus cilicio. **A**ccidit ut dicitur quidam volens edificare in dicto monte stabulum iumentis suis. & extraheret lapides de dicta spelunca. excitati sunt et credentes se dormiuisse per spaciū solius noctis. querunt a malco quid de eis tractaret detius. affirmantes quod nulla ratione immolarerent. **C**um misissent ad urbem malcum ut prius ad victualia emenda. cum quibus solidis mirabatur lapides ad os speluncae. & quod videbat signum crucis super portas urbis. & homines loquentes de christo. & mutaciones hominum et edificiorum. **E**t cum querens audiret quod urbs esset ephesus. credens se demeratum voluit redire. prius emptis panibus. venditores videntes monetam argenteam cum ymagine detii dixerunt quod docerent eos thesauros antiquorum imperatorum. & celarent eum. quod cum negaret vinculum fene duxerunt eum ad marinum episcopum et antipatum proconsulem. **I**pe autem credebat quod traherent ad detium cruciandus. **C**um autem querebant ab eo. quod doceret eos ubi thesauros acceperat. & unde esset. et qui essent parentes sui a quibus dicebat se habuisse dictos argenteos dixit eis nomina & locum parentum suorum. querens ab eis mirantibus ubi esset detius imperator quem antecedenti die in urbe dimiserat. **I**llis autem asserentibus quod de eo non extabat iam eis memoria manifestauit eis antedicta omnia. & de sociis suis. ad quos dixit eos cum maxima multitudine urbis. quos inuenerunt in spelunca cum colore roseo. qui eadem testati sunt. **L**ittere autem inuente sunt passionis suae. cum sigillis argenteis eadem restantes. **C**um autem theodosius vocatus de constantinopoli aduenisset gaudens. ad aduentum eius facies sanctorum. sicut sol fulserunt. qui praecipuos amplexatus est eos fletus super singulos. **Q**ui dixerunt quod ideo deus eos reseruauerat tantis temporibus sic pueri in utero matris reseruati sine sensu

et dolore. ut nullus de resurrectione mortuorum futura corpora decetero dubitaret. Quo dicto flectendo genua & orando in domino dormierunt ei spiritus exhibentes. Cum autem impator hoc vidisset. fecit extrahi corpora sanctorum extra speluncam. precipiens fieri loculos aureos in quibus corpora sanctorum collocarentur. fletibus irrigans corpora singulorum. **S** nocte ipsa apparuerunt ei sancti. precipientes ei ut dimitteret eos in pace quiescere. ubi quieverant in dicta spelunca. usque quo eos dominus in resurrectione generali resuscitaret. Quod ipse fecit. ornans ostium spelunce lapidibus deauratis. De dormitione autem tempore primo dormierunt. dicunt quidam quod dormierunt. ccc. lxxii. annis. secundum alios solum. c. xliiii. quia ab incarnatione domini usque ad detum imperium fluxerunt. cc. lii. & ita non dormierunt. nisi. c. xliiii. annis. **D**etum tamen vno anno regnavit. **I**tem si ad rugitum leonis suscitantur leuculi. quare non possunt homines suscitari ad vocem filii dei. De quo **Osee. xi.** Dominus quasi leo rugiet. & ipse rugiet. Bene dicit **Rugiet.** quia suscitationem bonorum et malorum ipse faciet. **I**tem si ad vocem vel ad petitionem servorum filii dei. vel ad tactum eorum. vel ad rerum eorum deum suscitantur infiniti mortui. quare non ad iussione omnipotentis filii dei qui omnipotens est. **Legitur** in beati andree miraculis quod cum predicaret in litore maris mare percipit ad litus unum mortuum. Qui facta oratione ad verbum eius suscitatur. Qui recubans astantibus quomodo erant quadraginta iuvenes qui audita fama beati andree condixerant sibi ut ad predicationem eius per mare venirent. Quod cum faceret dyabolus eos & bargas in qua erat submersit. Quod cum dixisset. mare expulit alios triginta novem ad litus. quos omnes verbo suscitavit. **I**tem in vita beati **Iohannis** euangeliste legitur. quod ad tactum eius tunice pontifex ydolorum duos mortuos suscitavit. **I**tem in vita sancti marcialis qui fuit unus de septuaginta duobus discipulis dicitur. quod cum beatus petrus mitteret eum apud lemnicas cum duobus presbiteris cum diu processissent unus presbiteris illis mortuus est. qui cum ad sanctum petrum redissent & accepissent ab eo baculum suum. ad tactum eius presbiter surrexit. **S**imiliter cum beatus petrus tres discipulos suos. **Euchardum. Valerium. et Maernum** ad convertendos theutonicos misisset. in transitu alpium mortuus est maternus. Duo autem ad beatum petrum reuersi. recepto ab eo baculo suo maternum iam diu mortuum & sepultum precepto eius exhumantes. & tangentes baculo petri. suscitatum secum duxerunt treuerim. & magnam partem theutonie converterunt. **E**t isti tres successive episcopi fuerunt. **P**ostea autem maternus in alpiibus ut dicitur est suscitatus presfuit in colonia episcopus. qui agripma tunc tempus vocabatur. **I**tem. ii. dyaconi. dicitur. quod cum quidam monachi beati benedicti edificarent parietem. apparuit ei in cella existenti dyabolus dicens. quod ibat fratres visitare qui parietem quem edificabant euerit. unum paruum monachum sub pariete attriuit. **B**eatus autem benedictus corpus laceratum et ossa attrita fecit in sacculo

colligi. et in cella sua reponi. ad cuius orationem et vocem dictus monachus reparatus. reintegratur suscitatus. & omnino pristina valitudini restituitur. **Q**uid mirum ergo si verum est quod dicitur in **Iohanna. v.** Venit hora quoniam hii qui in monumentis sunt audient vocem filii dei. & qui audierint vivent cum sic vivificentur mortui ad nutum servorum. **P**otest etiam valere ad suadendam laycis resurrectionem exemplum quod legitur. **Eze. xxxviii.** **V**bi dicitur quod facta super eum manus domini. duxit eum in campum magnum valde qui erat plenus ossibus mortuorum aridorum. que ad vocem dei accesserunt ad iustitias suas. & fuerunt in eis nervi. caro et pellis. & spiritus. & steterunt super pedes suos exercitus magnus valde. **Q**uid mirum si de ossibus aridis & pulvere reformatur per semetipsos corpora qui per servos suos videtur fecisse consilia. & magis contra naturam. **Legitur** in vita beati **Iohannis.** euangeliste quod quodam pharisaeo demonstrante mundi divitias contempnas. quidam iuvenes venditis primoniis suis. gemas preciosas emerunt. quos ad suasionem dicti pharisaei in foro in oculis omnium ad mirandum mundi contemptum attriuerunt. & in pulvere redegerunt. **E**t cum beatus **Iohannes.** adveniens argueret huiusmodi contemptum ob mundi gloriam factum. & diceret mundum propter christum contempnendum ad eos convertendos qui advenierant. & ad petitionem eorum gemas reintegravit de pulveribus & fragmentis suis. **I**tem post fabulum in gemas commutavit. **I**tem. i. dyaconi. vii. dicitur quod cum quidam monachus lampades repararet una fracta est cadens super pavementum. & immuta. **Q**ui timens abbatem offensam. fragmenta collegit. & orando lampadem reparavit & reintegravit. **I**tem dyaconi. iiii. dicitur **Q**uod beatus benedictus capisterium fractum quod nutrix sua a vicinis suis mutuo accepit propter afflictionem eius oratione facta reintegravit. **Q**uid ergo miraris. si per semetipsum reintegrabit corpora ut habeant ipsi quorum fuerunt quod meruerunt in ipsis quoniam ad eius nominis invocationem hoc servus eius fecerunt. **C**uius vocatio & imperium lazari. et adulescentis & filii **Gayri** suscitavit. **A**d idem primae quod dicit **gregorius. dyaconi. xiii.** **D**e herculano parisiensi episcopo. quem totilas rex gothorum fecit decapitari. & corrigiam de toto corpore abscindit. quem cum vellent postea civis in ecclesia sepelire honorifice. & removere a loco ubi extra muros cum quodam puero sepultum corpus eius erat. invenerunt corpus pueri tabefactum. & vermibus & putredine plenum. **C**orpus autem martyris reces et integrum ita ut coniungeret caput corpori. ita ut nullum vestigium vel cicatrix appareret ibi vel capitis vel corrigie sublata. **I**tem in vita sancti germani antistiti. dicitur. quod cum quidam pozcarus reciperet eum cum sociis. quem rex britannie noluerat recipere. cum non haberet quid posset ei dare & sociis suis. unicum vitulum quem habebat eis paravit. **C**umque comestus fuisset. dixit beatus germanus uxori quod ossa colligeret. & in pelle vituli poneret. & in presepio coram matre apponeret. **Q**uo facto vitulus surrexit. & fenus cum matre comedebat. **I**tem cum apud ravennam in

domo regine comederet. asinus qui eum portare consueverat morietur. Cum autem regina palefridum offerret. ut super illum ascenderet. quesivit si esset asinus suus. qui dicit ei eum mortuum fecit. Cui dixit. Surge muscio. & ad hospitium redeamus. qui statim se excutiens surrexit. Item in passione beati christophori legitur. quod ut crederent quibus ipse predicabat futuram resurrectionem. & alios articulos baculum suum aridum in terra fixit. & precipit ei ut fronderet & flozaret et fructificaret. quod statim fecit hoc. **Iob. xiiii.** Lignum habet spem. si percisum fuerit rursus virefcet. & rami eius pululant &c. Item in hystoria karoli magni legitur. quod cum milites sui fixissent in sero hastas aridas in terra preteriti. in mane cum orasset qui suscipere deberent martyrium in bello. quod hoc ei dominus indicaret. invenerunt illi qui mortui sunt in plio hastas suas fronduisse. Cum eas amputasset. de eo quod infixum in terra radicaerat. creverunt maxime arbores in signum quod hii qui videntur perire ad mortem. ad hoc virefcere. ut essent magni in eternitate. **Circa secundum sciendum quod unusquisque resurget idem in numero qui fuit prius.** Sicut ait **Iob. xix.** In nouissimo die de terra surrecturus sum. & rursus circumdabo pelle mea. & in carne mea videbo deum. quem visurus sum ego ipse. & oculi mei conspiciuntur sunt & non alius. Cum enim ad hoc fiat resurrectio mortuorum. ut unusquisque secundum opera sua recipiat penam vel premium. oportet quod idem ipse qui demeruit puniam. & qui bene egit premium consequatur. Propter quod ait saluator. **Ioh. vi.** Venit hora in qua omnes qui in monumentis sunt. audient vocem filii dei. & procedent qui bona fecerunt in resurrectionem vite. qui vero mala egerunt in resurrectionem iudicii. Ex hoc etiam sequitur. quod resurgentium corpora erunt eiusdem nature. alioquin non essent eadem numero que fuerunt prius. **Vnde dominus ait. Luc. xxiiii.** Videte manus meas & pedes meos. quia ego ipse sum. Et postea. palpate & videte. quia spiritus carne & ossa non habet. sic me videris habere. Sic enim ait **aug. 9.** In quocumque puluere cineremque resoluatur. in quoscumque alia auramque diffugiat. in quacumque corporum substantiam vel in ipsa elementa vertatur. in quocumque animalium. vel etiam hominum cibum carnemque mutetur. illi anime in puncto temporis eam reddet. quam illam premitus ut homo viveret animavit. Resurget autem non fantastice. sed vere. quicquid est de veritate humane nature. & in eo resurget unumquodque in quo premitus habuit optimum suum esse. **Vnde de costa ade detracta de qua mulier formata fuit. non in adam resurget. sed in eua. quia formata muliere perfectior fuit homo quantum ad conseruationem speciei. quam ante. Eadem ratione manus hominis comesta ab alio homine. resurget in primo. Quia vero corpus humanum perfectissimum est omnium corporum inferiorum. ideo caro bouis vel alterius animalis comesta ab homine. & in carne eius conuersa. resurget in comedente. non in sua specie quaz prius habuerat. sed in specie carnis humane.**

Circa tertium sciendum quod tunc secundum apostolum omnes electi de cunctis orbis partibus occurrent christo in virum perfectum. id est in virilem perfectionem quasi. secundum statum triginta vel circiter annorum quasi in etate christi. in qua scilicet christus habuit plenitudinem corporis. sensus et roboris. Resurget etiam unusquisque in mensura etatis plenitudinis christi. quia unusquisque sui corporis mensuram recipiet quam in etate triginta annorum habuit. etiam si senex obiit. vel quam in illa etate habiturus esset. si usque ad eam pervenisset. Sic autem modificabitur illa materia corporis. ut nihil ex ea pereat. nihilque superfluat. Sed si quid allicui defuit. deus ipse supplebit. ut omnes resurgant in integritate membrorum. Et si quid enormiter abundauerit in aliqua sui parte. diuideretur per totum corpus ut nihil in decens sit in eis. **Damnatorum autem corpora reprobantur integra absque omni diminutione membrorum. et absque defectu et corruptione. quaz error nature vel infirmitas introduxit. Vnde ait apostolus prima corinthios xv. Mortui resurgent incorrupti. Quod quidem tam de malis debet intelligi quam de bonis. **Vnde quantum ad integritatem nature non erit differentia in corporibus bonorum. vel malorum. licet in aliis bonis sit magna differentia sicut iam ostendemus. Circa quartum sciendum quod omnes resurgent immortales. Christus enim mortem nostram sua morte destruxit. & omnes defectus qui in natura humana ex peccato pervenerunt. Necessitas autem moriendi est defectus in nobis perveniens ex peccato. Vnde sic resurgent omnes a morte. ut non ulterius moriantur. Sicut ergo christus resurgens ex mortuis iam non morietur. **Rom. vi.** sic resurgent omnes non iterum morituri. **Vnde apostolus xx.** Mortis ultra non erit. **Et ysa. xxv.** Precipitabit dominus mortem in sempiternum. Ex premissis patet. quod post resurrectionem non erit usus ciborum nec venereorum. quia usus ciborum corruptibili vite deseruit. Cibos enim assumimus. vel propter nutrimentum ut vitemus corruptionem que posset accidere ex consumptione humiditatis naturalis. nihil propter augmentum. Omnes autem in debita quantitate resurgent. Itaque nec usus venereorum erit. quia commixtio maris & femine ordinatur ad generationem per quam species hominis conseruetur & perpetuetur in esse. quod in individuo conseruari non potest. Resurgentium autem vita immortalis erit. ut dictum est. ita quod in quolibet individuo conseruabitur eternum. **Ideo dicit dominus. Math. xxii.** In resurrectione neque nubet neque nubentur. sed sicut angeli dei. In corporibus tamen resurgentium erunt membra singula que nunc in statu vite corruptibilis nutritive vel generative virtuti deseruiunt. non propter actum nutriendi vel generandi. sed ad perfectionem & decorum nature. sicut & distinctio sexuum erit ibi. non ad mixtionem. sed ad ostendendum perfectionem & integritatem nature. **Uterque autem sexus ad integritatem nature noscitur pertinere. Circa quintum sciendum quod non omnes resurgent impassibiles. quia licet omnes defectus in resurrectione ab omnibus communiter tam bonis quam malis auferantur. remanebit tamen******

differētia inter bonos et malos. quantū ad ea que psonaliter cōueniūt vtrifq; Est autem de ratione humane nature q; aīa sit forma corpo- ris ipm viuificās. & in esse cōseruans. Sex p- sonalibus actibus mereē aīa vel ad diuine vi- sionis gloriā eleuari. vel ab ea p culpā excludi. Disponēt igit oīm cozpoza fm cōdecētiā aīe vt scz ipa incorruptibilis exns cozpozi suo tri- buat esse incorruptibile. cōpositōne eius ex cō- trariis n̄ obstāte. eo q; materia cozpozis hūani quantū ad hoc oīno subiiciē aīe. diuina virtu- te hoc faciente. vt cū cozpoze suo eternā etiam gloriā vel penāz sicut meruit sortiat. Sed ex actibus suis psonalibus meretur vnusquisq; vt corpus suū pportioneē aīe in conditionib; glorie vel miserie. Vñ cozpoza btoz; erūt clara. agilia. impassibilia. et subtilia. Cozpoza vero reproboz; erūt tenebrosa. pōderosa. passibilia. turpissima et fetida. Sed de his infra diffusi- us differemus.

DE FUTURO IUDICIO. DIS. III.

Dico de pcedētib; iudiciū videlicet de tribulatione que erit tpe antixpi et de cōsumatōe mūdi. & de duob; cōcomitātibus iudiciū videlicet de igni cōflagratōne. & gnali resurrectione. Nūc dicendū est de finali iudicio & meritoz; retri- butione. Circa qd considerāda sunt duo. Pri- mo de quibusdā circūstantiis ipsius mundi. Secūdo de ipō iudicio. Circa p̄mū cōsideran- da sunt tria. Primo ostendendū est futurū ee iudiciū. Secūdo de loco iudiciū. Tertio de tpe. vel hora. Circa p̄mum sciendū q; iudiciū esse futurū pbat auctoritatibus. rōnib; et exem- plis. Auctoritatibus quidē. id est multiplici te- stimonio veritatis infallibilis scripturaz;. que hoc clamant et asserūt fere in oīmb; sacris li- bris. specialr ysā. xiii. Vlulate. quia ppe est di- es dñi. et cetera multa ibi. Res cuius aduent; multū in memoria habēt et timeēt. licet sit re- mota vidēt p̄p̄m̄. Idem ibidē. Ecce dies dñi venit &c. Et eze. viii. Prope est dies occisiōis. Ecce venit et euigilabit aduersuz; te. Job. xix. Fugite a facie gladii. quia vltōz; iniquitatis ē gladius. scz diuine sententie in iudicio futuro. Et post. Et scitote esse iudiciū. Itē testimoniū oīm aploz; qui dicūt iudiciū futurū credendū esse necessariū ad salutē qui hūc vnū articulū in simbolo posuerūt. dicentes xpm v̄turum iudicare viuos et mortuos. Docuerūt etiā hoc verbo et exemplo se potius debere p̄mittē occi- di. q; hoc non fateri et credē. Item testimoniū beatoz; martyrū quozum tot milia transferūt qui p̄miserūt se diuersis tormētis occidi. ante q; hoc faterent nō futurū. & fidē hanc signis innumerabilibus pbauerūt. Hoc idem asserēt et asseruerūt beati q̄fellores & ecclesie doctozes. Hoc etiam indubitatē pbatur p verbū ipius iudicis. qui nec fallere vult. nec falli potest. qui se asserit venturū & mundū iudicaturū. Vñ incredulis iudcis ait. Mat. xxvi. Videbitis fi- lium hoīs venientē in nubib; celi. Mat. xxv.

Cum venerit filius hoīs. et omnes angeli eius cū eo. tūc sedebit sup sedē maiestatis sue &c. Hoc etiā asserūt sancti quibus formā iudicii ymaginabilr p̄mōstrauit. Dauid in ps. Deus de. do. lo. est. & voī. Et illud. Ignis aī eū p̄cedet. Et illud. Aduocauit celū desursum. & ter- ram discernere populū suū. Et illud. Congre- gate illi sanctos eius. Et dañ. vii. Aspiciebam donec troni positi sunt. & antiqu; dierum se- dicit &c. Et post. Aspicebā & ecce in nubib; celi q̄si fili; hoīs veniebat et dedit eis antiqu; dierū potestātē & regnū et honozē &c. Iohā. apoc. xx. Vidi tronū magnū &c. Preterea si sup hoc deessent auctoritates a ut testes. ratio- nibus possit ostendi. Omnis em ratio bene di- sposita dicit deū esse p̄mū bonū. & sūmū oīm sūme sapientē. & iustū. De quo dicit anselm; Deus est quo melius excogitari non potest. Si autem credis deū creatorem aut gubernatōzē mūdi nō debes eū credere. aut cecuz; vt ea que fiūt nō videat. aut insipientē. vt si videat non cognoscat. aut malignū. vt malū qd vi- det ei placeat. punire nō curet. aut negligat. aut impotentē. vt si velit. n̄ valeat. aut miustū vt nec bonis bona. nec mal; mala tribuat. aut impium. & non misericordē. vt opp̄ssiones & afflictiones bonoz; quantū ad opp̄ssores im- pune transire faciat. aut infidelem. vt eis qui fideliter ei seruiūt bonū nō retribuatur. s; poti; malū. cū in hac vita eos qui deo seruiūt aduer- sa multa habere. & eos qui male agunt multa p̄spera habere videam;. Si ergo sunt a deo re- legata cecitas. insipientia. malignitas. negligē- tia. impotētia. iniusticia. immisericordia. & in- fidelitas. cum ip̄e optimus sit. et fons oīm bo- noz; et p̄ncipiū. cum in p̄senti non fiat ab eo semp bonoz; et maloz; retributio. necesse ē vt fiat in futuro. et a iusto iudice. & gnali oīm i iudicio gnali. Vnusquisq; iudiciū suū particu- lare vel psonale recipiat in morte quantuz; ad animā penam. s. vel gloriā. tñ nec aīme repro- boz; totā penā sibi debitā recipiunt. nec electi totā aīe id est p̄fectā gloriā sortiuēt. Quia aīe separe fm aug. nō habent p̄fectum natu- re sue modū p̄pter naturalē inclinacionē quā habent ad cozpoza sua. Nam et cozpoza natu- ralem inclinacionē habēt ad aīas. & eis appe- tūt reuniri. et aīe appetitū naturali iclimantur ad cozpoza sua. intantū q; sicut ait aug. aīme bonoz; aliquo mō retardant. ne ex toto ferāt in cōtemplacionē dīne maiestatis. Ideo tā bo- noz; q; maloz; aīe sua cozpa resumēt. vt dictū est. vt cū cozpozibus suis in quibus meruerūt vel demeruerūt. cōdignā penā vel p̄mū sortia- nē. Hec aut cōdigna retributio fiet in extre- mo iudicio. Ideo dicit. Job. xix. Scitote esse iu- diciū. licet autē tota trinitas iudicet. quia indi- uisa sunt opa trinitatis. tñ pater omne iudiciū dedit filio. Sicut dicit Ioh. v. Ip̄e em cōstitut; est a deo iudex viuoꝝ & mortuoꝝ. Act. iiii. Circa fm videlicet de loco iudiciū sciendū q; vbi iudicat; passus & mortu; ē xps resurrexit

et ad celos ascendit. ibi suū iudiciū exercebit. sicut ipse dicit. **Joel. iii.** Congregabo omnes gentes. & educā eas in valle iosaphat. & disceptabo cū eis. **Et infra.** Cōsurgant & ascēdant oēs gentes in vallē iosaphat. quia ibi sedebo ut iudicem omnes gentes. Dicit autē se iudicaturū in valle iosaphat. nō quia p̄cise ibi iudicet. cū valis illa modica sit. nec posset tam innūabilem multitudinē hoīm cōtinere. sed quia iosaphat interpretat̄ iudiciū. & iudicandī qui in infimis vixerūt. in infimis remanebūt. **Ideo** tot⁹ ille locus ī quo fiet cōgregatō vallis iosaphat dicitur magis q̄z irīm vbi iudicatus est. vel mons caluarie vbi crucifixus est. mortuus et sepult⁹ vel mons oliueti vnde legitur ascendisse.

Circa tertiū sez de tempe iudiciū sciendū q̄ temp⁹ qñ iudicabit x̄ps erit in cōsumatione seculi. Sicut em̄ p̄familias in fine diei fec̄ vocari oparios. & reddi fecit eis mercedē laboris **Matth. xx.** Dixit p̄familias. **Voca** oparios. et redde illis mercedē suam. ita et in p̄sentis vite fine soluet dñs vniciq̄z s̄m opa sua. **Apoca. iii.** Ego dñs p̄bans renes. **Et post.** Et do vniciq̄z s̄m opa sua. **Aliter** tempus incertum est nobis s̄m q̄ dicit dñs. **Matth. xxiii.** De die autē illa & hora. sez certa et determinata nemo scit. neq̄z angeli celoꝝ nisi solus pater. Sicut em̄ in diebus noe &c. **Item Matth. xiii.** De die autē illa nemo scit. neq̄z angeli neq̄z filius &c. **Scit** siquidem filius quicq̄d scit pater. s̄ nescit nobis. **Item** solus pater dicit scire. quia dies illa manifestabit̄ per potentiā nobis in cōsumatione reꝝ et destructione. et insignis. et in eis que fient in die illa maxime manifestabitur potentia que attribuit̄ patri. **Quidam** autē credunt horam iudiciū esse in media nocte. p̄ eo quod dicit̄ **Matth. xxv.** Media autē nocte clamor factus est &c. **Item** exo. xii. Factū est autē noctis medio. percussit dñs omne p̄mogenitum egypti. **Aliis** autē videt̄ q̄ in mane. p̄s. **In** matutino interficiebā omnes peccatozes terre. **Exo. xiiii.** **In** vigilia matutina respexit dñs sup castra egyptioꝝ. quia illa hora submersit egyptios. & liberavit hebreos. **Aug.** dicit hoc nō dicitur pro q̄litate vel hora tempozis. s̄ quia tūc veniet cū nō spabitur. **Ideo** media nocte venire dicit̄. **i. thes. v.** Dies dñi sicut fur ita in nocte veniet. **Luc. xii.** Si sciret p̄familias. q̄ hora fur ve. vi. & nō si p̄fo. do. f. & vos esto. pa. quia qua ho. nō pu. fi. ho. ve. **Itē** de mane. q̄a tunc patebūt cogitationes singuloꝝ. **Ysa. xxi.** Venit mane et nox. si queritis querite modo sez dū tempus est ouertimī & venite. **Nox** dicitur q̄d erit maloꝝ excecatio. **soph. p̄mo.** **Am.** bulabūt hoies vt ceci. quia dño peccauerunt. **Item** mane. p̄pter bonoꝝ illuminationē. vel p̄pter occultoꝝ manifestationē. **soph. iiii.** **Ma.** ne dabit iudiciū suū ī luce. & n̄ abscedet &c. **Post.** Diluculo cōsurgentes &c. **Erit** em̄ iudiciū gnale oīm. & p̄o omibus. **Joel. iii.** **Cōgre.** gabo omnes gentes &c. **Post.** **Sedebo** vt iudicem omnes gētes &c. **Mat. xxv.** **Cōgregabunt̄**

ante eū omnes gentes. **Item** de omibus erit iudiciū. **Eccl. xi. in fine.** Scito q̄ p̄o omibus adducet te deus ad iudiciū. **Et. xii. in fine.** Cuncta que fiunt adducet deus in iudicium p̄o omni errato. siue bonū sit siue malum.

DE TERRORIBUS IUDICII. DIS. V.

His quasi quibusdā circūstantiis ipsius iudicii p̄libatis. nūc iam ad ipsius formā p̄cessuri ordmem. mētis oculos ouertamus. & quā tremendū & horrendū sit subtiliter intueti et cogitati profundius videamus. **Cōsideranda** sunt autē quatuor. que ip̄m terribile nimis efficiūt. quorum etiā singula rationē terrozis includunt. **Primū** est pemptoria citatio. **Secundū** est cause discussio. **Tertiū** est sententię platio. **Quartū** est plate executio. **Primū** igit̄ est pemptoria citatio. **Circa** quod cōsideranda sūt quatuor. **Primo** modus vocationis. **Secundo** causa citationis. **Tertio** cōpellētis sublimitas. **Quarto** cōpendi necessitas. **Primo** igit̄ circa modū vocationis sciendū est. q̄ illa voce terribili & tuba mirabili p̄strepente. qua celū & terra cōcutiet̄. & omnis creatura cōmouebit̄. omnes homines ad iudiciū vocabunt̄. et ad tribunal eterni iudicis citabunt̄. **Hec** autē citatio vocat̄ iussus dei. vox archāgeli. tuba dei. tempestas. turbo. tonitruū. fulgur. chozuscato. que omnia terrozē incutiūt & ip̄am citationē terribilē fore dicūt. **De** tribus p̄mis dicit̄ ap̄ls. **i. thes. iiii.** **Ipe** dñs in iussu & in voce archāgeli. & in tuba dei descēdet de celo. **Hec** vox erit aliq̄ cuius dēns et clarū signū quod dabit̄ ad mortuos suscitandū. vt omnes resurgāt et ad iudiciū cōuocent̄. **Hec** vox dicit̄ iussus dei. quia ei⁹ virtute suscitabunt̄ mortui. q̄si iussu diuino. p̄s. **Vox** dñi in virtute. **Dicit̄** etiā vox archāgeli quia annuētē dei filio p̄ angeli misterii hoc non dubitat̄ impendiū. **Sic** em̄ dicit̄. **Matth. xxiiii.** **Mittet** angelos suos cum tuba. & voce magna. & cōgregabit̄ electos a q̄tuor plagis terre. **Tuba** vero dicit̄. quia tanq̄ signū erit. **phī.** victozes ad p̄miū. et ad cōuiuīū epularū inuitabit. victos autē exterrēdo turbabit. **Hec** autē vox ab oibus tam electis q̄z reprobis audietur. & ad cōspectū iudicis cuius vox erit. ab omibus occurret̄. **Item** hec citatio vocat̄ tempestas. p̄s. **In** circuitu eius tempestas valida. aduocauit celū desursū & terrā &c. **Itē** q̄ vocat̄ tempestas. & turbo dicit̄ naū. p̄mo. **Dñs** ī tempestate & turbine vie eius. **Item** vocat̄ tonitruū. p̄s. **Vox** tonitruū tui ī rota. **Iob. xxvi.** **Quis** poterit tonitruū magnitudinis eius itueri. **Itē** vocat̄ fulgur. p̄s. **Illuxerūt** fulgurationes tue orbi terre. cōmota est et cōtremuit̄ terra. **Mar. xxiiii.** **Sicut** vulgur exiit ab oriente & parat vsq̄ in occidentē. sic erit aduentus filii hominis. **Hec** bene figurata fuerūt. **Exo. xix.** **Sicut** em̄ in datione legis ceperūt audiri tonitrua micare fulgura &c. sic in cōsumatione seculi dñs ad iudiciū descēsurus vbi de obseruatiā & transgressione legis exiget rationem

fulgura et tonitrua p̄mittent̄. **A**duerte q̄ tempestas facit cōmōtionē in mari. turbo in terra fulgura & tonitrua in celo ad designandum q̄ omnis creatura celestīū. terrestriū. & infernoꝝ. in illa citatione omouebit̄. **D**e magnitudine vocis h̄mōi ait. p̄s. **E**cce dabit voci sue vocē virtutis. **C**riso. **V**ere magna est uox illa cui omnia obediūt elementa. que petras scindit. in feros apit. monūta frangit. umcula mortis dissoluit. tumulos apit. & uniuersos mortuos resurgere facit. & ad iudiciū uenire cōpellit. **I**dem. **E**cce de celo tuba canit. **E**cce de celo cuz nubibus bellaturus orbem impatorū sūmus armatus egredit̄. **E**cce gladius bis acutus ex regis ore p̄cedens obuia queq; de metit̄.

Rursus q̄terribilis sit huius pemprozie citationis dies describit dñs. p̄phetā. sopho. p̄mo. **I**uxta est dies dñi & c̄. **Q**ui ponit q̄ndecim condiciones. q̄re timeri debeat et horreri. **P**rimum est diei p̄p̄m̄ quitas. cū dicit̄. **I**uxta ē a d̄minus p̄icularis dies iudicii sc̄z mortis. **E**ze. vii. **A**fflictio vna. **A**fflictio ecce uenit. **I**tē. uenit finis iste. & imitā furozē meū in te. & iudicabo te iuxta uias tuas & ponā contra te omnes abhoiaciones tuas. & nō parceret oculus meus **I**tē ḡn̄alis p̄pe est. quia breue est om̄e tempus quod transiit eternitati cōpatum. **V**n̄ eze. vii. **V**enit finis. finis uenit. cui ḡl̄abit aduersū te **E**cce uenit. **V**enit cōtritiō sup̄ te. qui habitas in terra. uenit tempus. p̄pe est dies occisionis & nō glozie mentiū. **N**ūc de p̄p̄inquo effundaz iram meā. & cōplebo furozē meum. & iudicabo te. iuxta uias & c̄. **C**ōplebit̄ aut̄ furoz in duplici damnatione. sc̄z cozpozis et aīe. **S**ecundū quod aggrauat timozē iudicii est diei magnitudo. quod notat̄ cū dicit̄. dies magnus. **M**agnus quidē est magnitudie iudicantiū. & multitudie eoz. **I**tē multitudie iudicandorum. **I**tem multitudie eoz de quibus fiet iudiciū. quia de oibus. **I**tem magnitudie eozū qui adiudicabunt̄. quia aliis regnū eternum adiudicabit̄. aliis aut̄ mozs eterna. **I**tē qz om̄s dies p̄ticiū causaz conflagunt̄ in vnā. **E**rit em̄ illa dies citatōis oīm pemprozia. i q̄ null⁹ pro se mittere poterit responsalē. **I**tē erit dies r̄nsionis oīs p̄ductionis. testīū examiationis testimonioꝝ exceptationis vel replicationis & pronūtiatōis. testimonioꝝ sentētie diffinitōis eiusdē executionis. que om̄ia fient in die illa. **T**ertio aggrauat diei uelocitas. quia ita subito & ex improuiso fiet. q̄ nullus improuisus sibi poterit p̄uidere. **I**deo dicit̄. **I**uxta et uelox nimis. ysa. xxix. **E**ritq; rep̄te. cōfestim uisitat̄ bitur a dño exercituū. & c̄. **Q**uarto aggrauat diei illi⁹ amaritudo. **V**n̄ sequit̄. **V**ox dei amara. **A**d huius cōparationē uidebit̄ peccatozib⁹ mozs esse dulcis. & sepultura inferni desiderabilis. **A**mara erit uox citationis. cum dicitur. **S**urgite mortui. uenite ad iudiciū. **A**marioꝝ uox disceptationis. cū dicit dñs. **E**suriui & c̄. **M**ath. xxv. **A**marissima uox diffinitōis. **I**bidem. **D**iscedite maledicti. **C**ū quidā magister

diu disputass; & om̄s cauerēt sibi & timerent concludi. ait. **Q**uid timeris ab hoīe concludi. qui nō cauetis a deo cōcludi. nulla aut̄ cōclusio adeo timet̄ a me. sicut cōcludi a sūmo magistro. **M**ultū timeo ad hanc q̄stionē r̄ndere. **A**mice quō huc intrasti. **M**ath. xxii. **I**tē mltū istaz. **I**n lege quid scriptū est. quō legis. **D**uplicitatēq; istius p̄positionis. **E**suriui & c̄. **S**; sup oīa timeo illationē istius cōclusionis. **I**te ergo maledicti & c̄. **B**erū. **P**roponet dñs mandato rum. p̄positiones. assumet transgressiones. cōcludetq; damnatōes dicēs. **I**te maledicti clausa est ianua nescio uos. **S**i beatus **J**ob talis & tantus sic hanc r̄nsionē timebat cui nullus in merito similis erat in terra. qui sic clamabat. quid faciā cū uenerit ad iudicandū deus. & cū quesierit qd̄ r̄n̄debo illi. ut d̄z. xxii. **Q**uid nos merito uacui r̄n̄debimus. **Q**uinto aggruat sc̄ctoꝝ et angeloꝝ apparēs turbatō. **V**n̄ dicitur tribulabit̄ ibi foztis. id est sanctus uel angel⁹ in apparētia. **L**uc. xxii. **V**irtutes celi mouebuntur. **Y**sa. xxxiii. **V**identes foztis clamabūt. angeli pacis amare flebūt. **J**ob. xxvi. **C**olūne celi cōtremiscūt et pauent̄ ad nutū eius. **I**deo qd̄ faciet uirgula deserti. **V**bi timoze cōcutit̄ cedrus paradysi. **S**exto aggruat iudicis superuentio. **V**n̄ dicit̄. **D**ies ire. quia declarabit iras dei. p̄s. **T**u terribilis es. & quis resistet tibi. ex tūc ira tua. **S**eptimo aggruat q̄ dicit̄ dies tribulationis. **I**n uisione signoz et miserie cozporum. **A**ug⁹. **I**n afflictione cozdiū poterūt dicē cū susanna. angustie sunt mihi vndiq; **Q**uō erit angustie dicit̄ **B**erū. **V**ndiq; uie anguste erūt reprobis. sup̄ius erit iudex iratus & c̄. **O**ccitatio. bonoz fatuitas et meritoꝝ. & ablatō tēpozis merendi. **V**n̄ dicit̄ dies calamitatis a calamo uacuo inera. **I**deo uniuersitatis malozū cōpatur q̄nq; fatuis uirginibus. que uasis & lampadibus uacuis ad nuptias uenerūt. **C**riso. **I**bi nō erit resistēdi uirtus. nec penitētie locus nec defensionis temp⁹. nec fugiēdi facultas nec latēdi possibilitas. nec appēdi securitas nec satisfactiois uilitas. & ex angustia oīm nihil remanet ibi nisi luctus. quia nec p̄derūt diuitie diuitib⁹. nec parēs parētib⁹. nec angeli pro hoibus intercedēt. **A**po. x. **T**emp⁹ n̄ erit amplius sc̄z merēdi. **M**ath. xxv. **C**lausā ē ianua. quia misericordia est sublata. **E**rūt em̄ uacui a merito. ut calamus uacuuus est. **N**ono cozpozis miseria. siue infelicitas. de qua infra de inferno. **V**n̄ dicit̄ dies miserie. **D**ecimo tenebrositas. **V**n̄ dicit̄ dies tenebraz quātū a d̄ peccatoꝝ tēbrosoz manifestatōne. p̄mo coz. iii. **V**n̄ uiscuiusq; opus manifestū erit. dies domini declarabit. quia in igne releuabit̄ uniuscuiusq; opus. **E**t quarto eiusdē. **V**eniet dñs & illuabit̄ abscondita tenebraz. & manifestabit̄ cōsilia cozdiū. **V**n̄ decimo. diei obscuritas. **V**n̄ dicit̄ dies caliginis ex auxiliū et cōsiliū destititione. quia ut dicit̄ origē. nec angeli pro hoib⁹ intercedūt. ysa. viii. **D**e dānato in iudicō dicit̄ **S**uspiciet sursum ad sanctorū auxiliū. s. &

cōsiliū. et ad terrā intuebit̄. ad oñiū & auxiliū terrenū. et ecce tenebre & dissolutio &c. **Item ysa. x.** Quid facietis in die visitationis & calamitatis delonge venientis. ad cui⁹ cōfugeris auxiliū. quasi diceret. quis sanctus iuuabit vos. **Duodecimo.** dicit̄ dies nebulę pp̄ glorie dei. & sanctorū occultationē. **Dies** nebulosus occultat solē. lunā. et sydera. **Sic** occultabitur malis gloriā dei. ecclesie & sanctorū. **Aug.** sup̄ illud **Sapiētie. xiiii.** Similiter aut̄ tūt deo odio impius et impietas eius. dicit̄. **Tolla** impius ne videat gloriā dei. **Et ezech. xxxii.** Nigrescē faciā stellas celi. gloriā sanctorū occultabo. qz videbunt̄ tenebrosi et obscuri peccatozib⁹. q̄si irati eis. solem. id est xpm̄ nube. s. obscuritatis tegam. et luna. scz beata virgo vel ecclesia nō dabit splendorē suū. **Tredecimo.** dicit̄ dies turbis in maloꝝ a bonis sepatione. **Matth. xii.** Cuius ventilabrū in manu sua. discretio scilicet discernēdi malos a bonis est in potestate sua. pmundabit areā. triticū cōgregabit in hozrea sua. paleas aut̄ comburet igni inextinguibili. **Iere. xxv.** Turbo magnus egrediebāt a sūmitate terre. ergo &c. **Quarto decimo.** dicit̄ dies turbe quantū ad mortuozū resuscitationem. cōgregationē. sententię plationē. cōgressionē impugnationē. & ad suspendiū seductionem **Zach. ix.** Dñs in tuba canet. exhibet vt fulgur gladius eius. scilicet. de ira eius sententiā dira. **Primo** filios exheredādo. & a se sepando. & a suis. **Matth. xxv.** Discedite maledict̄ &c. **Item** in infernū mittēdo. **Vñ** sequit̄. **In ignē eternū** Et eos nō retrahēdo. **Vñ.** clausa ē ianua. nescia vos. **Quindecimo** in maloꝝ deductione ī infernū. **Ysa. xxx.** In cytharis tympanis & p̄cipuis bellis ipugnabūt eos. **Bern.** In libro meditationū. **Quis** putas tūc meror erit. quis luct⁹. q̄ tristitia cū sepabunt̄ impiū a cōsortio iustorū. et a visione dei. & tradit̄ ī potestati demonū ibūt cū ip̄is ī ignē eternū. **Ibiqz** erūt sine fine in luctu et gemitu procul exulati a beata p̄ria paradysi et cruciabunt̄ in gehēna. nunqz lucē habituri. iuxta q̄litate culpe penā sustinentes. **Circa** hm̄. scz de causa citationis. **Sciendū** qz pro causa maxima qua maior esse nō pōt. **Videlicet** ad r̄ndendū de cūctis que gessimus. que cōmisimus. que recepim⁹. & hm̄oi. **Ad** recipiendū p̄ merit̄is vitā. b̄titudinē. gloriā & honozē. imo possessionē regni celestis. & hereditatis eterne. imo quod nec oculus vidit. nec auris audiuit. nec in cor hoīs ascēdit que p̄p̄a r̄rauit deus his qui diligunt eū. **Vel** p̄ demeritis ab omnibus excludi. a cōsortio sanctorū oīm et angelozū. s; quod est infinities graui⁹ a deo p̄petuo separari. **Insup** eternis cruciatib⁹ cum horrendis demonibus mancipari. **Statiz** aut̄ vt audierint miseri tubā illā tam horribilē p̄strepentē occurret eis repēte. & añ mētis oculos reuoluet̄ oīm suoꝝ cōgeries peccatoꝝ om̄i tozmēto amarior. **Inde** nanqz remorsus cōscientie om̄i serpēte mordatio. **Inde** gehēne t̄ioz incōsolabilis. **Inde** doloꝝ irremediabilis. **Inde**

despationis hozroz inestimabilis. **Inde** ofusio nis pudor̄ intolerabilis. **Tūc** em̄ virtute diuina fiet. vt vniciqz oīa opa sua mala vel bona ad inemoriā reuocent̄. ac mentis intuitu mira celeritate cernant̄. vt hoīem vel accuset cōscientia vel excuset eaqz teste. vel damnet̄ ceteralr̄ vel saluet̄. **De** hac tuba et citatione ait **Ieroni⁹** ad helyodoꝝ. p̄fecto veniet illa dies qñ corruptibile hoc mduet incorruptozū. & mortale immortalitatē. tunc ad voceꝝ tube pauebit terra cū ppl̄is. tūc lugubre mūdus imugiet. trib⁹ ad tribuz feriet̄ pectoꝝa. **Ibi** potentissimi quōdā reges nudo latere palpitabūt. **Sive** comedā siue bibā. siue aliquid aliud faciā. semp videtur mibi vox illa sonare in auribus meis. **Surgite** mortui & venite ad iudiciū. **Bene** habebat ad aures vocē istam rex ille de quo dicit̄ **Iob.** dam⁹ in barlaam. **Dicit** em̄ barlaam ad iosa. phat. qz rex quidā erat qui sedens in curru aureo obuiā habuit duos paupes bēmitas ī soꝝ. dīdo habitu et macie & solis ardoꝝe defozmes defiliens de curru aureo amplexans eos osculā &c. **Cū** aut̄ venirent magni p̄ncipes nullā reuerentiā videbat̄ eis exhibere. vñ multū sūt indignati contra eum. **Quod** sciens quidā fr̄ eius ad eum veniens dixit ei. qz de hoc quod fecerat om̄s barones offenderat. **Erat** aut̄ talis cōsuetudo regis. qz qñ aliquē mortū adiudicabat tybīmes ad portā eius mittebat. & sic euz capi faciebat et cōdemnari. quos misit ad portam patris sui. capiē. ligat̄ corā rege. & baronibus adducit̄. de p̄cepto regis nudat̄. ligat̄. & applicatis gladiis ex om̄i parte mortē suam expectabat lugēs. **Cū** aut̄ rex p̄cipere vt catarz ioculatoꝝ corā eo in oī gñe musicoꝝ habens & hoc factō nihilominus fletet. & rex causaz fletus quereat. r̄ndit. quō possū ego gaudere immo non flere cum tube tue mortē immanē gladios mortiferos video vndiqz me circūstantes. et te offendi causam offense ignozō. p̄pter quā hujc mortū me adiudicas. **Tūc** rex fecit eū liberari dicens. si tu tm̄ times iudicē terrenū. quantum ego debeo timere celestē. si tu tubas meas times. quantum debeo timere tubam que mibi mortē cōminat̄. nō temporalē. s; eternā. cuius gladii sententię. s. damnationū vndiqz me circūdant hm̄ exigentiā peccatoꝝ meozū. **Vbi** aut̄ barones et p̄ncipes terreni nihil mibi p̄derunt aut p̄desse poterūt. isti beati paupes quos vidisti defensoꝝes & aduocati mei in curia sūmi iudicis erūt. **Circa** tertiu scz de sublimitate citantis ī iudicis maiestate. **Sciendū** qz iste est iudex sūmus cuius potentia insupabilis. cuius sciētia indeceptibilis. cuius equitas implacabilis. cuius sententiā inflexibilis. **Hui⁹** inqz iudicis potētia insupabilis. **Deut. x.** Dñs de⁹ n̄r. ip̄e ē deus deozū & dñs dñantiū. deus magnus et potēs & terribilis. & qui p̄sonā n̄ accipit. nec munera facit. iudiciū et iusticiā &c. **Iob.** in apo. **Postqz** descripsit cōditiones eius aduenientis. xix. ca. dicit̄. **Videns** celū ap̄tuz et ecce equus albus. & qui sedebat super eum

vocabatur fidelis et verax. et in iustitia iudicat & subiungit. hinc in vestimento & in femore eius scriptum. Rex regum. dominus dominantium. Job. ix. Si fortitudo queri robustissimus est &c. Dan. vii. Dedit antiquus diebus filio hominis venienti in nubibus celi potestatem. & honorem. et regnum. & omnes populus. tribus. et lingue seruient ei. potestas eius potestas eterna. que non auferetur. & regnum eius quod non corrumpetur. Hozruit spiritu meus. & ego daniel ad hanc visionem territus sum. Hic filius hominis est lapis parvus excisus de monte virginie sublimitatis sine manibus humane cooperationis. qui creuit in monte maximum. cuius potestatis magnitudo replet vniuersam terram. que comminuit statum. cuius caput aureum pectus et brachia argentea. veterem & femora erant. tybie ferree. pars autem quedam pedum est fictilis. quedam ferrea. quia eius potestas consummet & comminuet omnia regna mundi. Cozā illo dno reges quondam potētissimi nudo latē palpātabūt. vt dicit Iero. ad helyodoz. **S**ecundo timendus est iudex iste. quia eius scientia inualibilis. quia nec vallit. nec falli potest. quia scit omnia iudex iste. quia cozā eo argutie nihil perderit aristotelis. vt dicit Iero. Job. xlii. Scio quia omnia potes. & quod nulla te latet cogitatio. Ideo Job. i. apoc. describens eum aduenientem in iudiciū. Apoc. i. Et. xix. Oculi eius tanquā flamma ignis. Ideo Ecclesiasticus arguit adulterium. Eccl. xxiii. dicens. Quis videt me tenebre circumdant me. pietes cooperiunt me. & nemo circumspicit me. que verear. & non intelligit. quoniam omnia videt oculus domini. Et post. Oculi domini multipliciter lucidiores super solē circumspicientes omnes vias hominum. & profundū abyssi. & hominum corda. Heb. iiii. Non est vlla creatura inuisibilis in conspectu dei. omnia autem nuda sunt et aperta coram oculis dei. Quidam scolaris. cum amassisset quandam antequā iuisset ad scolas. rediens de eis. cum illa sollicitaret eum veni mecum. ait. & duxit illam in medio foro. & dixit ei. hic para te vt agam quod vis. Illa dixit. non hic vbi videret nos homines. sed in domo. respondit si tu non vis hic propter homines. nec ego in domo propter deum & celestem curiam que me videret. Itē ad illud pertinet exemplū de taye de meretrice & pafnutio. infra de speciebus timoris. **T**ertio timendus est iudex. quia tunc ira eius erit implacabilis. puer. vi. Qui aduiter est propter cordis inopiam perdet animam suam &c. Et post. Quoniam zelus et furor viri non parcat. nec acquiescit cuiusquam precibus. nec suscipiet pro redemptione dona plurima. Item. xxvii. Ira non habet misericordiam. nec eripens furor. & impetum concitati spiritus dei sui ferre quis poterit. quia eius ira est importabilis. Job. ix. deus cuius ire resistere nemo potest. Itē ysa. Videbitur armatus ira & furor. ita quod opificium suum velit destruere. & in ignem proicere. Sap. v. Accipiet armaturas zelus eius &c. Et post. Accuet diram iram in lanceam &c. Item ysa. xxx. Ecce nomen domini venit de lōgino. ardens furor eius. gūis ad portandum &c. Compant eum scripture leoni furēti et ruenti

puer. xix. Sicut fremitus leonis. ita ira regis qui facit omnes feras timere et tremere. Ose. ix. Dicit quasi rugiet. & formidabunt filii maris huius seculi. & aduolabunt ad iudiciū. Volabunt quasi aues ex egypto in infernum. scilicet aie dānatorum. & quasi colūbe seducte de terra assyriorum. Item ose. xiiii. Ero eis quasi leena. & sicut pardus in via assyriorum occurram eis. quasi vrsa raptis catulis. & disrupam in interiora iecoris eorum. consumam eos ibi. quasi leo &c. ps. Quis nouit potestatem ire tue &c. Ita grauis erit ad videndum reprobis ira eius. quod potius vellent ferre mortes quā eum videre. & esse sepulti in inferno potius. Job. xlii. Quis mihi det vt in inferno pregas me. et abscondas me donec transeat furor eius &c. Apoc. vi. Reges terre & principes. & tribuni. & iudices. et diuites. et fortes. & omnes feruus et liber abscondent se in speluncis & in petris montium. & dicent mortibus et petris. cadite super nos. & collibet. abscondite nos a facie sedentis super thronum ab ira agni quantum dies magnus ire ipsorum. et quis poterit stare. mal. iiii. Quis stabit ad videndum eum &c. Mat. xxiiii. Sicut fulgur exiit ab oriente &c. **Q**uartum est iudicis inflexibilitas. puer. vi. Zelus et furor &c. Non enim flectet pro peccato. timore. amore. vel odio. ps. Deus iustus iudex fortis &c. Quia iusticia eius sit inflexibilis. Num. xxiiii. Non est deus vt homo vt vintia. aut vt filius hominis vt mutetur. Criso. Non proderunt ibi diuitie diuitibus. nec parentes parentibus. nec angeli pro hominibus intercedent. Immo letabitur iustus cum viderit vindictam. Luc. xvi. Est inter nos et vos thalamus magnus. Glosa ibi. Iustorum aie iam tunc actio ris sui iusticie coniuncte tanta rectitudine constructi. vt nulla compassione ad reprobos moueantur. **V**eniens autem iste iudex tantus et talis. apparebit omnibus tam bonis quā malis. Vn apoc. i. Videbit eum omnis oculus. et qui eum pupugerunt. Sed formam diuinitatis soli boni videbunt et videre poterunt. Mali vero non poterunt nec digni erunt. Vn ysa. xxvi. Tolle impius ne videat gloriam domini. Formam vero humanitatis gloriose omnes videbunt boni ad gloriam. gaudium & honorem. Mali vero ad supplicium et dolorem. Nam blandus. iocundus. et delectabilis iustis. durus et seuerus. et terribilis reprobis apparebit. secundum exigentiam meritoz. In ipsa igitur forma qua iniuste iudicatus est iuste iudicabit. secundum illud Job. xxxvi. Causa tua quasi impii iudicata est. iudiciū causamque recipies. Sed iudicatus est in humilitate et infirmitate. Iudicabit autem in potestate magna et maiestate. Sicut dicitur Luc. xv. Et Mat. xxi. Attendendum est autem quod in ipsa hora descensus christi ad iudiciū fiet illa vox archangeli. id est principis angelo. scilicet ipsi christi. et illa tuba terribilis resonabit. cuius virtute fiet resurrectio mortuorum. et cuius clangore omnes ad iudiciū vocabuntur. Tunc igitur electis occurrentibus iudici in aera subleuatis cum gaudio ineffabili. & reprobis in terra remanentibus in valle iosaphat. id est iudicii congregatis. sedebit christus

in aere nube sibi misterium exhibere sicut in eius ascensione legimus factum esse. **Actu . pmo .** Sic veniet quemadmodum vidistis eum euntem in celum . descendens autem adducet secum totum celestis regni collegium . stipatum agminibus beatorum tam sanctorum quam etiam angelorum . **Vñ Iude . ii .** Ecce veniet dominus in sanctis milibus suis facere iudicium contra omnes impios &c . **Sciendum quoque** quod non solus christus iudicabit . sed etiam omnes perfecti apostoli . id est apostolici viri . **Sicut ipse promissit . Math . xix .** In regeneratione cum sederit filius hominis in sede maiestatis sue . sedebitis & vos super sedes iudicantes . xii . tribus israel . **Et licet istud solis apostolis videatur esse promissum . tamen intelligendum est de omnibus perfectis .** alioquin paulus ibi non sederet . **Dicit autem ipse . pmo cor . vi .** Nescitis quia sancti de hoc mundo iudicabunt . **Et sap . v .** Iudicabunt sancti nationes . **Vñ quia duodenarius est numerus abundans . intelligitur per duodecim sedes perfectio tribunalis . id est universitas perfectorum iudicantium per duodecim tribus universitas iudicandorum .** **Omnes** terribilis erit impiis assistentia beatorum . **Primo** quidem propter multitudinem . **Dant . vii .** milia milium ministrabant ei . & decies milies centena milia assistebant ei . et in can . iude . **Ecce** venit dominus cum sanctis milibus suis facere iudicium contra omnes . et arguere impios de omnibus operibus impietatis eorum &c . **Secundo** propter celestium dignitatem . **puer . xxxi .** Nobilis in portis vir eius . i . ecclesie . quoniam sederit cum senatoribus terre . **Sap . iii .** Iudicabunt sancti nationes . **Vñ sa . iii .** Deus ad iudicium veniet cum senioribus populi sui . **Et nota** si tam sancti . tam cari amici dei . tam innocentes et virgines . **f . io .** euangelista & daniel . viso unico angelo tanquam mortui ceciderunt . sicut de **io .** dicitur apoc . i . **Et de dante** eiusdem . **x .** **Cum** tamen illi angeli mitterentur ad eorum consolationem . quod facturi sunt in iudicio peccatores . videntes tot sanctos et angelos missos ad eorum confusionem et condemnationem . **Tertio** propter magnitudinem potestatis . **Apo . xix .** Exercitus qui sunt in celo sequebantur eum &c . **ps .** Gladii accipites in manibus . ad faciem vindictam in manu . &c . **Ioel . ii .** Munera sunt castra eius et fortia et fatientia verbum eius . **Quarto** propter grauedinem feritatis nam sancti tunc impiis implacabiliter erunt duri . & incompatibiliter irati . **Tunc** quia eorum dominum offenderrunt . **Vñ crisostomus .** Si rex terrenus processurus contra aliquem . expeditionem mandatur in populo . dignitates omnes . exercitus omnes excitantur . tota civitas feruet . quantomagis rege celesti exurgente iudicare vivos & mortuos . angelice virtutes commoventur . terribiles ministri . terribilioze dominum procedentes . ante ipsum pro candelabris fulgura viva procedunt . & pro tubis horreda tonitrua . **Tunc etiam** quia ipsos multiplex contempserunt . eorum mores et vitam deridendo . festa et vota violando . vel temporaliter opprimendo . vel corporaliter affligendo . **Tunc** stabunt iusti in magna constantia adversus eos qui se angustiauerunt . et qui abstulerunt labores eorum . videntes tur . ti . hoz . &c . **Sap . v .** Vbi nota in reprobis . s . pudore . timore

dolore . & stupore . **Pudore** confusionis quoniam stabunt iusti in magna constantia &c . **Erubescunt** et confundentur impii . quia eos angustiauerunt &c . **Secundo** timore damnationis . **Vñ dicitur** **Videntes** tur . ti . hoz . vel timore invidentie turbabuntur . quia de gloria sanctorum dolebunt . ex invidia & tabescent . sicut illud . **ps .** Peccatorum videbit et irascent . dentibus suis fremet et tabescet . **Tertio** dolore penitentie habebunt impii . sed tarde et inutiliter . **Vñ dicitur** ibi . Penitentiam agentes . et pangustia spiritus gementes . **Hec** est penitentia latronis violenter extorta . & idcirco minime fructuosa . **Quarto** stupore admirationis . dicentes . hii sunt quos aliquando habuimus de risum &c . nota bene quod sequitur . **Et nota** sicut in gre . **Quatuor** erunt ordines in iudicio . s . duo electorum & duo reproborum . **Electorum** namque . quidam iudicabunt et regnabunt . non autem iudicabunt . ut perfecti . quidam autem iudicabunt et regnabunt . ut mediocriter boni . **Reproborum** autem quidam iudicabunt et peribunt . ut mali catholici . **Quidam** vero iudicabunt et peribunt . ut increduli . quorum damnatio adeo nota erit . quod non fiet discussio seu disceptatio de peccatis eorum . **Erit** ibi iudicium quadruplex . videlicet prime auctoritatis . & hoc erit eternitatis totius . **Principalis** misterium . quod erit christi . **Soli** affectionis . quod erit perfectorum . **Et** compensationis quod erit minus malorum . quo videlicet minus mali compensatione sui sceleriores iudicabunt . id est iudicandos ostendent . sicut illud . **Math . xi .** Viri niniuite surgent in iudicio cum generatione ista . & condemnabunt eam &c . **Circa** quartum sciendum quod huius citationis terroze multum exaggerat compendii necessitas . **De** quo dicit apostolus . **pmo cor . v .** Omnes generaliter sine exceptione nos personaliter sine excusatione . oportet sine euitatione manifestari . sine absolutione . vel tergiversatione . ante tribunal christi . sine retardatione . ut recipiat unusquisque pro portione corporis . prout gessit sine persone delatione . siue bonum siue malum . pro iusta retributione . **Oportet** igitur ut accedas personaliter . non poteris pro te procuratorem mittere . ne . pro te poterit respondere . nulli licebit tibi confulere . nullus pro te audebit intercedere . nec aliquis poterit te iuvare . **Vñ** anselmus . i . medita . & fere per eadem verba dicit . **gregorius .** Erunt undique angustie vicereprobus . **Superius** erit iudex iratus . **Inferius** horrendum patens chaos inferni . a dextris peccata accusantia . a sinistris infinita demonia ad infernum trahentia . in . v . res conscientia . exterius mundus ardens . vix iustus saluabitur . **Miser** peccatorum sic undique deprehensus . in quibus parte se premet latere erit impossibile . appere intolerabile . **Ex** promissis intellige quod ineffabiliter . erit terribilis illa citatio . quoniam miserum audiens se cum tanta auctoritate citari . **Omnes** vult tam bonos quam malos ad citationem hominum conuocari . pro causa tam ardua coram tanto iudice congregari totum mundum commoueri . & omnes contra se creaturas armari . **Omnes** tremenda erit dies illa . quoniam nec penitentie tempus erit . nec defensionis locus . nec resistendi virtus . nec fugiendi facultas . nec latendi possibilitas . nec

Securitas cōparēdi. Vbiq; fragoz. vbiq; clamoz
vbiq; terroz et hozroz. vbiq; terroz et tremoz.
Crifo. Satius esset mille fulmina sustinere. q̄z
vultū eius mansuetudinīs plenū. nos tñ ad-
uersantem uidere illiusq; toti⁹ tranquillitatis
oculos nequaq; sustinētes nos aspicere. Tunc
desiderabūt impij montibus obrui. & a facie
iudicis opiri. Sicut dicit apo. vi. Aut certe illa
hora iudicij in inferno recōdi. sicut dicit Job.
in psona cuiuslibet impij. Quis mihi hoc ēbu-
at. vt in inferno ptegas me. & abscondas me
donec ptranseat furoz tuus. Quia vero furo-
rem dixit in dō. de quo scriptum est. sapie. xi.
Tu autē dñe cū tranquillitate iudicas. sciēdū
est h̄m greg. q̄ districtū iudiciū inconcussus
exercebit. qui semper mansuetus existens. et
semper incōmutabilis pmanens malos puīt.
Vñ in extremo iudicio in semetipō incōmuta-
bilis manēs nulla vicissitudine ac cōmutabili-
tate variat. Sed tñ electis et reprobis nō sub
eiusdem incōmutabilitatis specie demonstra-
t quia et tranquillus iustis. & iratus apparebit
iniustis. Testem em̄ cōsciētiā intra semetip-
sos deferūt. vñ et eoz mentes. eque vnū respi-
ciant. s; nō eq̄līter modificent. quia et istis eū
benignū oñdit iusticia. & illis terribilē culpa
sua. Quozū pauozē quis explicet. cū cōtigerit
miseris & intra se culpas cernere. & an se iudi-
cem iustum videre. Hoc nimirū quotidie in
vfu vite pñtis agit. vt de q̄litate vēturi iudicij
corda mortaliū doceant. Nam cū duo ad iu-
dicij p̄gunt. alius innocētie sibi cōsciūs. alius
culpe sue an̄ placā sententiā adhuc tacentem
iudicem cōspiciūt. & tñ culpe debitoz grauez
cōtra se iram hōi p̄m iudicis silentiū suspiciāt
quam iram sibi nō denūtiat p̄turbatō iudicis
s; recordatio p̄uitatis. Quia et si adhuc eū reū
esse sententia nō foris clamat. intus tñ cōsciētia
grauiter accusat. At cōtra iusticie amic⁹ decer-
nentis vultū cōspicit. s; intus de testimonio
bone recordationis. hylarescit. & qz qd̄ metu-
at n̄ habz. ideo om̄e qd̄ ēca ip̄m ē blādū videt.

DE MERITORVM DISCUS-
SIONE. DIS. VI.

Dost citatiōe pemptoziā erit i iudi-
cio meritoz discussio. Circa quam
cōsiderāda sunt sex. Primo q̄ erit
ibi occultozū discussio. Secundo q̄
fiet ibi discussioz publicatio. Tertio publicato-
rum attestatio. Quarto attestatoz disceptatō
Quinto quare in disceptatōe sola opa miseri-
cordie memoziānt. Sexto q̄ multum est vtilis
iudicij memoziā. **Primo** igit̄ fiet ibi ocul-
toz discussio. sicut describē dignatus est ipse
iudex. Math. xxv. Cum venerit filius hoīs in
maiestate sua. id est in diuinitate. Cuius vir-
tute tanq; ex sūma auctozitate reprobos iudi-
cabit. in ea tñ forma in qua iudicatus fuit. id
est humiliatus apparebit oibus tam bonis q̄z
malis. & in ea iudiciū exercebit. vt dictum est
Et om̄s angeli eius cum eo. Nec solū angeli.
sed etiā om̄s sancti. Sicut dicit ysa. iiii. Dñs ad

iudiciū veniet cum seniozibus populi & p̄n-
cipibus. Per seniozes intelligens & designās
patriarchas. p̄phetas. et aplos. qui maiozes &
excellētiōzes sunt in populo. p̄ncipes signi-
ficans angelos. Tunc sedebit in sede maiesta-
tis sue. In sede notat̄ excellētia iudiciarie pote-
statis. quā tunc manifestū erit cū h̄re sup̄ eccle-
siam. p̄s. Deus sedet sup̄ sedē sanctam suam.
Et ysa. vi. Vidi dñm sedentē sup̄ solū excellū
et eleuatū. & plena erat oīs terra maiestate
eius. Et cōgregabunt̄ tanq; citati et obedi-
entes citatiōi. an̄ eū tanq; an̄ iudicē suum
pro meritis recepturi. Om̄s gentes. s. cuius li-
bet etatis. status. cōditionis. sexus & tempozis
Et sepabit eos ab inuicē. scz bonos a malis. bo-
nis astantibus cum ip̄o sursum i aere. impiis
vero remanētibus deorsū in terra. Sic pasto-
z sepat oues ab edis. Per oues significanē electi
tanq; mundi. fructuosi. simplices. innocētes.
hūiles. patientes. Per edos reprobi designanē
tanq; infecūdi. fedi et fetidi. Deus em̄ qui est
inspēcto- intimus occultoz. sciet videbit & ag-
noscet oīa secreta cordiū. & nihil eū latebit. &
om̄ia que latuerūt in cordibus singuloz. ante
ip̄oz oculos reuocabit. vt & ip̄e iudex videat. &
qui fecit. Vñ. p̄s. Arguam te et statuā cōtra fa-
ciē tuā. Hac igit̄ diuisione sic facta iustis cir-
ca iudicē in aere ad dexterā collocatis. impiis
ūo in īfimis remanēt. & a sinistris sūm⁹ iu-
dex. qui solus nouit & videt occulta cordium
omnia que latuerūt in cordibus singuloz. an̄
ip̄oz oculos reuocabit. vt reddāt de om̄ib⁹
rationē. Et circa hoc cōsiderare debes cui ratio
sit reddenda. Require sup̄ de iudicis q̄litate.
Item q̄z subito. Reqre sup̄. Item cum q̄nto pi-
culo. qz qui deficiet. amittet & se et sua & oīa
bona. In sup̄ eterno carceri adiudicabit. & sup̄
plicis infinitis. Qui autē bene reddiderit rōez
regnū cōsequē eternū. Item de quibus rō sit
reddenda. quia de oibus cogitationibus. Job.
xxii. Ip̄e cōsiderat vias meas. Glosa. Sic deus
vias vniuscuiusq; cōsiderat. sic gressus dimu-
merat. vt nec mūtissime cogitatōes eius iudi-
cio ac ūba tenuissima q̄ apud nos vfu viluerūt
idiscussa remaneāt. Sap. vi. Interrogabit opa
vra. & cogitationes vras scrutabit. It̄ de oib⁹
verbis. Math. xii. De om̄i verbo ocioso qd̄ lo-
cuti fu erit hoīs reddent rationē i die iudicij
Item de om̄ibus opibus bonis. qua intentōne
discerione. vtilitate et deuotione facta sunt.
Eccl̄. xii. Cūcta que fiunt adducet deus ad
iudiciū. & p̄ om̄i errato. siue bonū siue malū
sit. Dicit̄ q̄ quidā comes pictauiensis fuit qui
voluit expiri oīa officia. Et ad vltimū dixit. q̄
officiū qd̄ ip̄e aliis om̄ib⁹ p̄poneret esset offi-
ciū mercatoz in nūdinis q̄b⁹ edis qd̄ ip̄i volūt
& valde splēdide viuūt. S; hoc solū i illo offi-
cio erat odibile q̄ in fine oīa eis cōputabunt̄.
etiā mīma. que qui nō solueret captus detine-
bat̄ pro solutione. sic fiet i iudicio. **Specialt̄**
aut̄ de decē habebimus ibi reddē rationē. Pri-
mo de sp̄ritu. Secundo de sp̄ualibus. Tertio

de corpore. Quarto de corporalibus. Quinto de tempe. Sexto de temporalibus. Septimo de omnibus opibus bonis & malis. Octavo de omissionibus. Nono de beneficiis generalibus et specialibus. Decimo de officiis & artificiis singulorum. Hoc est quod dicitur. **Matth. xviii.** De homine rege qui voluit rationem ponere cum servis. Cum autem cepisset rationem oblatum est ei unus qui debebat decem milia. Iste unus. totius ecclesie signat unitatem. cuius est una fides. unum baptisma. **Epist. iii.** Unum ovile. & unus pastor. **Ioh. .x.**

Primo igitur respondere debemus de spiritu rationali scilicet anima. quod eam servavimus. Est enim preciosus thesaurus. & ideo sollicito servandus. **ii. cor. .iii.** Habemus thesaurum istum preciosum in vasculis fictilibus. id est corporalibus. De hoc dicitur. **iii.** Custodi te ipsum. & animam tuam sollicito. Ipsa enim anima est preciosa margarita. cuius preciositatem ostendit celestis negociator. vendens omnia que habuit. et datus pro ea habenda. **Matth. xiii.** Dedit enim carnem pro ea ad lacerandum. ut de eius vulneribus curaret. Sanguinem ad fundendum. ut per illum mundificaret. Vitam ad occidendum. ut per hoc vivificaret. Animam ad deducendum in infernum. ut per hoc anima hominis de inferno liberaret. **Bern.** Ve mihi si talentum traditum mihi negligenter servavero precioso sanguine agni incantati. magis appreciatum. Si enim stillas sanguinis domini in vase aliquo repositas haberem. diligens custos proculdubio existerem. **ty. vi.** Depositu tuum custodi. Quidam frater predicator optime respondit cuidam militi. cum in principio ordinis ignoraret predicatorum ordinem et habitum. cum quereretur cuiusmodi homo esset. ait. Ego sum quidam pauper medicus collector herbarum et radicum. Cum quereretur de qua terra esset. ait. De terra corruptionis. cuius omnes fontes sunt fetidi et corrupti. Et cum diceretur ei quod se exponeret. ait. Vere de terra de qua dixi sunt domini. Et quidam rex dedit mihi filiam suam coniugem tali conditione. ut sub pena mortis eam servarem incorruptam. Cum autem intrasset terram meam paulatim a corruptione eius infecta leprosa efficitur. Ego autem timens senectutem patris eius per mundum discuro. et radices & herbas et fructus colligo quibus possit curari. Terra infecta. caro humana est cuius fontes fetidi. rex pro puelle deus est. anima puella. sponsus eius homo. radices et aromata. que debet querere homo ad curandum sunt virtutes. leprosus peccatum est. Herbe sunt verba sancta. fructus opera bona. per hec curatur anima. De hac materia habes super de timore humano.

Secundum de quo respondere debemus sunt bona spiritualia tante bonitatis. & preciositatis quod faciunt bonam animam & preciosam. ut sunt bona naturalia anime. sicut memoria. & cetera vires et potentie. Bona acquisita ut scientia. ars. et politice virtutes. Et bona gratie. ut bona seu dona gratie & theologice virtutes. Sic enim preciosa est gratia. ut de alio bonis taceamus. quod sine hac homo nihil est. in nihil valet. nihil ei ad salutem prodest. Unum a preciositate dicitur caritas. Dicitur enim **cor. .iii.** Si linguam hominum loquar &c. Sine hac nihil est homini bonum

quia ipsa anime bonitas similiter est homini bonum. sine se bono. **Vn. ii. cor. .xv.** Gratia dei unum id quod sum. puer. **xxii.** Super argentum et aurum gratia bona. Et ut dicitur **1. sap. .vii.** Divitias nihil esse dixi ad comparationem illius &c. Patet thesauri huius preciositas et bonitas. quia plus valet ad infernalis ignis extinctionem. ad peccatorum ablutionem. & ad animarum decoctorem. et fecundationem una gutta lacrimarum huic celesti balsamo. gratie adiuncta et mixta. quam omnes aque de mundo. Ideo preciosius est servandum iste liquor in quo inunguntur reges celestes. quam ille liquor quo inunguntur reges terrarum. qui non apponitur per aliam colubam. nisi per ipsam spiritum sanctum. **Co. .i.** Hunc liquor effundunt fatui. ut dicitur **Eccl. .xx.** Gratie fatuorum effundentur. **Et co. .vi.** Hortamur vos ne in manus gratiarum dei recipiatis. primo **pe. .iii.** Unusquisque sicut accepit gratiam in alterutrum administrat. sicut boni dispensatores &c. Tertium est corpus de quo respondere debemus quod illud custodivimus. Est enim castrum quod tenemus a deo in feodum. quodque tamen amamus quod pro toto mundo illud non daremus. Unum in curia illa tanquam proditore pessimo odendebat. quod dominum ab eo expulit. et adversario dyabolo illud reddidit. puer. **v.** Ne des alienis honorem tuum. qui est ut sis castellanus summi regis. & annos tuos crudeli &c. **Post.** Et gemas in novissimis. Illud castrum debemus custodire munde et caste & sancte. quia templum est dei vivi. scilicet spiritus sancti. primo **cor. .vi.** An nescitis quod corpora vestra templum sunt spiritus sancti. **Item** triplici iure debemus servare deo de corpore & de omnibus membris. Primo. quod totum corpus cum membris suis et de suo fecit. Secundo. quia corpus suum. & omnia membra sua tam preciosa pro nobis exposuit. & de omnibus nobis in eadem duro servitio servavit. Tertio. quod tantam remunerationem corpori. et omnibus membris eius promittit. quod pro illa remuneratione gloriosa debere de omnibus membris suis homo toto tempore vite sue iudeo vel saraceno servare. Ideo dicit apostolus. primo **cor. .vi.** Corpus non fornicationi debetur. sed domino. **Anselmus.** Domine quia totum me fecisti. totum me debeo amari tuo. & quod totum me redemisti totum me debeo amari tuo. & quod tanta mihi promissisti. totum me debeo amari tuo. **Quartum** de quo debemus ei respondere sunt bona corporalia. Et sunt quasi quinque talenta que nobis tradidit deus. de quibus exigit rationem. scilicet corporis fortitudo. pulchritudo. iuvenilitas. sanitas. levitas. de quibus si bene servierimus. alia quaque lucrabimur. scilicet corporis glorificationem. ut det nobis fortitudinem sine debilitate. pulchritudinem sine deformitate. iuvenitatem sine senectute. agilitatem sine difficultate. sanitatem et vitam sine infirmitate. & morientem diu perhibere. Illis dicit dominus. qui tunc dicit illi. **Matth. .xxv.** Domine quoniam talenta tradidisti mihi &c. **Euge** fue bone & fidelis intra in gaudium domini tui. **Quintum** de quo debemus reddere rationem est tempus quod dedit nobis deus ad agenda premissa. **Apo. .ii.** Dedit ei dominus tempus premissa et non vult penitere. **Iob. .xxiii.** Dedit ei deus locum vel tempus

penitentie. ac ipse abutit eo. Anselmus de meditatione ad concitandum timorem. **O**lignu aridum et inutile eternis ignibus dignu qd rñdeb in illa die cum exiget a te vsqz ad ictu oculi ome tempus viuendi tibi impensu qliter a te fuerit expensu. **T**uc quippe cõdemnabit quicqd fuerit inuentu opis & ocii sermonis et silenti vsqz ad mimã cogitatione. etiã qd vixisti si nõ fuerit ad dei voluntate directu. **B**erñ. Non est tibi temp⁹ vite impensu qd nõ exigat a te qd licet sit expensu. **I**dẽ. Nihil p̃ciosius tpe. s; heu hodie nihil vilius reputat. **I**dẽ. Sic nõ pibit capillus de capite. sic nec pibit momẽtuz de tpe. qn scz a te requirat ratio illius. **N**az inter oia creata videẽ nihil fere acceptabili⁹ tpe. qz i vno momẽto possent peccatores lucrari plus qz valeat infiniti mudi. scias suas. **I**n modico tpe tibi dato ad penitendu possunt hoies facere tantam pñiaz qd futura supplicia cuitarẽt. & eterna bona obtinerẽt. **S**ilr dñatĩ qui sũt i mferno si dareẽ eis hora tempis ad penitendu. sic dare nobis in pñti. possent tantã pñiam in ea agere. qd in eternuz nõ p̃rent. **I**deo dẽ. ii. coz. vi. **E**cce nũc tempus acceptabile &c. scz ad misericordia obtinẽdã. ad gram inueniẽdã. ad gloria p̃merẽdã. **I**deo dicit apo⁹. **G**al. vi. **D**ũ tempus habem⁹ opemur bonu. qz tempus qd modo habem⁹ pro nobis erit contra nos. **T**ren. p̃mo. **V**ocauit aduersũ me tempus. **V**surarij qui ita large mō vendũt tempus qui iã sũt in inferno vellent emisse vnũ momentũ tempis de mille mudis si haberẽt p pñia agenda. vt hic habere possent. **D**e hac materia infra de inferno de agguatione boni amissi. **S**exto de bonis sp̃alibus. **E**cce. xii. **I**n bonis sit coz tuũ et scito qd pro omib⁹ his adducet te deus ad iudiciũ. p̃ deliciis. diuitiis. honoribus. **D**e diuitiis dicitur. **J**ob. xx. **D**iuitias quas deuozauit euomet. & de ventre eius ex̃het cas de⁹. **A**po. xvii. **Q**uantũ fuit in deliciis. & quantũ glozificauit se. tantũ date ei tormentũ & luctũ. **I**deo dicit villico. **L**uc. xv. **R**edde rationẽ villicationis tue. iam em nõ poteris villicare. **E**t nota qd diuitie bonoz erũt p eis in iudicio. ta qz aduocati eoz. p̃s. **B**eatũ hõ qui mi. & cõdit. ser. s. in iu. &c. **D**iuitie autẽ maloz erunt tanqz aduocati cõtra eos. **I**ac. v. **A**rgentũ & aurũ vrm eruginauit. & rubigo eoz erit vob in testimoniũ. **E**t post. **T**hesaurizastis vobis irã in nouissimis diebus. **I**tẽ abac. ii. **V**e q congregat malã auaritiã domui sue. vt sic i excelso nidus eius. **E**t post. **L**apis de pariete clamabit & lignũ qd e inter iucturas edificioz. **C**õtra bene erogata. p hoie bñ allegabũt tho. iiii. **Q**uõ potueris esto misericors. **E**t post. **P**remiũ bonũ tibi thesaurizas in die necessitatis. qm elemfina ab oĩ pctõ et a morte liberat. & nõ patiet aĩam ire in tenebras. **F**iducia e cozã dño elemofina **V**n refert. **J**ob. elemofinari⁹. qd cũ paupes essent in quadã ciuitate ad soles inceperũt dñe qui essent boni elemofinarij. & qui nõ. **E**t cũ dicerent. qd quidã diues erat ibi

petrus noie. cuius elemofinã nullus eoz vnã quã recepat. vnus eoz firmauit qd ab eo extorqueret eliam. qui vadens ad ostiũ eius tam sepe et improbe petiuit qd ille tedio affect⁹ proiecit ei panẽ filigineũ. sũptũ de massa que de furno appoztabat. quẽ paup gaudens defert aliis et lucrat⁹ est qd firmauerat. **D**emũ dicit⁹ diues egrotãs rapit ad iudiciũ. i quo videt oia facta sua appedi in vna lace statere. & terribilissimos sp̃s oia facta sua ei impzoperãtes. & eũ accusãtes. **E**x opposito vidit quosdã albos & lucidos dolẽtes. quia nihil inueniebãt boni in factis suis. qd in alia pte libre ponerẽt. **T**unc quidã appoztauit filigineũ panẽ qz paup de derat. & posuit in alia parte libre. & cõponderauit mala. **T**uc dictũ est ei. reuertẽ et auge ad filiquã istã. alioqu nõ euades manus hoz. **Q**ui extunc factus est abstĩmẽs. pius et misericors. **E**t cũ iret ad theloneũ occurrit ei quidã nauta nafragus nudus rogans vt ei vestẽ daret. qui exuta veste sua dedit ei. quã ille vendidit nõ audẽs eã poztare. ppter p̃ciositatẽ. **Q**ũ audies petr⁹ flebat se indignũ. vt veste sua vestiretur paup. **C**ui i nocte apparuit dñs. grã agens indutus veste sua. de hoc qd sic afflictuz miseria in frigoze vestierat. **P**ost hoc cepit hanelare ad paupratẽ dicens b̃os esse paupes. **V**endidit autẽ cũcta sua. deditqz paupibus excepto vno suo suo qz emerat qdrãta aureis quẽ vocãs iuramentũ eius accepit qd ei⁹ p̃ceptis obedirz. **T**unc p̃cepit ei qd eũ ad nundinas ducerz et vèderet. & p̃ciũ paupibus daret. **I**urans qd si hoc nõ facerz eũ ip̃e barbaris venderet. & si eum venderz. eũ libez faceret. **O**hoc cõpulsus huus duxit eũ in irim. vendidit eum cuidã argẽtario. cui huiuit in cozna multis annis. **A**huus ei⁹ sepe verberat⁹ & vitupatus & afflictus. ip̃e in oibus deo grã agebat. oĩoni insistens. & laboz. **D**ñs autẽ eius vidẽs ei⁹ patientiã & deuotionẽ. dicebat ei qd abiret liber qn vellet. qui hoc nolebat. **C**ũ affligeret autẽ a feruis dñi sui. quidã argẽtariũ cõstantinopolitani agnouerũt eũ. q vidẽs se nõ posse latẽ. venit ad pozticozẽ domus surdũ et mutũ. p̃ciens vt apit & curaret. qd ita factum est. **I**lle aut fugiẽs ñ inuenit. s; viso miraculo penitẽt hui de miuria illata. **S**eptio debemus reddẽ rationẽ de oibus opibus bonis et malis. **E**cce. xii. **C**ũcta que fiunt sub sole adducet deus ad iudiciũ. et p omĩ errato. **R**o. xiiii. **O**mnes stabimus ante tribunal xp̃i. **I**taqz vnusquisqz nr̃m p se rationẽ reddet. ii. coz. v. **O**m̃s nos manifestari oportet añ tribunal xp̃i. **E**t post. **V**t recipiat vnusquisqz p̃t gessit in cozpe siue boni siue malũ. **V**sa. xlv. **E**go aut opa eoz & cogitationes eoz venio vt iudicẽ. p̃s. **C**um accipio tempus. **E**go iustitias iudicabo. **D**ñs em iudicabit et manifestabit qua intentõ et affectõne attentione. & in quo statu opa facta sũt. **B**erñ. **S**i iudicabit dñs iustitias. quõ ergo in iustitiis. **C**ognosceẽ em dñs iudicia facies qui nunc ignozãt. miurias patiens. **O**ctauo. r eddere

debemus rationē de cōmissionib⁹ et obmissi-
onibus maxime a p̄latis hoc requireretur. Simi-
liter et de remissionib⁹ peccatoꝝ. quas nobis
dñs fecit. **Matth. viii.** hoc ibi notat. **Sile est reg-
num celoꝝ hoī regi. &c.** Et post. **Serue neq̄z
omne debitum dimisi tibi. qm̄ rogasti me &c.**
Hanc ratioēz deberēt timere maxime p̄lati qui
bus maxime deus istas tres q̄stiones faciet. s-
quō intrauerit ad ecclesiastica bñficia & curas
aīaz. **Matth. xxii.** Amice quō huc intraisti nō
hñs vestē nuptialē. **Secūdo** quō custodierūt. **Iere
xiii.** Vbi est grex qui datus est tibi pec⁹ incli-
tum tuū. **Eiusdē. i.** Grex p̄ditus factus est. po-
pulus meus pastores seduxerūt eū. **Hoc** dicit
dñs in iudicio. **Idē. xxxiii.** Ad hūc transibunt
greges ad manū iniuriātis. **Tunc** dicit verus
Ioseph. i. xps illō **Gen. xliii.** Nō videbitis faciē
meā. nisi adduxeritis frēm v̄m mīmū. **Eze.
xxxiii.** Sanguinē impij de manu speculatoꝝis
requirā. **Hoc** debet eis esse terribile. **Silr** quod
dicit. **Eze. xxxiiii.** fere p̄ totū. **Ve** pastozibus
isrl. **Et** post. **Qd̄** pierat requirā &c. **Tertio** quō
rexerūt se et alios req̄ret dñs. **Cōtra** hos **Gre-
m omel.** Designauit &c. diē p̄latis. **Ecce** de ce-
lo iam iudex venit &c. **Ecce** de n̄o negotio
fructū requirit. quale scz lucrū aīaz de nostra
negociatione ei mōstrabimus. **Donam⁹** ergo
ante oculos illius tante discretōnis diē i quo
iudex veniet et rationem cum seruis. quibus
talenta tradidit ponet. **Ecce** in maiestate terri-
bili inter angeloꝝ & archangeloꝝ choꝝos i il-
lo tanto examie electoꝝ pariter & reproboꝝ
oīm multitudo videbit. **Vnicuiq̄z** quisq̄ q̄p
sit opatus ostendet. **Ibi** petrus cū iudea cōuer-
sa. quā post se traxit apparebit. **Ibi** paul⁹ suer-
sum ut ita dicam mundū ducēs. **Ibi** andreas
achajā. **Ibi** iohes asyā. thomas indyā. iōspectu
sui iudicis cōuersam adducet. **Ibi** omēs dñic i
gregis arietes cū aīaz lucris apparebūt. q̄ s̄a-
ctis suis p̄dicationib⁹ deo post se subditū gre-
gem trahūt. **Cum** igit̄ tot pastozes cū gregib⁹
suis añ eterni pastozis oculos venerint. quid
nos dicturi sumus. qui ad dñm n̄m post ne-
gociū vacui redimus. qui pastozis nomen ha-
buimus. & oues quas ex nutrimento n̄o debe-
amus oñdere nō habemus. **Item** requirer dñs
quō p̄r et mater filiū vel filiam seruauit. quō
familiā. quō magister discipulū. socius sociū.
vicinus vicinuz. **Eccl. xvii.** **Vnicuiq̄z** mādauit
de pximo suo. **Item** requirer ratio de cōmissis
p̄ceptis et traditis. & eoꝝ transgressionibus.
Cum beatus **Berū.** veniēs parysius scolas lo-
gice intrasset cogitās quō aliquos scolares lu-
crari ibi posset quos monachos faceret. finita
disputatione rogans eū magister q̄ determi-
naret ait. **Nobis** deus facit hoc argumentum
rūdere. deus p̄ponet nobis legem. et eius mā-
data. dicēs. **Hec** mādata & hāc legē dedi vob.
assuit trāsgressioēz. &cludit dānatōz. **Sic** ergo
argumētā hoī. **Legē** tibi ēdidi. tu p̄uaricatoꝝ
fuiſti ergo dānatōēz. p̄meruisti a iusto iudice
ergo dānaberis. **Et** cū idē audiret sepe ibi dici.

rationale. mortale. ait. **Cōsiderāti** hoc duplex
occurrit mihi fructus. quia rationale mortale
humiliat. & mortale rationale confortat.

Nono requirer ratio de bñficiis gñalibus.
et particularibus & specialibus **Iob. ix.** **Si** vo-
lueris iudicio cōtendē nō est qui rūdeat vnuz
pro mille. s. bñficiis susceptis. **Idē. xxxi.** **Quid**
faciā cū venerit ad iudiciū. **Et** cū quesierit. qd̄
rūdebo illi. **Nūquid** nō in vtero fecit me &c.
Ysa. xliii. **Ego** sum qui deleo iniquitates tuas
p̄pter me. & peccatoꝝ tuoꝝ nō recordabor. re-
duc me in memoꝝia iudicemur simul. **Narra**
si quid habes. ut iustificeris. **Quis** em̄ digne
possit rūdere ei de bñficiis gñalib⁹ creationis
et passionis &c. **Decimo** req̄ret rō de diuer-
sis artificijs & officijs hoīm. **Vñ** in. p̄s. **Deus**
deoz doꝝ. lo. est & vo. ē. &c. **Primo** de officio
p̄dicationis. q. de dignissimo requirer dicens
p̄s. **Peccatoꝝi** dixit deꝝ quare tu enarras iusti-
tias meas. **Op̄toꝝ** idē p̄dicator enarras teipm̄
iudicādo. qñ es in notozio peccato contra qd̄
p̄dicas. **Secūdo** de officio sacerdotali. vñ & af-
sumis o tu sacerdos. testimoniuz. canonis. vel
dñici cozpozis & sanguinis p̄ os tuū pollutuz
dicit glo. **Tertio** de officio p̄ncipatuū. sc̄lariū
cū dicit. **Tu** uo odisti disciplinā. **Iere. v.** **Ibo** ad
optimates ip̄i magis cōfregērūt iugū. id ē di-
sciplinā sacre doct̄ime n̄ obediendo. vel peni-
tētie eā nō faciēdo. vel abiiciēdo. **Proieciſti** ser-
mones meos retroꝝū. **Contra** clericos qui sa-
cram scripturā vel p̄dicationē reiciūt propter
alias scientias. **Si** videbas furē &c. hoc contra
p̄positos et p̄latis malis cōsentientes. vel nō cō-
coꝝdes bonis. **Os** tuū abūdauit malitia. hoc cō-
tra aduatoꝝes mala laudātes vel cōtra deum
blasphemātes. ut sūt tabernarij et lufozes. **Et**
lingua tua. cōcinabat dolos. id est cōponebat.
Hoc cōtra negotiatoꝝes et aduocatos et testes
falsos. **Sedēs** &c. hoc cōtra falsos iudices & de-
tractozes et accusatoꝝes. **Et** aduersus filium
m̄ris tue. &c. **Hoc** est cōtra heticos vel suo exē-
plo cozrūpētes alios. **Existimasti** iūque &c. hoc
est cōtra iustitiā pro aliquo cozrūpentes. v. cō-
tra ypocritas. **Arguā** te et. statuā cōtra faciem
tuā &c. hoc est cōtra peccata occultātes. **Intelli-
gite** hec qui obliuiscimī dñm. hoc cōtra ignozā-
tes & in. p̄speris viuētes. **Sacrificiū** laudis &c.
hoc cōtra ingratos & p̄sumētes. **Vñ** illic iter
quo oñdam illi salutare dei.

DE DISCVSSORVM PVBLI- CATIONE. DIS. VII.

Cō fiet ibi discussioꝝ publicatio.
quia iudex nō solū vnicuiq̄z secre-
ta sua facinosa reuelabit. verū etiāz
om̄ibus alijs angelis & hoīb⁹ bo-
nis et malis. amicis & inimicis. sicut ait p̄
p̄phetā. **Eze. xvii.** **Ecce** ego cōgregabo oēs quos
dilexeras. & vniūſos quos oderas. & nudabo
ignoziam tuā cozā eis. **Iob. iii.** **Mane** iudiciū
suū dabit in luce. & nō abscondet. **Itē** reucla-
bo pudēda cozā facie tua. & oñdam gentibus
nuditatem tuam. et regnis ignomi niā tuam

Singula verba diligēter attēde. & discretionis libra pōdera qđ impozēt. Tūc replebunt ipii pudore cōfusions. timore dānationis. dolore turbationis. stupore admirationis. Pudore qđ dem cōfusions. quia quilibz honestus homo erubescit. etiā sua vidē pudēda. magis autē recūdaē videre aliena. sed incomparabiliter plus horret ab aliis videri sua. Quantū ad p̄mum dicit. Reuelabo pudenda cozā facie tua. vt in te ip̄o p̄mitus erubescas. Postea subdit. Et ostēdam gentibus nuditatē tuā. Attēde q̄nta verecundia suffūderēt honesta mulier & pudica. si cozā hoībus totius regni in sua; ignominiam nudaret. Reuera p̄nima cōfusione deficeret. et si multa speciositate niteret. Magis autē si deformis esset et horrida. & propter hoc in ludibrium haberetur. Adhuc autem longe magis horreret. si multa fedā et enormia in secreto cordis eius iacencia. cozā omnibus vulgarentur. Quanto igit̄ incomparabilius. imo ineffabilius quelibz anima cōfundēt qñ corpus eius omni deformitate turpius. & omni fetore fetentius. oībus oīdetur. Adhuc lōge vehementi⁹. quia cūcta eius horreda flagitia oībz reprobis hoībus et demonibus nudabunt. Adhuc etiam horribilius. quia ab oībus bonis angelis & hoībz videbunt. s; inestimabiliter intolerabilius se videri ab ip̄o sūmo iudice cōfundētur. Cogitet vnusquisq; si pōt. quāta tūc erit cōfusio in cordibus impioꝝ. & qm̄ inexcogitabile ex hac extrema cōfusione tormentū. Confundēt autē impii sic fur qui in furto dephent⁹ cum re furtiua coram oībus suspendit. Iē. ii. Quō cōfundit fur qñ dephēditur. si cōfundēt. Item vt homicida qñ p̄pter homicidiuz cozā oībus ad patibulū trahit. Iē vt adulter et adultera. dephenti. qui cozā oībz nudi fustigant. Eze. xvii. Congregabo oīs quos dilexi stī. & vniūso quos oderis. & nudabo ignominiam tuā cozā eis. & videbūt omēz turpitudinem tuam. & iudicabo te iudiciis adulterozū et effūdentū sanguinē. De hac cōfusione adulteri et adultere habēt Ecclj. xxvi. Itē cōfundēt vt cōfictus de p̄ditione. cuius p̄dicio ex hereditatio in nūdinis acclamat. Eze. v. Dabo te in desertū & in obprobriū cūctis gentibz. & cōfundēt vt ille qui p̄pter leprā a consortio sonoꝝ et cōeuium expellit. Math. xiiii. Exhibunt angeli et sepabunt malos de medio iustoꝝ. & c. Itē cōfundēt vt ille qui excoīcat⁹ est. et ab ecclesia eiicit. & a nuptiis excluditur. Math. xxv. Nescio vos dicit̄ faruis virginibz. Et Math. xxii. Quō huc intrasti nō hās vestē nuptialē. & c. Item cōfundēt. vt qui cozā hoībus p̄p̄tua infamia et indelebilī damnat. Iē. xx. Confundēt vehementer. quia nō intellexerūt obprobriū sēpiternū. qđ nunq; delebitur. Et. xxiii. eiusdē. Dabo vos in obprobriū sempiternum. & ignominiam sempiternā. qđ nunq; obliuione delebit. Cōfusione et dolore eozum oīdit illud quod legē in vitis p̄m. Narrauit quidā senex. qđ cū vellet cōuertī ad religionem

et impediret eū mī sua. dicebat qđ vellet saluare aīam suā. nec acquieuit ei. Factus autē mox nachus negligēter agebat. Mortua autē matre et eo egrotante in extasi positus rapit̄ ad iudicium inter iudicādos. vbi vidit m̄rem suā. dicentē sibi. Quid est fili qđ venisti nobiscū hic iudicandus. vbi sunt verba que dicebas. volo saluare aīam meā. qui confusus obmutuit. & erubuit. audiuitq; vocē dicentem. vt adhuc reducere. et alius de eius cenobio morerēt. qđ ita factū est. Et cōualuit. & cogitauit de visione. & inclusit se. & assidue flebat ānos quos negligēter egerat. & cum multi dissuaderēt ei tantū fletū ne lesionē paterēt. nō acquiescebat eis. s; dicebat si impropius m̄ris mee ferre nō potui. quō ferre potero impropium xp̄i & angeloꝝ. et scōꝝ oīm. Itē ibidē. Quidā interrogauit senē. Vñ abba mihi hoc. Coz meū durū n̄ timet deū. & quō timebo. Dixit ei senex. puto qđ si hō in corde suo teneat increpationem. possideat timorē. Dicit ei fr̄. Quid est increpationē eius et sanctorū sustinē. Itē quidā senex videns quendā ridentē. dixit ei. Cozam celo & terra reddicuri sumus rationē totius vite n̄re & tu rides. Itē dicebat abbas euagus. Illud diuinū ac timendū & terribile iudiciū ymaginare rediit ad memoriā repositā peccatoꝝ cōfusione. quā passuri sunt in conspectu dei & xp̄i ei⁹. & cozā angelis et archangelis potestatibus et vniuersis hoībus. Secōdo turbabuntur timore dānationis. Sap. v. Turbabunt timore horribili. Quō em̄ nō timerēt qñ viderit p̄emptorie se citatos. oīa peccata sua clare aspicient. & sep̄ eis nō egisse p̄niam recognoscēt. set ue damnationis manifesta signa videbunt. Vsa. ii. Ingressi fissuras petraz. & in cauernis saxoꝝ a facie timoris dei & gloria maiestatis eius. cū surrexerit peutere terrā. Itē in ciuitate bisurina talis dicit̄ esse cōsuetudo. qđ cum venit ibi impatoꝝ. oīs vsurariū sui sunt ad redimendū et capiendū. Vñ eo veniente ibi. abscondūt se in latrinis. Quid ergo faciet cū venerit ad iudicandū deus. Iero. m eplis. Si tanta cura p̄mescit̄ iudiciū pulueris. qđ intentio nē cogitandū est. qua formidime p̄uidendum sit tante iudicium maiestatis. Si balthasar rex a deo timuit. articulos manus quos vidit scribentes in pariete. mane reobel. phares. nūauit appendit. diuisū est. sicut dicit̄ dan. v. Qđ vt vidit facies eius mutata est. & cogitationes eius perturbat̄ eū. & cōpages renū eius soluebant̄ et genua eius collidebant̄. q̄nto plus timebūt videntes illū qui nūabit boua et mala. appendet singuloꝝ merita. diuidet bona et mala. Hūc etiā timorē qđ habebūt mali i iudicio. oīdit timorē quē habebūt amici dei & habuerūt de sola hui⁹ meditatione. Math. xxiiii. Nam virtutes celoꝝ mouebunt. Job. xxvi. Colūne celi cōtremiscūt. Intellige. Nō timore penali. s; admiratōe. Ideo dauid dicebat. Dñe nē m

furore tuo arguas me. &c. **Iob. xxi.** Quid faciam cum surrexerit ad iudicandum deus &c. **Si** quis erit quod ridebo ei. **Idem. xiiii.** Quis mihi hoc tribuat ut in inferno ptegas me &c. **In** vitis primas abbas **Amon** rogatus ut diceret verbum edificatoris ait. **Talē** debet homo facere cogitationem suam. qualē latrones & iniqui. qui sunt in carcere iudicandi. qui querunt frequenter. ubi est iudex quoniam veniet et malorum suorum consciis flent. **Ita** monachus ante manum suam debet obiurgare. et dicit. ve mihi quod habeo astare ante tribunal christi. & malorum meorum reddere rationem. **Si** hoc meditatus fueris. poteris saluus esse. **Itē** **Iero.** quotiens diei iudicii recolo totis visceribus contremisco. **Narrat** petrus alfo sus. quod quidam sanctus heremita hec habebat scripta per oculos. & ea frequenter in oratione & meditatione ruminabat dicens. **O** anima mea scias et recognoscas quod operaris dum presas est in manu tua antequam mouearis de loco tuo. antequam venias ad locum in quo est iustitia. & ad portam iudicii in quo leges omnia que fecisti in rotulo conscientie. **Ubi** angeli a dextris et a sinistris consilium tuum denudabunt quoniam ante deum veniet iudicium tuum in vna lance iudicii librabitur omne bonum tuum. in altera omne malum tuum. ubi omnes fratres et amici tui te deserent. redemptionem nullam tibi inuenient te oblivioni tradent. **Memento** ergo modo dum potes creatoris tui. **Hoc** sepe recolens fremebat tremens & flebat. **eccles. xi.** Meminisse debet homo renebroso tempore &c. **Itē. xii.** Memeto homo creatoris tui antequam veniat tempus afflictionis &c. **Itē** erunt stupentes ex horrore mirabilium visorum insolitorum. & per stuporem deficientes. et obmutescetes. **ps.** Omnis iniquitas oppilabit os suum. **Ysa. xiiii.** Vnusquisque ad proximum suum stupebit. **Nō** solum stupebunt in visione malorum. sed etiam in visione bonorum. **Sap. v.** Videntes turbabunt timore horribili et mirabunt in subitatione insperate salutis. **Gemetes &c.** **Et** post **Ecce** quod computati sunt inter sanctos &c. **Si** hester ita timuit in visione vnius hominis que videt consueverat. quod pene exanimata est. ut habetur. **hester. xv.** quoniam &c. **Illa** autem cum redisset a casu requisita ab asuero quid haberet. ait. **Vidi** te domine quasi angelum dei. & conturbatum est cor meum pro timore glorie tue. **Valde** enim admirabilis es domine & facies tua plena gratia. **Quid** erit peccatoribus in visione feritatis tante maiestatis. **Item** si **Iob. apo. i.** **Et** dantur eiisdem. x. remanserunt. quod mortui ad visionem vnius angeli. sicut etiam custodes sepulchri. **Matth. vl.** quid erit timoris peccatoribus cum viderint contra se summum iudicem in summa feritate cum tot milibus angelorum. & sanctorum. **Itē** erunt incosalabiliter merentes ut dicit crisostomus. **Ex** angustia omnium nihil eis ibi reliquet. nisi luctus. quod patet per supposita exempla. de confutato a matre. & de exemplo latronis et heremite. & de rege & tibi inibus. **Tertio** torquentur dolore invidentie. penitentia quidem sed infructuose. quia de peccatis suis dolebunt non amore diuine reuerentie. sed timore damnationis. quam sibi sciunt et sentiunt imminere. **Iere. xlviii.** **Erit** cor fortium moab. quod

mulieris parturientis. **Et** eiusdem. **lxix.** **Dissoluta** est damascus. id est anima peccatrix que est sacculus sanguinis. id est peccati. timor apprehendit eam et dolores & angustie quasi parturientem. **Ysa. xiiii.** **Ululate** quia prope est dies domini. propter hoc omnis manus dissoluetur. & omne cor hominis contabescet et conteret. torziones et dolores eos tenebunt. quod parturientes dolebunt &c. **Sap. v.** **Intra** se penitentia agentes. & pangustia spiritus gementes. **Ista** penitentia non erit fructuosa. sicut nec antiochi. **De** quo. **ii. Mach. ix.** **Hec** est penitentia latronis violento extorta. & ideo minime fructuosa. **Torquentur** dolore invidentie. **Videntes** enim gloriam beatorum inuidebunt. quam tamen obtinere non poterunt. **ps.** **Peccator** videbit et irascent. detribus suis fremet et tabescet desideria peccati. **Quarto** mouebuntur stupore admirationis. nam in illa tanta congregatione mirabilia et stupenda videbunt. quia qui boni et iusti mundano iudicio videbuntur inuenientur reprobi. & qui viles et despicabiles iudicantur. contemnentur. deiciuntur. vel tanquam fatui deridentur. tunc fulgebunt sicut sol. **Sap. v.** **Mirabuntur** in subitatione insperate salutis &c. **Sequitur.** **Hii** sunt quos aliquando habuimus in derisum & in similitudinem improperii nos insensati vitam illorum estimabamus in saniam. et fine illorum sine honore. **Ecce** quod computati sunt inter filios dei. & inter sanctos sanctorum illorum est. **Ysa. xiiii.** **Vnusquisque** ad proximum suum stupebit. **DE PROMVLGATO. RVM ATTESTATIONE. DIS. VIII.**

Quarto adhuc ad augmentum miserie reproborum fiet ibi promulgatorum attestatio. **Erunt** autem ibi multa accusantia et testimonium prohibentia contra malos. **Primo** quidem omnis mundi creatura. **Secundo** sacra scriptura. **Tertio** interna conscientia. **Quarto** opera propria. **Quinto** homines iusti. **Sexto** etiam infideles. **Septimo** ipsi demones. **Octavo** omnes sancti. **Nono** sancti angeli. **Decimo** etiam ipse deus. **Primo** siquidem accusabunt impios & contra ipsos testificabunt omnes creature sensibiles quorum usu vel obsequio sunt abusi. **Greg.** **Si** queris quis te accuset. **Dico** quod totus mundus. **Iob. xx.** **Reuelabunt** celi iniquitatem eius. id est impietatem. et terra consurget aduersus eum. et aptum erit germen domus eius in die furoris domini. **ps.** **Ad** uocauit celum desursum. & terram discernere popululum suum. **Itē** **deut. xxxii.** **Inuocabo** contra vos celum & terram. id est omnes creaturas que sunt in celo & in terra. **Secundo** contra ipsos testificabit scriptura sacra. quam ideo reuelauit dominus & doceri voluit et conscribi. ut ea audientes. legentes meditates. secundum eam uiuerent. in ipsa et per ipsam discerent quid agendum. quod cauendum. quod timendum. quid sperandum. que omnia in scriptura sacra docentur. **Vnde** **Io. v.** **Scriptura** testimonium phibet de me. **Hor** dicebat christus de seipso. **Et** sicut testimonium phibent christo et sanctis. ita testimonium phibet contra malos. sicut ibidem dicitur. **Erit** qui accusat vos **Moyse**. id est lex accusabit quidam impios qui eam audire vel discere noluerunt. vel audita retinere

vel exequi contempserunt. **T**ertio contra ipsos testificabit interior conscientia. Sicut ait apo. Ro. ii. Testimonium illis prohibente conscientia ipsorum cogitatio accusantium. aut etiam defendentium in die cum iudicabit dominus occulta hominum. Vnusquisque enim librum condemnationis sue portabit. & apertum coram omnibus demonstrabit. qui omnibus aliis evidenter et irrefragabiliter testis erit. cum testis et ipso iudice tacentibus. id est si tacerent. quoniam si per ipso testimonium prohibere possent & vellent. ipsum impium nihilominus condemnabit. De libris hominum dicitur Dan. vii. Iudicium sedit & libri aperti sunt. Et apoc. xx. Vidi mortuos magnos & pusillos stantes ante thronum. & libri aperti sunt. et alius liber apertus est. qui est liber vite. et iudicati sunt mortui ex his que scripta erant in libris secundum opera ipsorum. Ideo super illud Iere. xvii. Pectus iuda scriptum est fer. &c. dicitur ben. Videbitur in iudicio suo. & nudabitur pectoris mei conscientia & de apertis corde videbuntur lre peccatorum meorum. que scripte sunt stilo ferreo. ungue adamantino. atque uniuersa multitudo astantium leget in pectore meo signatas ymagines peccatorum meorum. **Q**uarto testimonium prohibebunt opera propria. Eccl. xi. In fine operis denudatio operum eius. Apo. xiiii. Scribe. beati mortui qui in domino &c. Et per. Opera enim illorum secuntur illos. **B**er. Opera bonorum secuntur eos. & opera malorum eos persequuntur. **C**ognoscent dominus iudicia faciens in operibus manuum suarum comprehensus est peccator ut herisus. De quo dicitur naturales quoniam venit ad pomam onerat se pomis infixis in eius aculeis & cum venit ortulanus & credit fugere. non potest onus excutere. & capietur cum furto. Ita mali capientur in peccatis suis. **I**te ut symia que dicitur habere duos fetus. unum quem tenerrime diligit. & alium quem amittit. **P**rimus vult habere semper per oculis alium retro. & adueniente venatore dilectum. ut dicitur accipit intra brachia. minus dilectum. periclitatur retro super humeros. **C**um autem appropinquante venatore vult minus dilectum periclitari. Ille ita adheret ei quod non potest eum eicere. **E**t ideo necesse habet dilectum periclitari. & capietur sub onere minus dilecti. cum non possit fugere. **S**ic homo in opere peccati duo habet voluptatem scilicet quam semper vult per oculis habere. & deformitatem & vililitatem & penalitatem. que retro habet. non cogitans de his. & ideo cum his omni reiecta voluptate in iudicio capietur. & in inferni carcere periclitabitur. **Q**uinto testimonium prohibebunt homines iusti quos contemnentes deriserunt pauperes. quos oppulerunt temporaliter. leserunt corporaliter. vel spiritualiter grauauerunt. vel ad peccatum traxerunt. impedierunt a bono verbis. moribus & exemplis. occasionem ruine vel scandalii prebuerunt pacem eorum & cordis sabbatum turbauerunt. Denique creatorum eorum et dominum offenderunt. **I**bi specialiter subditi contra superiores suos testimonium prohibebunt. Sap. vi. Audite reges & intelligite. **D**iscite iudices finium terre. **E**t post. **D**ata est vobis a domino preces et virtus ab altissimo qui interrogabit opera vestra & cogitationes vestras scrutabitur. quoniam cum essetis ministri regni eius. non recte iudicastis

Et post. **H**orrede & cito apparebit vobis. quoniam iudicium durissimum in his qui presunt fiet &c. **Q**uare hoc. **B**er. respondet. dicens. **V**enient venient ante tribunal christi allegatio dura clamor pupilloz & viduarum. quarum vivere stipendiis nec diluere peccata. **C**ontra hos dicit. **G**reg. super illud euangelium. **L**uc. designauit dominus. & alios septuaginta duos discipulos. **V**eniet veniet perfectio. nec longe est illa dies in qua pastor pastorum appareat. & uniuscuiusque facta in publicum deducatur. ut qui modo subditoz culpas per propositos vlciscitur. tunc proposito mala per semetipsos seuiens damnatur. **V**nde dominus ponit exemplum de vidua et iudice iniquitatis. **L**uc. xviii. **E**t postea subiungit. **D**eus autem non faciet vindictam electorum suorum clamantium ad se die ac nocte. & patientiam habebit in illis. dico vobis. quia cito faciet vindictam. illorum. **S**exto et pagani & ethnici qui fide suscepunt christianos malos accusabunt. **S**icut dicit dominus. **M**ath. xii. **V**iri iniquitate surgent in iudicio cum generatione ista. & condemnabunt eam &c. **Q**ui penitentiam egerunt in predicatone **I**one. et ecce plusquam ionas hic. quia christus autem miser ei predicat euangelium regni. quos moderni christiani nolunt audire. vel si audiunt penitentiam non agunt. **I**lli autem audierunt **I**onam. et statim penitentiam egerunt. **I**te regina austri surget in iudicio cum generatione ista. que venit a finibus terre audire sapientiam salomonis &c. que mulier de remotis partibus cum multis sumptibus et comitatu. et labore venit. **S**eptimo accusabunt eos etiam ipsi demones qui eorum scelera viderunt. quorum per suasio debet accipere & consiliis adheferunt. **A**po. xii. **D**icitur accusator frater qui accusat eos ante spectum dei die ac nocte. **Z**ach. iii. **S**athana stabat a dextris magni ihu sacerdotis ut aduersaretur ei. **I**te aug. **A**stabit omnis ante tribunal christi. ut referat uniuscuiusque quod gessit in corpore suo. siue bonum siue malum. **P**resto erit dyabolus. & recitabit verba professionis nostre. & obiiciet nobis in facie quicquid fecimus. & in qua die peccauimus. & in quo loco. & quid operis tunc temporis facere debemus. **E**t si tales quales prebare nitenti fuerimus exultabit ille aduersarius in aspectu iudicis se superiorem nobis esse clamans. agens talem causam apud talem iudicem. **H**abet enim tunc dicere ipse dyabolus. **E**quissime iudex iudica istum esse meum ob culpam. qui tuus noluit esse per gratiam tuam per naturam. meus est per malitiam. tuus est per compassionem. meus est per obseruationem. mihi obediens tibi inobediens. **C**uidam episcopo graviter egrotanti apparuit dyabolus dicens. quod citabat eum sumus papa per eum. & assignabat ei diem. quam ei noiauit in qua ut dicebat oportebat eum roem reddere de administratione sua. **C**ui die assignata visum est quod ipse traheretur in causa coram papa. & quod dyabolus qui ei apparuerat contra eum de eo petebat ius ac a papa de administrationibus suis quod ad ministraverat in officio poterat quod ante habuerat et qualiter in officio abbatis. et quomodo in officio episcopi fuerat enim niger poterat abbas albus. & tunc erat episcopus **C**um autem requireret de officio poterat. &

nesciret de eo rōez reddē. q̄rit ratio de abbat̄is officio. in qua respōsione magis deficiebat. & maxime post in r̄nsione ep̄atus. Cū aut̄ in ea oīno deficeret & peteret aliā diē sibi assignari. allegans q̄ n̄ fuerat in r̄nsione dicta p̄meditat̄. assignat̄ ei alia dies p̄emptoria. illi valde p̄xima. in qua debebat iudex p̄cedere ad sententiā diffinitiuā. Cū aut̄ anxius p̄ hoc eiulari fortiter. ad clamorē eius cōuenit familia eius. Cum aut̄ dicta hec indicasset pluribus. die sequenti apparuit ei dyabolus. qui p̄us ei apparuerat. vrgens eū ad reddendā rationē. veniendum corā sūmo iudice. Qui cū se nōdum paratū clamaret. & eius aspectū horreret. & dyabolus eū magis purgeret. inuitis om̄ib⁹ ast̄atibus surrexit de lecto in quo iacebat volēs fugere & demonē effugere. Cum aut̄ fugeret cū impetu impedit in colūnam petēs inducias. & cillo in ea capite cecidit & expirauit. Itē cum quidā religiosus in quadā civitate p̄dicasset. & quidā qui affuerat p̄dicatōne eius cōmendarēt. Audiens hoc quidā demoniacus qui ligatus tenebat̄ ibi ait. imo pot̄ dyabolus p̄ eū loquebat̄. O hoīes iste frater nihil dixit p̄plo ad cōpationē hui⁹. q̄d ego p̄dicarē. si populo mihi loqui p̄mitteret̄. Si aut̄ p̄plm cōuocaueritis. p̄mitto vobis q̄ veritatem p̄dicabo. & in nullo mentiar. & q̄ in pace me habebō. nullū oīno ledens. Cum aut̄ suasu aliquorū popul⁹ aduocatus venisset. incepit r̄rere hystozias multas. & d̄ casu suo et hoīs. & quō multos miserat deus in mundū p̄dicatores. p̄phetas. filium suū. aplos. martyres. ofensores. p̄dicatores et minores. Et ne aliqd̄ omittat deus de cōtingentibus. noueritis ait me esse dyabolū. q̄ vobis cōpelloz veritatē p̄dicare. vt de⁹ magis habeat in diē iudicii q̄d vob̄ ip̄operet. & ego v̄n̄ vos magis accusem. et obiciat̄ vobis p̄ ip̄os dyabolos veritatē vobis p̄dicatā fuisse. & vt vere dyabolū me sciatis. ecce egredior. & exiui cū magno sonitu ab obfesso. parē domus secum ferens. **O**ctauo accusabūt eos sp̄aliter om̄s sancti quoz piurauerūt noīa. fregerūt vota. violauerūt festa. p̄phanauerūt impie loca sc̄a blasphemis et nephādis opibus impugauerūt. V̄n̄ ap̄oē. vi. clamāt sancti. V̄squequo domine sanctus et verus nō vindicas. et iudicas sanguinē n̄m de his qui habitāt in terra. et date sunt illis singule stole albe. Et dictū est illis adhuc sustinere modicū tempus donec impleatur numer⁹ fr̄m v̄roz. **I**n theutonia quidā archidyconus ambiens ep̄atum insidiabatur ep̄o suo. bono viro & seni quō eū occideret. Et cū cōsueuisset dictus ep̄s venire ad matutinas et p̄uenire alios ad salutandā beatā virginē. & intrare p̄ quandā portā veterē. collocauit de nocte archidyconus lapidē sup̄ portā dictam. & veniens ep̄s vt cōsueuerat et ap̄iens portā. lapide cadente et excerebraē & moritur. Archidycon⁹ cū multo labore obtinet ep̄atū. Cūq̄ cōfirmatus gaudens obtineret. & faceret cōiuiū receptionis sup̄. quidā p̄nceps seruies

in mensa corā eo flexis genibus. subito rapit̄ an̄ tribunal sūmi iudicis. & videt ibi beatā virginē mariā. cū magna multitudine sanctorū. et angeloz adducētē dictū ep̄m portantē cerebrū suū in manibus suis. & dixit b̄a virgo fili dd̄huc recēte sanguine et vulneribus & cerebro huius mei militis cuius hec sūt vulnera hic sanguis. hoc cerebrū. crudelis et p̄ditoz homicida gaudet se obtinere pontificelē ei⁹ dignitatē. R̄ndit d̄ns. Quē mittā. & q̄s ibit̄ p̄ nobis. Tunc beatavirgo ait. Ecce hic seruitoz su⁹. Cui d̄ns p̄cepit sub pena mortis vt citet d̄nm suū p̄emptorie. vt cito veniat corā eo. de tā ne phando crimie r̄nsurū. & ei causas corā oībus exp̄mat. qui statim rediens turbat̄ infremuit tremuitq̄. & cultellū quē tenebat ad feruēdū p̄iecit. amarissime flēs. Rogatus ab om̄ib⁹ & etiā ab ip̄o ep̄o causam pandit. qua audita. episcopus subita morte p̄cussus ibi corā om̄ibus mortuus est. **A**d idem facit exemplū valde terribile quod legit̄ in gestis fr̄acoꝝ. q̄d refert Greg. turoñ. sc̄do libro. c. xxii. & xxiii. De iudicio duoz neq̄z p̄sbiteroz. qui cōspirauerūt cōtra sanctū sydoniū vndecimū a luerno ep̄m quoz alter egestiones emisit subito ad modū arrii. et visus est a sūmo iudice. a sancto sydonio accusatus d̄nari. vinciri. & in imis carceris deerudi angustiis. Alius aut̄ mortuo b̄o sydonio ambiciose & violēter occupasset ep̄atum. cū inuissit ciues p̄ p̄cernaz. citatus a sūmo iudice cadente de manu eius calice statim expirauit. Itē in ciuitate turoñ. hō quidā consueuerat venire ad matutinas maioris ecclesie. & cum visum fuisset ei q̄ fuisset pulsatū venit an̄ hozaz. mueniens portas apras. intrat et orat̄ retro colūnam. videt lumē maximū intrare p̄ ecclesiā. et angelos appoztates tronū lucidum et iudicē sūmum sedentē in illo trono et angelos assistentes ei. Tunc venit b̄s martin⁹ cū multitudine socioꝝ accusantiuz quendam archiep̄m illius ecclesie de multis flagiciis. & q̄ tam indignus auderet occupare cathedraz beati martini. citat̄. adest. indutus pontificali bus sedens in cathedra. accusat̄ de om̄ib⁹ maliciis suis. nescit q̄d r̄ndeat. Tūc d̄ns q̄si indignatus pede suo ad accusationē facti martini et alioꝝ illū p̄cussit. et eū cū sede euertit. et p̄ visio recessit. Ille autē q̄ hoc viderat ad domū ep̄i eueurit. familiā excitat. rogās vt uiderent quid circa d̄nm suū ageret. q̄ inquirētes cum subito mortuū inuenerūt. Ec̄i. x. Sedes duces pro eis. **N**ono cōtra impios angelī facti testimoniū p̄hibebūt sub quoz custodia p̄cauerūt. quoz doctrinā. monitōes. et consilia necnō intercessionēs. et auxilia. resp̄hensionēs et om̄e caritatiuū misterii cōtempserūt. Vnde ait origenes. Vnusquisq̄ angeloz in extremo iudicio aderit. p̄ducens illos quib⁹ p̄fuit quos adiuuit. quos instruxerit. p̄o quib⁹ semp̄ faciem p̄ris vidit. V̄n̄ tot testibus et tātis multiplicatis. cōtra miseros om̄i fide dignissimis.

et omni exceptione maioribus non habebit eorum aliquis quid valeat respondere. Sed dicere poterit illud Job. x. Instauras testes tuos contra me. Item quod angeli accusant peccatores ostendit in visione Eulogii heremite. de quo dicitur in vitis prima aliquibus. **Q**uod cum aliquis venisset de heremo ad proxima civitatem ad vendendum cophmos quos fecerat. nec inveniret hospitium in civitate predicta. collegit se in angulo quodam iuxta viam ubi orabat. facta nocte profunda. venit homo ad eum cum lanternam. querens quid ibi faceret. **Q**uod ab eo audiens. ducit eum ad hospitium. cum maxima hilaritate et caritate eum suscipiens et tractans. ei largiter ministrans. **Q**ui admirans caritatem dicti hominis adiuravit eum ut ei diceret vitam suam. qui refert se esse latomum. et quod lucrum suum divideret in tres partes. **D**e una ipse & familia sua vivebat. **S**ecunda in oblationes et alias elemosinas erogabat. **T**ertiam in hospitalitatem virosque religiosorum referuabat. **C**um autem redisset ad cellam suam cogitans quod bonus esset dispensator hospes suus. aiebat apud se quod magnam dampnum esset. quia non habebat magnam pecuniam ad dispendendum. **R**ogavit dominum ut eius pecuniam multiplicaret. **C**um in hoc perseveraret. mittit ei angelus dicens. quod forsitan melior esset ei mediocris substantia. quod nimie divitiis. **C**um heremita non acquiesceret. querit angelus si vellet fide iubere pro eo quod bene videret. daret divitiis fide iuberet heremita. **C**um autem mane latomus iussit ad quendam murum antiquum diruendum. invenit caueam plenam aureis denariis. portat ad domum suam. fugit cum auro instantim. **P**olim. acquirat cum muneribus gratiam imperatoris. sit baiulus eius. **E**t post quasi dominus terra factus opprimebat pauperes terre. rapit heremita ad iudicium. videt et audit angelos quoniam amentias afferentes domino de dicto latomo a diversis angelis et per diversis malitiis accusat. dicit iudex. ut pro eo fideiussor responderet. **C**um autem ille stupens ac tremens non audiret a quo quod. & nesciret quomodo se verteret. audit angelos clamantes occurrere augusta venit. **I**ntelligens hanc esse beatam virginem. prosternit se ad pedes eius. qui precibus eius obtinet ut mittat constantinopolim ad eum reuocandum. **Q**ui cum vadens ibi multoties acceptus ei loqui & se ingerens verberatus fuisset a servis suis. quasi ad mortem eum non posset ei loqui redit ad cellam suam. affligens se et rogans beatam virginem. **Q**ui rapitur ut prius. & audit que et plus. etiam et plures et graviores accusationes. venit beata virgo ut plus allegando pro eo apud iudicem. **I**mpetrat ei quod liberet a fideiussione. **M**ortem imperator. alius substituit. **Q**ui cum velle cape dictum baiulum fugit in bargia. pauper redit ad locum suum & officium. et ad penam & assuetam opera pietatis. **C**um dictus heremita veniret ad civitatem cum quodam discipulo suo. in angulo in quo plus latitans orabat. tunc dictus latomus cum lanternam veniens recepit eum ut plus. **I**pse autem incomparabiliter gaudens refert omnia facta discipulo suo. quod plus dicta sunt. **D**ecimo ad cumulum damnationis eorum contra ipsos testificabit

ex abundantia etiam ipse iudex. sicut ipse dicit per prophetam. Iere. xxix. Ego sum iudex et testis dicit dominus. **V**nde egregie ait per libro de vita contemplativa. **C**um ad illud ultimum iudicium venerimus ab eo iudice iudicandi. qui nec occultatione criminum valli potest nec ad impunitates providendam muneris alicuius oblatione corrumperemur. cum cepint omnium secreta revelari. & non solum actus vel verba. sed etiam ipse cogitationes ostendit. quod faciemus sub tanti iudicis maiestate. quid excusationis ostendere poterimus. qua nos defensionis arte purgabimus. **Q**ue nobis subvertenda penam quam gestare carne contempsimus. que nos defutura sunt opera bona que in hac vita non fecimus. ad quos apostolos ibimus. ad quos alios sanctos confugituri sumus. quorum exempla simul et verba contempsimus. **A**n forte aliquos fragilitas corporis excusabit. **S**ed excusationem eorum reclamabunt omnia exempla sanctorum. qui fragilitate carnis in carne vincentes. quod fecerunt utique posse fieri docuerunt. **M**axime quod nec ipsi peccato sua virtute. sed dei miseratis auxilio restiterunt. qui se non querentibus ut querant. atque ut in eum credant. ostendit. & in se credentes ne a peccato vincant. invidiam preceperunt defendit. **Q**uid ergo responduri sunt impii. si eis dominus dicat. **S**i potuistis. cur non restitistis desideriis peccatorum. **S**i non potuistis. quare meum contra peccata non quesivistis a uxiliu. **A**ut vulnerati. quare non adhibuistis vulnere vestro remedium. **N**unquid adhuc obmutescitibus. et quid excusationis referant non habentibus. dicit. ligate eos manibus & pedibus. & mittite in tenebras exteriores. **I**bi erit fletus et stridor dentium.

DE ATTESTATORUM DISCEPTATIONE. DIS. IX.

Quarto fiet ibi ab ipso iudice disceptatio. **N**on solum enim erit ibi occultorum perscrutatio. perscrutatorum publicatio. publicatorum attestatio. quorum primum erit grave. secundum gravius. tertium gravissimum. quoniam ad desolationis et miserie eorum tumulum fiet eis obiurgatio ab ore ipsius iudicis quod erit ineffabilis supergravissimum. **I**oelis. iii. **C**ongregabo omnes gentes. & ducam eas in vallem Josaphat. & disceptabo cum eis. **I**pse namque quanto benignior fuit in peccata nostra dissimulando longanimior ad penam expectando. promptior ad indulgendum. penior ad gratiam conferendum tanto tunc erit severior ad increpandum. gravior ad audiendum. & implacabilior ad puniendum. **V**nde ait ysa. xxiii. **T**acui semper. filii. patiens fui quasi parturientes loquar. **Q**uis faciem eius poterit sustinere. quis interpretationes audire. quod tonitruum magnitudinis eius intueri. **A**it Job. **Q**uamara. quod horreda. quod medullarum cordis penetrativa erit vox illa. **A**it enim apostolus hebre. iiii. **V**ivus est sermo dei et efficax & penetrabilior omni gladio accipiti. perungens usque ad divisionem nemine anime ac spiritus. copagum quoque ac medullarum et disceptatorum cogitationum cordis. omnia enim nuda et aperta sunt oculis eius. **S**ed sicut ipsemet

ait. **Matth. xxv.** Ante increpationes reproborum. premittet laudes & p̄conia beatorum. Tūc dicet rex his qui a dextris eius erūt. Venite benedicti patris mei. possidete p̄patum vobis regnū a cōstitutione mūdi. Esuriui enim et dedistis mihi māducare. sitiui et dedistis mihi bibere &c. Postmodū increpationes p̄ferz impiorum dicēs. Esuriui et non dedistis mihi manducare &c. Hoc aut sciendū q̄ iudex improbat eis non solū mala q̄ fecerūt & locuti fuerūt. aut etiā cogitauerūt. verū etiā bona que omiserūt. aut neglexerūt. Sed et b̄nficioz suoz oīm imen sam in multitudinē que ingrāte suscepim. quib⁹ abusi fuerim. que neglexerim. cōtempserim. aut abiecerim castigaciones. medelas. atq; innumera remedia quibus curari debuerim. & non sunt curati. Creauī vos inquit ad ymagines & similitudinē meā. & vos eam neq̄ter p̄phanastis. angeloz meoz custodiā dedi vobis. & vos eam contemnētes. monitis eoz cōtraria opari minime timuistis. **P̄riarchas.** p̄phetas. et ap̄los misi vobis ad cōmonē faciendū vos. quos audire renuistis. in sup cū in forma dei essez. hanc serui formā p̄pter vos in munduz veniens accepi. in qua triginta trib⁹ annis vobis seruiens. salutē v̄ram curiose p̄curari non renui opando. discurredo. p̄dicādo. ieiunādo. in orōnibus p̄noctādo. sustinēs in factis meis obseruatores. in dictis cōtradictoies & murmuratoies. In hac quoq; forma pro vobis traditus fui. venditus et ligatus. cōsputus. velatus facie. colaphis cesus. flagellatus. spinis coronatus. mēdaciter accusatus. morte turpissima cōdemnatus. crucifixus. cū impiis deputatus. derisus ab omnibus. felle et aceto potatus. mortuus lanceatus. **Paradysū** vobis apperui. grām meā obtuli. sp̄ iuuare vos paratus fui. regnū mei gl̄iam repromisi. nō cogi vos. s; libertatē sp̄s vobis dedi. amorē solūmō & volūtatē bonā a vobis requisīui. **Quid** vltra debui vobis facere & nō feci. **Dicite** mihi peccatoies passibiles et mortales. qd̄ passi estis p̄pter me creatozē et saluatozē v̄m. qui cū impassibilis. et imortalis essem. passibilis et mortalis p̄pter vos factus sum. Immo passionē & et mortem sustinui. **Deniq;** ad eoz cōfusionē ampli⁹ cōmulandā. & vt p̄sus inexcusabiles videātur oñdet eis xp̄s. sue b̄ndicte passionis insignia. videlicet. crucē. clauos. lāceam. sp̄giām. & arūdmē. **Insup** et reseruatas in suo glosō corpore cicatrices. **Vñ. Matth. xxiiii.** Tunc apparebit signū filii hoīs in celo. **Crīso.** Non erit tūc defensionis locus. vbi videbūt xp̄m exhibentē te stimoia seu insignia sue passiois. **Iđo** retinuit dñs cicatrices vt eas peccatoib⁹ in iudicio oñdat. & exprobet eis que sustinuit. **Aug⁹** libro de simbolo sup illud. **Inde** venturus iudicare viuos et mortuos. **Fortasse** ī eozpe suo dñs cicatrices suauit. vt vulnera cordiū discipulozū sanaret. & vt in iudicio hostibus exp̄braret vt quicquē eos dicat. **Ecce** hoīem quē crucifixistis. **Ecce** deū et hoīem ī quē credere noluistis

Videte vulnera que infixistis. agnoscite lat⁹ quod pupigistis. quoniā propter vos aptum est. nec tñ intrare voluistis. qui nō estis redēpti precio sanguinis mei. **Discedite** ergo maledicti a me &c. **Estinet** ergo vnusquisq; vt peniteat & viuat. curet vt p̄cio sanguis redimāne si inuentus nō fuerit. ī numero redēptozū sit de numero p̄ditozū. **Iero.** **Quid** facies. aut quid dicēs o peccatoz ho. cū ostra te loquet̄ cōscientia p̄p̄ia. accusabūt eā. cū armabit̄ cōtra te oīs creatura. crux xp̄i cōtra te pozabit. xp̄s per vulnera sua cōtra te allegabit. cicatrices cōtra te loquent̄. clauī de te cōquerent̄. **S; quare** ī disceptatōe diuini iudicii sola opa misericordie & nō aliaz virtutū opa memorant̄. tam ī cōmendatione bonoz q̄z in obiurgatione maloz sciendū. q̄ hoc nō est. quia de solis illis iudiciū teneat̄. sed vt se p̄nū ad remunerādum oñdat. magis opa misericordie q̄z iusticie vel alterius virtutis cōmemorat. **Si** em̄ opa tā facilia. et ad que ratio naturalis inclinat. tanto p̄mio remunerabit. q̄nto magis ea que sūt difficilioza. Itē vt oñdat q̄ quicūq; saluabit̄ magis ex dei misericordia q̄z ex suis meritis saluabit̄. & ei soli qui misericordia fecit. misericordia cōcedet̄. In redargutione maloz similiter sola ī misericordis auaritia memoriat̄. **Primo** vt oñdat. q̄ impiū nō sūt digni misericordia. qui misericordia n̄ fecerūt. **Quia** sicut ait **Iac. ii.** Iudiciū sine misericordia fiet illis. qui nō fecerūt misericordia. **Itē** vt cum̄ cumulū diuine misericordie susceperim. iuste de tanta ingrāitudine arguent̄. qui vel mīma misericordie opa nō fecerūt. **Item** opa misericordie omīssa aggrauant rigozē iusticie. **Pensandū** est autē q̄ si damnat̄. qui sua nō dedit. q̄nto iustus q̄ rapuit aliena. **Vtrū** autē illa disceptatio uocalis erit vel mentalis tantū. **Respōdent** aliqui q̄ erit mentalis tantum. quia si singuli iudicarent uocaliter. longissimū tempus requireret. **Alii** dicūt q̄ erit mentalis & uocalis. quia xp̄s iudicabit̄ interius ut deus. ideo iudicium erit mētale. **Et** iudicabit ut ho & in forma hominis. ideo erit uocale. **Quia** tam fiet mō diuino eo q̄ vnusquisq; cōscientia accusabit̄ se ī particulari de singulis. & fiet mō hūano quia oīs in generali iudicabuntur iudicio uocali. ideo nō oportebit q̄ longo tempore p̄tendant̄. **Sciendū** q̄ timor iudicii et ei⁹ memoria utilis est ad multa. sicut docet **crīso.** dicens. **Hic** dei timor est q̄ nocētes corripit. fugat crimina. innocentia seruat. p̄petē tribuit facultatem. **Ideo** sicut ait **greg.** in moze. Iusti p̄dicta cōfusionē & ignominia euadere cupientes. & examē illud districtissimū p̄uenire uolentes. iudiciū suū quotidie introrsus agūt. quid deo quid p̄ximo debeant solerter aspiciūt. atq; ad agenda bona se vehemēter accēdūt. & de p̄petis malis districtē redarguūt. **Vnde** bene dicitur **puer. xii.** Cogitaciones iustoz iudicia. **Ibi** quippe debet vnusquisq; mens et causas suas apud dñm et causas dñi contra se sollicitas

inquisitione discutere. Debet enim caute p̄sare vel que bona a deo p̄cepit. vel que mala bonis illius peruerse viuendo rependit. Quod electi quotidie facere nō cessant. Accedūt enim ad secretariū iudicis intra sinū cordis. Cōsiderant q̄s districtē q̄nq; feriat. qui diu patienter expectat. Meeuūt in his que se egisse meminerūt. et puniūt flendo quod se male p̄petrasse intelligunt. timene subtilia dei iudicia etia; de his que in semetipsis foras se intelligere nō possūt. Vident enim in dei diuinitate. qd̄ ipsi p̄ humanitate nō vident. Cōsiderāt districtū iudicē qui quo tardius venit. eo seuerius p̄cutit. Sāctoz etem p̄m cōuentū cū eo pariter contemplanē. eozūq; uel exempla uel dicta se cōtempisse reprehēdūt. Atq; i hoc secreto interioris iudicis ipsa mētis sue discussione constricti penitendo feriūt. quod supbiendo cōmiserunt. Ibi nanq; aduersus se quicqd̄ in se impugnat enumerāt. Ibi añ oculos suos om̄e quod defleant. coaceruāt. Ibi quicqd̄ p̄ iram districti iudicis feriri vel infligi possit intuent. Ibi tot pacis iunē supplicia. quot pati timēt. Nec deest in hoc iudicio mēte cōcepto om̄e mīsteriū quod punire reos suos plenius debeat. Nā cōscientia accusat. ratio iudicat. timor ligat. dolor excruciat. Quod etiam iudiciū eo certius p̄unit quo interi⁹ seuit. quia uidelicet ab exteriorib⁹ nō accedit. Vnusquisq; em̄ cum causam hui⁹ examis extra se aggredi ceperit. ip̄e est actor q̄ exhibet. ip̄e re⁹ qui exhibet. odit se qualē fuisse se meminit. & ip̄e est qui semetip̄m in sequit̄ illum qui fuit. Quia ergo nūc in p̄tate n̄ra est internū mētis n̄re extra nos subire iudiciū recognoscēdo accusemus nosmetipsos quales fuimus. penitēdo torquemus. nō cessē dū licet iudicare quod fecim⁹. Quia sicut dicit ap̄ls p̄mo cor. xi. Si nosmetipsos iudicemus. nō utiq; iudicemur. Reprobōz nanq; p̄prium esse solet semp̄ praua agere. & nunq; que egerunt. retractare. Om̄e em̄ quod faciūt ceca mēte p̄ranseūt. statūq; suū nisi cum puniti fuerint. nō agnoscūt. At cōtra. Electoz est actus suos ab ip̄o cogitatis fonte discutere. et om̄e quod turbidū p̄ferūt excitare. Hec greg. Item in uitis patrū legiē. q̄ cum Appoloni⁹ abbas mitteret a domino ad p̄dicandū in egyptum cum esset dissensio in quadā ciuitate inter duos viros. & altera pars nollet flecti ad pacem p̄pter cōfidentia. cuiusdā latronis sui signiferi. qui erat multū fortis. rogauit ip̄m sanctū q̄ ip̄e humiliaret se ad pacē. p̄mittēs ei q̄ ip̄e rogaret dñm pro eo. vt dimittēt ei peccata sua tunc ip̄e se p̄strauit. & alii pacē faciūt. Duxit eum secū ad heremū. & rogat pro eo dominū. Tunc uterq; rapit̄ ad iudiciū. & videt dñm iudicantē sanctos. & angelos assistētes & adorantes. discussis actib⁹ latronis & uita & manifestatis. & dānatione quā merebat̄ ostensa orauit sanct⁹ appollonius. & dictū est ei. Licet nulla sit cōuentio xp̄i ad belial. lucis ad tenebras. concedo tñ dicit dñs ei istū tibi. Qui ar-

tissimā penitentiā egit. factus monachus sanctus. Itē in quadā maxia abbatia cisterciensis ordinis. quidā fuit cōuersus multū cōtemplatiuus. qui cū esset in orōne. visum fuit ei astare ante oculos suos diuinū iudiciū. & anglos assistentes multum accusare peccata. & facta enormia duoz magnoz hominū. quoz alter magnus comes fuit. alter magnus platus. Cū autē dñs quasi gūiter ferre videre ē mala eoz. et grauissimas dānationes eis adiudicaz. affuerūt aliqui in illa curia rogāte s dominum pro eis. Ad quoz p̄ces dñs distulit sententiā mortis. & dānationis quā eis parauerat. p̄cipiens cōuerso q̄ eos moneri faceret p̄ abbates suū. Cōuersus autē abbatī retulit uisa et audita. facta. et noīa illoz quos ip̄e p̄us nō nouerat. Cum autē p̄ viros magnos moniti essent p̄curante abbate. & visio eis esset relata. laicus uita emēdauit. timuit. & penitentiā egit. cōfessoz suos ei ciliciū tradidit. quo ip̄e cū fuisset delicatissimus ad carnē utebat̄. & magnas elemosinas & penitētiās faciebat. & i bona cōfessione et in magna deuotione cū om̄i sacramentoz susceptione ad dñm migrauit post plures annos. p̄nē pacte. Clericus autē admonitus vel paruipendit. vel aliquibus ei tribulationibus insurgētib⁹ a proposito si bonū ex hoc ceperat pedē retraxit. ad uindictā iniuriarū hanc. Cū autē oīa successissent ei p̄spe. et ad uotū. cōpleuit desiderū animi sui. subito cum nō speraret. sublat⁹ est de medio in nocte festinus et letus. & sanus intrans lectum. In mane mortu⁹ a suis i lecto suo inuēt⁹ est.

DE SENTENTIE PROLATIONE. DIS. X.

Post citationē p̄mproziā mortuoz. et disceptationē discussioz meritorum. restat audire sententiā singulorum. Ad hoc em̄ fiunt citationes et meritoz discussiones in iudiciis. vt a iudice sententia proferatur. & unicuiq; s̄m merita repondeat. At em̄ sapiens. p̄ou. xxvi. Iudiciū determinat causas. Nimirū iudicialis sententiā reformat pacem in litigiis. imponit finem in flagitiis. certitudinē p̄bet in dubiis. Audiatur ergo sententia sūmi et eterni iudicis cum reuerētia et tremore. audiat̄ cum indigētia & amore. Hoc autē debemus aduertere q̄ extrema iudicis n̄ri sententiā byp̄rita est. vt s̄m differētiā meritoz in iudicatis inuenta. fiat differēs retributio p̄miorū uel inflictio tormentozum. Primo nanq; describit̄ sententiā delectabilis desiderabilis et amabilis in honozē et gloriāz beatoz. cū dicit̄. Venite benedicti &c. Math. xxv. Secundo p̄fertur sententiā terribilis. horribilis ac intolerabilis in dolorē et exterminū reprobōz. Et recte p̄mo p̄fertur sententiā de gloriāz beatoz. Nam sūmi iudicis bonitate magnificā et largitatē munificam magis decet offerre stipendia. q̄ inferre supplicia. Dicit ergo. Venite benedicti &c. Et sunt hic q̄tuor attendenda totis p̄cordiis & totis nisib⁹

appetenda. videlicet electorum commendatio
graciosa. cum dicit. benedicti patris mei. **S**ecū
do inuitatio a mozoza. **V**enite. **T**ertio inuesti
tio fructuosa. passidete. **Q**uarto possessio glo
riosa. **P**reparatū vobis regnū. **P**rimo siqui
dem electi ab ipso iudice cōmēdant. cum dicit
benedicti. **O** cōmendatio gaudiosa et amabi
lis. dulcorosa & honozabilis. a iudice qui non
mentit. n̄ blandit. nec fallit cōmendari. **V**n̄
dicit eis illud. ps̄. **B**enedicti vos a dño qui fe
cit celum et terrā. **S**ecundo cōmendati curiali
ter inuitant. cum addit. **V**enite. **O** inuitatozi
um gratiosum. amarusum & gaudiosū. inuita
toziū nulla dedignatione spernendū. nulla pi
gritia negligendū. nulla obliuione delendum
sed omni affectione appetendū. & tota inten
tione querendū. **V**os inq̄z qui fuistis hūiles
serui mei. mibi humiliter obsequendo. milites
strenui. pro me viriliter sustinēdo. fideles ami
ci. sinceriter diligendo. fratres karissimi. mibi
cōformiter viuendo. **V**enite inq̄z vt reficiam̄
vt honozemini. vt mibi vniamini. sicut mem
bra capiti. sicut rami stipiti. sicut amici amico
dilectissimo. sicut sponsa sponso dulcissimo.
Vn̄ **M**at̄. xxii. **C**urialiter nos inuitat ad nu
ptias. dicens. **O**mnia parata sūt. veite ad nuptias
Et apoc. vi. **E**t sponsus & spōsa dicūt veni. &
qui audit dicat veni. q. d. **E**t xps̄ spōsus. & to
ta celestis curia amicabile inuitat ad nuptias
cuiuslibz n̄m. dicens. veni. **E**t qui istā inuita
tionē audit. nō debet esse cōtētus q̄ solus ve
niat. s; aliis dicat. veni. **T**ertio inuitati actu
aliter inuestiunt. cū dicit. possidete. id est in he
reditatis v̄re vobis frequēter p̄misse. diu dila
te. ardentē cōcupite. humiliter requisite. pos
sitionē actualē intrate. ingredim̄ et posside
te eam. **V**n̄ cuiuslibz amico suo dicit domin⁹
in morte illud de v̄tero. **I**ncipe possidere terrā
Quarto inuestiti introducuntur. cum dicit
regnum quod vobis paratum est a cōstitutio
ne mūdi. **H**ec ē possessio glōiosa. ideo cōueniē
ter regni noīe designat. **D**e quo dicit. sapiē
.iiii. **A**ccipient regnū decozis. et dyadema sp̄i
de manu dñi. **V**n̄ in iudicio dicit eis vos estis
qui p̄mansistis mecū in temptacionibus meis
et ego dispono vobis sicut disposuit mibi pa
ter meus regnū. vt edatis et bibatis sup men
sam meam in regno meo. **L**uc. xxii. **D**e hui⁹
regni adeptione recognitionē faciunt omnes
sancti. & gr̄as agunt xpo. dicētes illud **A**po ē
v. **R**edemisti nos dñe in sanguine tuo. ex om̄i
tribu et lingua. & populo. et natione. & feci
sti nos deo n̄ro regnū et sacerdotes. & regnā
bim⁹ sup terrā. **O** q̄mgloziōsū est regnū i quo
cum xpo regnāt omnes sancti. **S**ed hec in
generalī dicta sufficiant. quia in speciali dicē
plura p̄ponimus. cum agemus de glōzia bea
toz. **S**equit̄ sententia de cōdemnatione re
proboz. cum dicit. **I**te maledicti in ignē eter
num qui paratus est dyabolo et angelis eius.
Vbi p̄mo describit̄ impioz exprobratō. **M**ale
dicti. **S**ecundo ipoz cōdemnatio. **I**te in ignē

eternum &c. **P**rimo igitur ponit̄ exprobra
tio ignominiosa. **Q**uati q̄ppe honozis est et p̄
conū a sūmo iudice cōmendari. tante cōfusio
nis est. et obprobrii ab ipso exprobari. **D**e hac
maledictione dicit. eccl̄. xli. **V**e vobis impiis.
qui dereliquistis legē altissimi qm̄ si nati fue
ritis. in maledictione nascemini. & si mortui
fueritis. in maledictione erit pars v̄ra. **O**quā
inestimabilis & intolerabilis erit cōfusio i cor
dibus. sūme supbis et tumidis impioz ab ore
tanti iudicis. in cōspectu multitudinis infini
te maledictionis iacula sustinere. in flatus ve
nire. sp̄s hominis adhuc in carne viuētis p̄
eligeret & tolerabilius sustinere. valde graui
sensibili pena torqueri. q̄z maledictionibus &
obprobriis obiurgari. **P**ost maledictionem
proferē cōdemnatio ad penam. **E**t primo ad
penā damni. **I**te. **S**ecundo ad penam sensus
cum addit. **I**n ignē eternū &c. **H**ec ē duplex
pena reprobis p̄parata. s. separatio a dei et san
ctoꝝ consortio. & cruciatus eternus in infer
no. **H**ec sunt securis & ignis de quibus dicit̄.
Mat̄. vii. **O**mnis arbor que non facit fructu
bonū excidet & in ignem mittet̄. **Q**uarū pe
narum p̄iozem asserit ibi crisost⁹ esse tormētis
om̄ibus grauiozē. **H**orrendū est inquit illud
gehennē supplicii. & res intolerabilis. **T**amē
si decē milia gehēnas ponat aliquis. nihil tale
dicturus est. quale est ab illius beate glōzie p̄
pelli honoze. & xpo exozus esse. **H**is ergo qui
regno celoꝝ iudicabuntur indigni. sicut dicit
greḡ. **N**azanzenus. erit hec grauioꝝ om̄i pena
q̄ p̄icientur a deo. & pudor atq; cōfusio con
scientie eoz. cuius finis vel remediū nullq̄z
inuenietur. **I**tem beatus greḡ. in omelia de vir
ginibus. ait. **O** si sape possz quis palato cordis
quid admirationis habeat. ecce sponsus venit
quid dulcedinis. que parate erāt. intrauerunt
cum eo ad nuptias. quid amaritudis. & clau
sa est ianua. **I**anuā em̄ glōziosi regni aditum
intellexit. qui post iudiciū nulli patebit. **T**ūc
siquidē apparebit illius seueritas magna. cui⁹
uune est misericordia. **N**emo scit quādistricte
iudicat. & q̄z seuerē punit. **I**llud iudiciū timēs.
ps̄. dicebat. **N**on intres in iudiciū cum seruo
tuo domine. quia nō iustificabit̄ in cōspectu
tuo om̄is viuens. **M**ulti nūc iusti creduntur.
et se bonos arbitrant. qui tūc reprobi inueniē
tur. **M**ulta nūc bona et meritoria reputantur
que tūc ad examen diuini iudicii deducta ma
nifeste patebunt esse peccata. **M**ulta q; nunc
leuia iudicant. que appēsa libra iusticie ipoz
tabiliter graua videbunt. **V**n̄ p̄ma pe. iiii. **S**i
iustus vix saluat. impius & peccatoꝝ vbi pare
bunt. **O** examē horrendū. **O** tremendū iudi
cium. **O** sententia diffinitiuā modis omnib⁹
metuenda. locis omnibus meditanda. momen
tis omnibus expectanda. ac totis virib⁹ decli
nanda. **T**unc em̄ quis eam audebit audire.
quis eam poterit expectare. p̄ostremo quis eā
poterit sustinere. **I**lla cum plata fuerit. nulla
potētia poterit infirmari. nulla sapia reuocari.

nulla prece. nullove precio mitigari. nec ab ea ad alium iudicem poterit appellari. **Bern.** Veniet qui male iudicata reuocabit. male iurata cofueabit. qui faciet iudiciu in iuriam patie tibus. & qui iudicabit in iustitia paupes. et arguet in equitate pro mansuetis terre. Veniet pcerto qui per pphetam minatur. **Cuz** accipo tempus. ego iustitias iudicabo. Quid faciet de iniustis iudiciis. qui etiam iustitias iudicabit. **Venit** inqz dies iudicii vbi plus valebunt pura corda. qz astuta verba. et cofcientia bona. qm mansupia plena. quando quide iudex ille nec fallitur verbis. nec flectit donis. **Hoc** aut pefandum est qz iudex ille iustissimus nulli parceret. nulli deferret. nulliqz palpabit. **No** em subtrahet psonaz cuiusqz. qui est omniu dñator. nec vllius verebit magnitudinē. qm pusillum et magnū ipse fecit. & equaliter cura est illi de omnibus. **Hoc** tñ saluo qz exiguo cedeat misericordia. potentes aut potenter tormeta parietur. **Fortiozibus** em fortioz instat cruciatus. **Zelus** et furoz viri non parceret in die vindicte nec acquiescet cuiusqz pccibus. nec recipiet pro redemptione de na plurima. **puer. vi.** **Eya** fratres karissimi timeam illam sententiā. cauea musqz totis nisibus ne incidamus in eam. qz horrendum est incidere in manus dei viuētis. **Heb. x.** Curramus ad curiā misericordie cōdo nantis. anteqz cōueniamur ad curiam iusticie punientis. **Secundū** cōsiliū apli heb. iiii. **Ade** amus cum fiducia ad tronum glorie. vt misericordiam cōsequamur. & gratiā inueniamus in auxilio oppuno. **Vñ** beat⁹ aug. ait. **Mise** ricordie temp⁹ modo est. iusticie temp⁹ post erit. **Vñ** misericordie temp⁹ vocat mō auer sos. donat peccata cōuersis. patiens est super peccatozes donec conuertant. qñcuqz auersi fuerint. pterita obliuiscit. futura pmittit. hoz taē pigros. cōsolatur afflictos. docz studiosos adiuuat dimicantes. neminē deserit labozan tem & clamantē ad se. donat vñ sibi sacrificē ipse tribuit vñ placetur. **Magnū** misericordie temp⁹ nō vos transeat fratres. nō vos transeat. vterū est iudiciū. **Erit** tunc penitētia. s; infructuosa. **Sap. v.** Intra se penitentiā agen tes. & pze angustia spiritus gementes. **Tunc** iudex a seueritate sua flecti nō poterit. nec ei⁹ sententiā imutari valebit. **Nūc** aut pron⁹ ad misericordiam incompabiliter plus desiderat gratiam suā dare. qz nos recipere. plus peccata nra remittere. qz nos dimittere. vel de illis penitere velimus. **Si** aut aliqn iuste peccatis no stris irascit. & tanqz pius pater filios deliqē tes punire voluerit. nihilominus tñ multa fa cilitate placat. **Legimus** enim qz moyses filios isrl punire nitentē detinuit. **Aaron** iam puni entē compescuit. **Dauid** angelū pccientē. po pulum humilitate placauit. **Ezechias** sententiā de morte sua reuocari. lacrimis ipetrauit. **Niniuitaz** penitētia sententiā de exterminio ciuitatis iam pmulgatam. reuocari pmeruit. **Quid** plura. **Ante** temp⁹ deficiet. qz omnia

exempla hmoi enumerare possimus. qm quo tidie infinitis modis dei misericordia experimur. **Nouit** deus mutare sententiaz. si tu no ueris emendare delictū. ait ambro. **Caueam⁹** tamē frēs karissimi ne diuina clementia abu tentes. & impunitatē nobis fatua securitate & psumptuosa fiducia pmittētes in peccatozum fozdibus maneamus. & dei misericordia in se ueritatē iusticie cōuertamus. **Nam** qnto mise ricordia dei nobis est largi⁹ pparata. tanto di strictius & implacabilius seuiet iusticia eius. peruersis nris opibus. & ingratitude puo cata. **Sicut** ait apo⁹. ro. ii. **An** diuitias bonita tis eius patientie et lōganimitatis cōtemnis. **An** ignozas qz benignitas dei ad penitentiā te adducit. **Secundū** duritiā aut tuā & coz im penitens. thesaurizas tibi iram in die ire. & re uelationis iusti iudicii dei.

DE SENTENTIE EXECVTIONE. DIS. XI.

Distinctionē cūctorum. & congregatiōne citatoz. post disceptatōez et discussionē plenariā meritozum post platum sententiā fm exigen tiam discussoz. iam nō restat aliud nisi actu alis executō iudicial sentētie. vt recipiat vnus quisqz penā vel pmiū pro suoꝝ qualitate fa ctozum. **Non** em estimandū est qz i illa curia sūmi regis ita fiat. sicut fit in aliquibus curiis pncipum mundanoz. **In** quib⁹ aut veritas n̄ inquirē. aut inquisita taceret. & sub a ceruo pecunie sepeliē. aut sententiā nō pfertur. aut saltem in tempa multa differē. **Sed** nō sic im pii. non sic faciet iustus iudex. de quo scriptū est ysa. xvi. **Sedebit** iudicans et querens iudicium. & velociter reddens quod iustum est. **Bene** velociter reddet vniciqz quod iustū est quia pfecto imediate post platum sententiā. et bonos cum iubilo ducet in gloriā. & repro bos a facie sua pietos simul deuoluet & pre cipitabit pariter i gehennā. **Sicut** dicit. **Mat. xxv.** **Ibūt** hii in suppliciu eternū. s. reprobi. **Iu** sti aut in vitam eternā. **In** disceptatione fuit ozdo cotrarius. quia iudicis sūme boni ppiuz est prius recordari bona facta bonoz. qz ma la facta maloꝝ. **Postmodū** vero in exitu vtro ruzqz pius nomiat penā maloꝝ. vt nos prius q timozis sunt mala deuitare discam⁹. **Postmo** dum vero que sunt honozis bona appetē stu deamus. vel quia reprobi ex cōdigno damna tio nis sue supplicia meruerit. electi vero glori am ex dei misericordia poti⁹ qz ex meritis ob tmebunt. **Item** quia pius uolet purgare mū dum. reprobos expellēdo. omnesqz inūdi toti us feces ac fetozes. ac elementoz omniū pur gamenta cū eis in baratrū deuoluēdo. vt illis eiectis mundus pulcer & mundus remaneat ad cōsolatiōne electoz in nouā pulcritudine; in nouā dus. sicut infra declarabit. **Hoc** aut sciendum est qz ignis ille cōflagrationis quo mūdi facies purgabit. vt dictum est. facie iu dicis anteceder. sic ait. ps. **Ignis** ante ipm pce det. et cōcomitabitur. sicut ait **Idem.** **Ignis** in

conspectu eius exardescet. Et sequitur quia pro
lata sententia contra malos. **Ite** maledicti in ig-
nem eternum. **Ille** temporalis ignis iussu iudicis
quasi flatu potenti repentino et rapido simul
inuolvens reprobos. demerget pariter in infer-
num. **O** quantus luctus omnium. quantus vlu-
latus & gemitus. quanta doloris acerbitas. quanta
& quoniam ineffabilis calamitas reproborum in actu
ali & eterna separatione a gloria. & a glorioso con-
sortio bonorum. quam tunc quidem videbunt. ut sciant
que & quanta perdidit. eam nunquam impetu
aspecturi. sed inestimabiliter plus dolebunt de tam
vili eiectione & separatione perpetua a consortio
et aspectu diuino. tanquam videlicet de irrecupera-
bili amissione summi boni. **Et** aduerte quod cum de-
us magis sit intus anime quam ipsam sibi ipsi
ac totum bonum anime magis sit ipse quam ipsa
sibi dolere incompatibiliter acriter sentiat anima
cuiuslibet in separatione sui a deo. quam si ipsa disci-
deret. & a se ipsa violenter si esset possibile sece-
retur. ac plus vellet totum bonum suum per-
dere. quam bonum diuinum. **Hoc** est plus appetit non
esse simpliciter. quam sic esse. **Rursus** cum de amissi-
one alicuius boni tantum debeat esse dolor. quan-
tum est de eius ademptione gaudium. profecto
nam ineffabilis. & inestimabilis erit dolor in
reprobis de eterna a deo separatione. quantum inef-
fabile & inestimabile gaudium erit in beatis de eterna
dei visione. **De** quo gaudio dicit apostolus. i. cor. iii
Quod oculus non vidit. nec auris audiuit. nec
in cor hominis ascendit. que preparauit deus his qui
diligunt eum. **Denique** cum deus sit summum. im-
mensum. & infinitum bonum. de eius amissione
ne debet esse summus dolor in reprobis. & esset
immensus & infinitus si aliquid infinitum pos-
set esse in creatura. sed hoc esse non potest. sed
est in eis quantum potest ipsorum capacitas eorum
Dyabolus ergo cum toto corpore suo. id est mul-
titudine innumerabili omnium reproborum subis-
to demergetur et precipitabit in infernum. sic ait
gregorius in morum. exponens illud **Iob**. **Cunctis** vi-
sibilibus precipitabit. quia eterno iudice tunc ter-
ribiliter apparete. astantibus legionibus ange-
lorum. assistente cuncto ministerio celestium pote-
statum. atque electis omnibus ad hoc spectaculum
deductis. ista belua crudelis & fortis. id
est dyabolus in medium captiua deducitur. &
cum suo corpore. id est reprobis omnibus. eternis
gehene incediis mancipatur. cum dicitur. **Ite**
maledicti in ignem eternum. **O** quale specta-
culum illud erit. quando hec immanissima bestia
electorum oculis ostendetur. que hic tempe belli-
nimis illos terrere per tuerat. si videret. **Sed** oc-
culto ac iusto dei consilio hoc agitur. ut et nunc
per eius gratiam non visa vincatur a pugnan-
tibus. & tunc a letis victoribus iam captiua vi-
deatur. **Tunc** autem iusti diuino adiutorio quam-
tum debitores sunt plenius recognoscunt quam
tam fortem bestiam viderint. quam tantam infirmi-
vicerunt. & in hostis sui immanitate conspiciunt
quantum debeant gratie defensoris sui. **Redeunt**
enim de hoc prelio tunc milites nostri virtutum

trophea deferentes. et receptis corporibus cum
iam in illo iudicio celestis regni introitu forti-
untur. prius immanissimas vires huius antiqui
serpentis aspiciunt. ne vile estimet quod euaserit.

DE IUDICIVM SVBSEQUEN-

TIBVS.
Deracto iudicio. natura humana in suo termino constituetur.
& ideo esse incorruptibile fortiet. **Quia**
vero omnia corporalia quodammodo sunt propter
hominem. conueniens erit ut status omnium reze cor-
porabilium immutetur ut congruant hominum
statui. qui tunc erunt.

Quia igitur multiplicatio hominum est pro-
pter complendum numerum electorum qui precipue
sunt de intentione diuina. reprobi vero. quia
auertunt se a voluntate diuina. nec ponunt in
numerum in ordine vniuersi. ideo completo numero
electorum cessabit hominum multiplicatio. & sic ces-
sabit generatio et corruptio hominis. & per consequens
cessabit in omnibus creaturis. **Et** quia motus ce-
li est causa generationis & corruptionis in istis
inferioribus. ideo etiam motus celi cessabit. **Quo**
cessante generatione etiam & corruptione cessante.
creature incorruptibiles & que aperiudinez
habeant ad perpetuam post iudicium remanebunt.

Sciendum est autem quod quedam creature habent
aptitudinem ad perpetuam secundum totum et secun-
dum partem. ut corpora celestia. quedam secundum to-
tum. sed non secundum partem. ut elementa
que secundum partem sunt corruptibilia. quia
propter contrarias qualitates est in eis mutua
actio et passio. & per consequens generatio et cor-
ruptio in confiniis eorum. & ideo in confiniis suis
corruptibilia sunt. cessante autem motu celi non
erit in eis mutua actio et passio. ideo nec cor-
ruptio. **Et** ideo elementa post iudicium rema-
nebunt. **Quedam** autem creature corruptibiles
sunt secundum totum et non secundum partem. ut homo. **Na-**
m anima rationalis est incorruptibilis. compositum autem
corruptibile. **Omes** igitur creature que quoquo-
modo habent aptitudinem ad perpetuam. remane-
bunt in illo ultimo statu mundi. deo sua vir-
tute supplente. quod eis ex infirmitate sua deest.
Bruta igitur animalia & plante et corpora mix-
ta que secundum totum et secundum partem sunt corrupti-
bilia nullo modo in illo incorruptionis statu
remanere debent. sic intelligendum est ver-
bum apostoli. prima cor. vii. **Præterit** figura
huius mundi. quia videlicet spes huius mundi
que nunc est cessabit. sed substantia remane-
bit. sic etiam intelligitur illud **Iob**. xiiii. **Homo**
cum dormierit non resurget donec atteratur
celum. id est donec ista dispositio celi cesset.
que cum mouetur. in aliis motum causat.

Sicut ait angelus. **Iudicatis** his qui non fiunt
inuenti in libro vite & in eternum ignem missis
figura huius mundi ignis mundanorum con-
flagratione purgabit. sicut factum mundanorum
aquarum diluio. **Qua** siquidem conflagratione
corruptibilia elementorum qualitates ardendo penitus
interibunt que corporibus nostris corruptibilibus con-
gruebant. atque ipsa eorum substantia qualitates illas

habebit. que corporibus immortalibus mirabili
 mutatione conueniant. ut videlicet mundus in
 melius inouatus. apte accõmendat hominibus
 etiam carne in melius inouata. Vñ vidit Iobã
 nes sedentẽ in erono a cuius conspectu fugit.
 celum et terra et mare iam non est. quia perĩ
 bunt hec s̄m exteriorẽ faciẽ. non s̄m substantiã
 etiam. An iudiciũ quidẽ fiet eoz purgatio ab
 infectione & corruptione quã ex peccatis ho
 minũ cõtraxerũt. Et quia ignis iter alia elemẽ
 ta maxime est actiuus. & corruptibilium con
 sumptiuus. & foridũ purgatiuus. ideo cõsũp
 tio eoz que post iudiciũ remanere non debet
 et purgatio totius mundi cõuenientissime fiet
 p̄ ignẽ. Ceterũ. quia genũ humanũ non solũ
 a corruptõe liberabit. s̄ in electis gloriã vestiet
 Creatura at̄ corpũ s̄m congruentiã statũ finali
 ter disponet. Ideo quilibz creatura corporalis
 nõ solũ purgabit. ut dictũ est. verũ etiã inno
 uato homine. inuouabit. & hominẽ gloriificato
 etiã suo mō q̄ndam claritatis gloriã cõsequer
 tur. Vñ apoc. xxi. Vidĩ celum nouũ et terraz
 nouã. Et ysa. lxv. Ecce creo celos nouos & ter
 ram nouam. & non erunt in memoria p̄oza.
 et non ascendent super eoz &c.

Consideremus si placet faciem et pulcritu
 dinem huius mundi in melius inuouati. Et
 sciendũ ẽ. q̄ terra nõ erit gibbosa. vñ mōtuosa
 s̄ ad figurã spicã reduceet. Et q̄ nõ erit ampliũ
 hoim habitatio sup terrã. tota circũdabit aq̄s.
 ut i elementũ aq̄ formã spicã habeat. Sic &
 aer et ignis spicã formã habebunt. & se mu
 tuo cõtinebũt. nec erũt in cõiunio cõfusa vel
 pmixta. quia cessabit i eo actio & passio ut di
 ctũ ẽ. **S**upposito igit̄ q̄ in elemẽtoz purgati
 one quicquid grossius ponderosius. & ampli
 us tenebrosus erat in terra descẽderit infra in
 regionẽ inferni. In aqua frigidũ glaciã. &
 ois salsedo. et amritudo & fluxibilitas. In ae
 re grossities. om̄is mobilitas & om̄is pegrime
 imp̄ssionis receptio. In igne vero ardoz & sic
 citas fuerint sepata. terra in supiozi sui parte
 erit ut cristallus. aque multo plus p̄spicue sub
 tiles. & pure q̄s sint mō. Et forte sic erũt simi
 les celo aqueo. Aer vero purioz clarioz rarioz.
 et ignis. Similr i aere nõ fient imp̄ssiones ali
 que. utpote nubes et venti. ros et pruina. ni
 ues et grandines. fulgura et coruscationes.
 tonitrua & tempestates. nec aliq̄ hmõĩ. s̄ p̄pet
 ua serenitas. claritas. et tempies sempiterna.
 In igne vero qui nunc vsq̄ ad diẽ iudicii cali
 dus est & lucidus post illã inuouationẽ mũdi
 ut ait bassilius in examerõ. lux sepabitur a ca
 loze. **A**it em̄. In retributionibz delictõz ratio
 nos secretioz docet partiendã esse ignis natu
 ram. cuius lux ad illuminando. s̄ ustos deputa
 bit. ardoz aut̄ p̄ficiet ad impios cõcremandos
 Vñ ait. p̄s. Vox dñi intercidentis flãmã ignis.
 Hec ergo credidẽ esse facies huius mundi.
 Corpora vero celestia mirabili claritate fulge
 bũt. Porro iuxta verbũ ysa. xxx. Erit lux lune
 sicut lux solis. & lux solis septempler sicut lux

septem dierum. Certius aut̄ firmamẽti facies
 luminosa creditur esse. sicut nunc sunt stelle.
Stellarũ vero claritas in septuplũ maior erit.
 Dicit aut̄ ysidõ. q̄ nec sol nec luna postea ad
 occasũ sunt ventura. s̄ in loco i quo creati sũt
 sine fine manebũt. Vñ dicit̄ abac. iiii. Sol &
 luna steterũt in habitaculo suo. sol in puncto
 orientis. & luna in pũcto occidentis. Vñ dicit̄
 ysa. lx. Non occidit̄ vltra sol tuus. Non ergo
 erunt amplius diei noctisq̄ vicissitudo. s̄ erit
 vna dies. nõ hñs vesperã. cõtinua. semp̄ cla
 ra que nota est domino. Hec aut̄ claritas & pul
 critudo mirabilis nõ erit ad necessitatẽ. q̄ etiã
 om̄s sancti fulgebunt sicut sol. Sicut ait dñs
 Math. xiii. Fulgebunt iusti sicut sol in regno
 patris eoz. Propter quod dicitur ysa. lx. Nõ
 erit tibi sol ad lucendũ. s̄ ad necessitatẽ. erit
 tñ ad vniuersi decozẽ. cõsolationẽ et delectatõ
 nem sanctõz. et creatõis laudẽ. gloriã. et ho
 nozem. Vñ de ysa. lxv. Post illud. Ecce creo ce
 los nouos et terrã nouã. Subdit̄. Exultabitis
 et gaudebitis vsq̄ in sempiternũ in his q̄ ego
 creo. **H**ec de finali iudicio & de statu mũdi
 post iudiciũ ad p̄sens in generalĩ & grosso ru
 diq̄ modo dicta sufficiãt. Nũc nõ restat nisi
 in speciali dicere de suppliciis reproboz & glia
 beatoz. Et prius dicemus fauente domino de
 suppliciis reproboz.

PARS III.
 DE SUPPLICIIS REPROBORVM

De numero nouissimõz q̄tuoz
 propositoz. supius duobus ex
 peditis exilr & breuiter termia
 tis. ordĩne cõsequenti cũ adiu
 torio gr̄e ihu xp̄i iam nr̄e oĩ
 derationis oculos cõuertam̄
 ad tertiu nouissimõz. id est infernũ. put̄ inspi
 rate deo poterimus intuedũ et aliq̄liter ostẽ
 dendũ supplicia dãnatoz. **C**irca hoc at̄ triã
 cõsideranda occurrunt. Primo ostẽdendũ est
 q̄ infernus sit. Scõo vbi sit. Tertio quid sit.
 id est que. quales et quante sint pene inferni.

Q. INFERNVS SIT. ET DE SITV
 EIVS. DISTICTIO PRIMA

Circa p̄mũ sc̄z. q̄ infernus sit pro
 baẽ auctõzitatibz scriptu re sacre tã
 noui q̄ veteris testamẽti. sanctõz
 testimoniis. rationibus et ex em̄plis
 Primo quidẽ auctõzitatibz uete. testa. **A**it em̄
 p̄riarcha **Iacob**. Gen. xlii. Deducetis canos me
 os cũ dolore ad inferos. Et nũ. xvi. diẽ moy
 ses de choze dathã & abyro. Descẽdet viũeres
 ad infernũ. Itẽ. i. Reg. ii. Dñs mortificat & vi
 uificat. deducit ad inferos et reducit. Itẽ **Iob**.
 vii. Qui descẽderit ad inferos nõ ascendet. p̄s.
 Dolores inferni circũderũt me. Idem in eodẽ
 Pericula inferni inuenerũt me. Silr et alii p̄
 phete in locis in nũis. Silr & apli inter articu
 los fidei hũc articulũ posuerũt. Descendit ad
 inferna. Itẽ paulus **Eph. iiii**. Qd̄ ascẽdit quid
 est nisi q̄ & descẽdit p̄mũ in inferiores partes
 terre. Et b̄s petrus. ii. pe. ii. rudẽtibus inferni
 detractos in tartaz &c. Et apoc. xx. Infernũ